

WÓJT GMINY WIŃSKO

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
GMINY WIŃSKO**

**Załącznik Nr 1 do uchwały nr LIII/387/2022
Rady Gminy Wińsko z dnia 22 czerwca 2022 r.**

Wińsko, 2022 r.

Opracowanie wykonane na zlecenie
Wójta Gminy Wińsko

przez

Wrocławskie Biuro Urbanistyki
50 - 128 Wrocław, ul. Św. Mikołaja 16/17

Zespół autorski:

mgr inż. arch. Jerzy Ulanicki - główny projektant
dr inż. Anna Andrzejewska
mgr inż. Zbigniew Dudzik
mgr inż. Mikołaj Grobelny
mgr inż. Emilia Wartenberg
mgr Marek Woźniak

Współpraca:

mgr inż. arch. Andrzej Solski
mgr inż. arch. Krzysztof Wartenberg

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE

I CZĘŚĆ - UWARUNKOWANIA ROZWOJU I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WIŃSKO

1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu
2. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony
3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego
4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
5. Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych
6. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia
7. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia
8. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy
9. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów
10. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych
11. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych
12. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla
13. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych
14. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami
15. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych
16. Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej

II CZĘŚĆ - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH

1. Ustalenia ogólne
2. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów
3. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów o różnym przeznaczeniu
4. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego
5. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej
7. Obszary inwestycji celu publicznego
8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej
9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne
10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej
11. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych
12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny
13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady
14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji
15. Obszary zdegradowane
16. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

III. UZASADNIENIE ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W STUDIUM

WPROWADZENIE

Niniejsze opracowanie zostało oparte na studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wińsko uchwalonym uchwałą Nr LXI/388/2014 Rady Gminy Wińsko z dnia 26 maja 2014 roku. Jakkolwiek w znacznej części zachowuje ono aktualność w warstwie merytorycznej, szczególnie w odniesieniu do uwarunkowań, to zmiany wymagają niektóre kierunki rozwoju i konstrukcja dokumentu; niezbędne jest także dostosowanie treści studium do aktualnych przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Podstawą sporządzenia studium jest uchwała Nr VII/72/2019 Rady Gminy Wińsko z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wińsko.

Studium składa się z:

- części tekstowej zawierającej uwarunkowania oraz ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy,
- części graficznej określającej uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego i stanowiącej przesłanki ustaleń kierunków tego zagospodarowania,
- rysunku przedstawiającego w formie graficznej ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy oraz granice obszarów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Studium zostało sporządzone zgodnie z ustaleniami Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju, ustaleniami Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego, Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego oraz Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Wińsko.

Na potrzeby studium zostało sporządzone odrębne opracowanie - „Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę dla gminy Wińsko”.

Studium opracowano w granicach administracyjnych gminy. W części dotyczącej uwarunkowań przestrzennych dokonano analizy stanu istniejącego poszczególnych elementów zagospodarowania przestrzennego, ich rozmieszczenia i podstawowych parametrów oraz analizy zagadnień mogących mieć wpływ na rozwój przestrzenno-gospodarczy gminy. W części dotyczącej kierunków zagospodarowania przestrzennego określono ustalenia w zakresie zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów, a także wytyczne ustaleń do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Celem studium jest koordynacja działań przestrzennych na terenie gminy dla stworzenia warunków do ekorozwoju i harmonijnego współdziałania sąsiadujących terenów. Studium zobowiązuje organy Gminy do podejmowania działań zmierzających do realizacji polityki określonej w studium.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji administracyjnych, w tym decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Stosowane w dalszej części studium niżej wymienione pojęcia oznaczają:

- obszar funkcjonalny - obszar oznaczony symbolem dominującego użytkowania, w którego granicach mogą występować tereny o dopuszczalnych kategoriach przeznaczenia,
- przeznaczenie dominujące - są to kategorie przeznaczenia, których suma powierzchni terenów zajmuje w obszarze funkcjonalnym więcej, niż połowę powierzchni całego obszaru,
- przeznaczenie uzupełniające - rodzaje przeznaczenia inne niż dominujące, których suma powierzchni terenów zajmuje w granicach obszaru funkcjonalnego mniej niż odpowiednia powierzchnia zajmowana przez przeznaczenie dominujące i które mogą z nim harmonijnie współistnieć,
- usługi publiczne - obiekty i urządzenia służące realizacji celów publicznych w tym z zakresu administracji publicznej, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji, działalności socjalnej w tym opieki społecznej, wymiaru sprawiedliwości, porządku publicznego i ochrony przeciwpożarowej, a także obiekty kultu religijnego.

I CZĘŚĆ

UWARUNKOWANIA ROZWOJU I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WIŃSKO

Uwarunkowania, stanowiące podstawę określenia kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy określone są również w formie graficznej w skali 1 : 10000 stanowiącej załącznik nr 2a.

1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu

Gmina Wińsko jest gminą wiejską (dawniej miasto - uzyskało lokację miejską w 1285 roku, a utraciło prawa miejskie w 1945 roku). Położona jest w północnej części województwa dolnośląskiego, w powiecie wołowskim w odległości ok. 60 km na północny - zachód od Wrocławia.

Powierzchnia gminy – ok. 250 km², w tym:

- użytki rolne ok. 65% powierzchni gminy,
- lasy i grunty leśne ok. 25% powierzchni gminy,
- łąki i pastwiska ok. 10% powierzchni gminy.

Liczba ludności – 8177 mieszkańców (wg stanu na 31 grudnia 2019 r., GUS Wrocław).

Gmina Wińsko sąsiaduje z gminami: Jemielno, Wąsosz (od północy), Rudna, Ścinawa (od zachodu), Wołów (od południa), Prusice, Żmigród (od wschodu).

Wg podziału administracyjnego w granicach gminy znajduje się 44 obręby (sołectwa):

Aleksandrowice, Baszyn, Białawy Małe, Białawy Wielkie, Boraszyce Małe, Boraszyce Wielkie, Brzózka, Budków, Buszkowice Małe, Chwałkowice, Dąbie, Domanice, Głębowice, Gryżyce, Grzeszyn, Iwno, Jakubikowice, Kleszczowice, Konary, Kozowo, Krzelów, Łazy, Małowice, Moczydlina Klasztorna, Morzyna, Naroków, Orzeszków, Piskorzyna, Przyborów, Rajczyn, Rogów Wołowski, Rogówek, Rudawa, Słup, Smogorzów Wielki, Smogorzówek, Staszowice, Stryjno, Turzany, Węglewo, Wegrzce, Wińsko, Wrzeszów, Wyszęcice.

Pozostałe miejscowości - przysiółki:

Białków, Czaplice, Gołaszów, Młoty, Mysłoszów, Trzcinica Wołowska.

Sieć osadnicza jest równomiernie rozmieszczona na całym obszarze gminy, nie wykazuje wyraźnych tendencji koncentracji wzdłuż szlaków komunikacyjnych bądź dolin rzecznych. Wiąże się to w dużym stopniu z przeważającym rolniczym charakterem gminy, gdzie do niedawna zdecydowana większość miejscowości pełniła wiodącą funkcję rolniczą. Centrum układu osadniczego tworzy Wińsko – miejscowość o miejskim układzie, stanowiące regionalny ośrodek równoważenia rozwoju obsługujący cały obszar gminy w zakresie administracji, oświaty, kultury, służby zdrowia oraz sportu. Z obsługiwanymi miejscowościami połączone jest siecią dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

Sieć osadnicza gminy Wińsko jest rozproszona. Średniej wielkości wieś zamieszkuje około 170 osób. W 10 wsiach występują przysiółki. Zabudowa wiejska jest na ogół skupiona lub zwarta. W Wińsku będącym ośrodkiem usługowym i siedzibą Gminy skupia się około 20% ludności gminy.

Najcenniejszymi miejscowościami o najwyższych walorach środowiska są: Wińsko, Głębowice oraz Krzelów, Moczydlnica Klasztorna, Piskorzyna, Przyborów, Konary, Białków, Słup, Smogorzów (zwłaszcza centrum Wińska i teren sołectw Grzeszyn, Konar, Małowic, Przyborowa, Smogorzówka oraz zalew Słup są wizytówkami gminy).

Przez gminę z południowego zachodu na północny wschód przebiega droga krajowa nr 36 łącząca Prochowice przez Lubin, Ścinawę, Wińsko, Rawicz z Ostrowem Wielkopolskim. Drogi wojewódzkie nr 334, 338, 340 pełnią funkcję dróg regionalnych obsługujących północno-zachodnią i północno-wschodnią część powiatu wołowskiego. Gmina posiada dogodnie połączenia drogowe z Wrocławiem, Żmigrodem, Wołowem, Lubinem i Rawiczem. Dodatkowo sieć dróg powiatowych nr 1099D, 1113D, 1114D, 1115D, 1271D, 1272D, 1273D, 1274D, 1275D, 1276D, 1277D, 1278D, 1280D i 1324D, a także gminnych zapewnia dogodną komunikację w obrębie także samej gminy Wińsko.

Przez teren gminy przechodzi linia kolejowa magistralna Wrocław - Szczecin stanowiąca ciąg międzynarodowy C-59 należący do układu podstawowego europejskiej sieci kolejowej. Wsie posiadają sieć energetyczną, telefoniczną, wodociągową i kanalizacyjną. Jednak jest wymagane uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w obszarze gminy.

Dominującą funkcją gminy jest produkcja rolna, rolno-produkcyjna, a także mieszkalnictwo z towarzyszącymi im usługami oraz produkcją.

Korzystne warunki klimatyczne, dobrej jakości gleby dla produkcji rolnej, oraz położenie w centrum regionu w około zlokalizowanych ośrodków miejskich tj. Góra (od północy), Wołów (od południa), Rawicz (od północnego-wschodu), Żmigród (od wschodu), Ścinawa i Lubin (od zachodu) determinują główne kierunki rozwoju gminy, które koncentrują się na funkcjach: rolniczej, mieszkaniowej z towarzyszącymi usługami oraz produkcyjnej.

Funkcja rolnicza, stopniowo wypierana wobec zachodzących przemian w gospodarce, wciąż ma istotne znaczenie w gminie, choć zauważa się utrwalanie tendencji częściowo zmniejszającej przodujące znaczenie rolnictwa w gminie (na korzyść mieszkalnictwa, usług, produkcji). Świadczy o tym choćby zmniejszająca się powierzchnia użytków rolnych w gminie. Obecnie, funkcja rolnicza zdecydowanie dominuje we wsiach, gdzie występują najlepsze gleby dla rolnictwa na zachodzie gminy, a także w części centralnej z północy na południe, w mniejszym zakresie ale również fragmentami na wschodzie gminy Wińsko.

W obrębie gminy Wińsko, zwłaszcza w miejscowościach graniczących z samym Wińskiem w sąsiedztwie drogi krajowej nr 36 obserwuje się większy ruch inwestycyjny. Powstają nowe pojedyncze zabudowania mieszkaniowe jednorodzinne. Nowa zabudowa powstająca wewnątrz starego siedliska (zwykle układu ulicowego w większości wsi) przeważnie harmonizuje z krajobrazem historycznym oraz nie zaburza historycznej kompozycji przestrzennej. Nowym elementem istotnym dla określenia struktury funkcjonalno – przestrzennej, jak i powiązań obrębów wiejskich gminy Wińsko ze wsią Wińsko będącą siedzibą gminy jest przebiegająca droga krajowa nr 36 z południowego zachodu na północ przez centralną część gminy Wińsko relacji Ostrów Wielkopolski-Lubin. Mimo swej krótkiej trasy łączy zespoły miast: kalisko-ostrowski i legnicko-głogowski. Droga ta wprowadza na odcinku przebiegu przez wieś Wińsko dodatkowy podział funkcjonalno – przestrzenny na tereny położone po jej wschodnio-południowej stronie i zachodnio-północnej stronie.

Obok funkcji mieszkaniowej na terenie gminy Wińsko rozwijają się usługi podstawowe, głównie związane z obsługą mieszkańców oraz w mniejszym zakresie usługi komercyjne i produkcyjne. Ten kierunek rozwoju dominuje w samym Wińsku a także w miejscowościach zlokalizowanych w oddziaływaniu ośrodka Wińsko oraz położonych wzdłuż drogi krajowej i wzdłuż dróg wojewódzkich.

Istotną rolę pełnią w gminie zakłady przetwórstwa spożywczego. Przemysł rolno-spożywczy ma zasadnicze znaczenie dla rozwoju gminy oraz niebagatelny wpływ na charakter zagospodarowania gminy oraz stan i funkcjonowanie środowiska.

Funkcja leśna częściowo także redefiniuje kierunki zagospodarowania gminy, zwłaszcza, w południowej części gminy i centralnie zlokalizowanych obrębach ewidencyjnych wsi, a także pojedyncze obręby w północnej części i wschodniej części gminy, gdyż tam tworzą się największe kompleksy leśne. Lesistość gminy wynosi ok. 27,4%, czyli jest zbliżona do średniej dla województwa dolnośląskiego (29,6%) i kraju (29,2%)¹.

Jako, że planowanie przestrzenne w Polsce ma charakter hierarchiczny, podzielone jest na trzy główne szczeble, tj.: krajowy, regionalny, lokalny. W opracowaniach nadrzędnych wskazywane są zastrzeżenia uwarunkowania w odniesieniu do danego obszaru również w kontekście planowanych kierunków rozwoju. Obecnie obowiązująca Strategia Rozwoju Kraju to Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności przyjęta uchwałą Rady Ministrów nr 16 z dnia 5 lutego 2013 r.

Ponadto gmina Wińsko leży na terenie województwa dolnośląskiego, zatem należy przytoczyć, że obecnie na obszarze województwa dolnośląskiego obowiązuje Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego przyjęty uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 czerwca 2020 r. pod poz. 4036.

Wyżej wskazane opracowania nadrzędne były dokumentami wyjściowymi określającymi uwarunkowania rozwoju i zagospodarowania przestrzennego dla gminy Wińsko, przy opracowywaniu niniejszego studium.

Z kolei uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia terenów wynikają z obowiązujących na terenie gminy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych uchwałami:

- 1) Nr XXIV/158/2000 Rady Gminy w Wińsku z dnia 27 czerwca 2000 roku w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wińsko dla terenu działek nr ew. 169/4 w obrębie Chwałkowice;
- 2) Nr XXIV/159/2000 Rady Gminy w Wińsku z dnia 27 czerwca 2000 roku w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Wińsko dla terenu działek nr ew. 356/1 i 356/2 w obrębie wsi Wińsko;
- 3) Nr XXXIX/276/2001 Rady Gminy Wińsko z dnia 28 września 2001 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie wsi Przyborów;
- 4) Nr XLV/302/2002 Rady Gminy Wińsko z dnia 22 lutego 2002 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla północnej części miejscowości Krzelów;
- 5) Nr XLVI/314/2002 Rady Gminy w Wińsku z dnia 22 marca 2002 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Kleszczowice;
- 6) Nr XLVII/321/2002 Rady Gminy w Wińsku z dnia 29 kwietnia 2002 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie wsi Boraszyce Małe, Wińsko i Jakubikowice;

¹ www.stat.gov.pl/wroc/

- 7) Nr XLVII/322/2002 Rady Gminy w Wińsku z dnia 29 kwietnia 2002 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Małowice;
- 8) Nr L/340/2002 Rady Gminy Wińsko z dnia 23 sierpnia 2002 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów położonych w południowo-zachodniej części wsi Orzeszków, północno-zachodniej części wsi Orzeszków, w obrębie wsi Iwno, w obrębie wsi Baszyn;
- 9) Nr XX/128/2004 Rady Gminy Wińsko z dnia 26 maja 2004 r., w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego we wsi Wińsko;
- 10) Nr XLII/253/2006 Rady Gminy w Wińsku z dnia 23 stycznia 2006 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego we wsi Głębowice;
- 11) Nr XLVI/235/2009 Rady Gminy Wińsko z dnia 25 czerwca 2009 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Piskorzynie;
- 12) Nr L/269/2009 Rady Gminy w Wińsku z dnia 28 października 2009 roku w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie wsi Boraszyce Małe, Wińsko i Jakubikowice;
- 13) Nr XLVIII/294/2013 Rady Gminy Wińsko z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki nr 133/5 obręb Domanice;
- 14) Nr L/310/2013 Rady Gminy Wińsko z dnia 9 września 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla jednotorowej napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV od słupa nr 55 do projektowanej stacji GPZ Wińsko;
- 15) Nr VII/42/2015 Rady Gminy Wińsko z dnia 27 marca 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla jednotorowej napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV od słupa nr 55 linii S 419 do projektowanej stacji GPZ Wińsko;
- 16) Nr X/69/2015 Rady Gminy Wińsko z dnia 29 maja 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębach Chwałkowice, Wrzeszów i Morzyna;
- 17) Nr XI/87/2015 Rady Gminy Wińsko z dnia 26 czerwca 2015 r., w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie wsi Wińsko i Kleszczowice;
- 18) Nr XX/154/2016 Rady Gminy Wińsko z dnia 26 lutego 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Wińsko i Jakubikowice;
- 19) Nr LXIII/447/2018 Rady Gminy Wińsko z dnia 28 września 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie Turzany;
- 20) Nr LXIII/448/2018 Rady Gminy Wińsko z dnia 28 września 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie Konary.

Ponadto Uchwałą nr VII/42/2015 Rady Gminy Wińsko z dnia 27 marca 2015 r. zostały uchwalone zmiany niektórych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla wybranych przepisów.

Powyższe plany stanowią podstawę wszelkich decyzji administracyjnych w zakresie zagospodarowania przestrzennego, a także jedną z istotnych przesłanek określenia kierunków przyszłych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy.

W roku 2019 obszar gminy objęty obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego odsetek procentowy gruntów objętych planem wynosił 6,05% (miejscowość Wińsko oraz częściowo pozostałe miejscowości).

W 2019 r. wydano 69 decyzji o warunkach zabudowy dla nieruchomości nieobjętych planem miejscowym.

W roku 2019 wydano 9 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Inwestycje te dotyczyły obiektów infrastruktury technicznej w zakresie energetyki, sieci wodnej, dróg.

2. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony

Analiza stanu dotychczasowego zainwestowania terenów, stanu ładu przestrzennego, środowiska, rolniczej przestrzeni produkcyjnej, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego pozwala na wyróżnienie na obszarze gminy niżej wymienionych struktur funkcjonalno – przestrzennych:

- obszary koncentracji zabudowy o mieszanych funkcjach – mieszkaniowej i zagrodowej (wiejskiej), mieszkaniowo-usługowej, usługowej i działalności gospodarczej (drobnej),
- obszary aktywności gospodarczej (o większym znaczeniu i zakresie),
- obszary produkcji rolniczej,
- obszary zieleni – kulturowe,
- obszary rolnicze,
- obszary leśne oraz przyrodnicze.

Obszary koncentracji zabudowy o funkcji mieszkaniowej, mieszkaniowo – gospodarczej lub usługowej, powstałe w wyniku historycznie ukształtowanych układów osadniczych, w większości o metryce średniowiecznej, podlegających sukcesywnemu rozwojowi jako układy ulicowe lub wielodrożnicowe, występują wzdłuż dróg głównych, zbiorczych, lokalnych lub dojazdowych.

Obszary aktywności gospodarczej występują z różnym natężeniem w granicach gminy, przede wszystkim o charakterze produkcji rolno-spożywczej, produkcji zwierzęcej – farmy, lub przetwórstwo drzewne stanowi główną gałąź przemysłu na terenie gminy.

Obszary zieleni – kulturowe powstałe lub ukształtowane w wyniku działalności ludzkiej, stanowią tereny ogólnodostępnej zieleni publicznej o charakterze rekreacyjnym lub kompozycyjnym, ogrody oraz parki przy pałacach i dworach, powiązane funkcjonalnie z siedzibami i tworzące spójną kompozycję przestrzenną, miejsca pozostałości historycznych obiektów i ich ekspozycji lub miejsca pochówku – cmentarze. Obszary te występują w większości miejscowości.

Zasoby ziemi rolniczej w gminie wynoszą ok. 16 054 ha użytków rolnych. Dominujący udział w strukturze użytków rolnych mają grunty orne, stanowiąc 51% ich ogólnej powierzchni gminy, w tym 82% (13 172 ha) powierzchni użytków rolnych, udział trwałych użytków zielonych (łąki i pastwiska) stanowi 17% powierzchni użytków rolnych gminy (łącznie 2846 ha). Sady mają marginalne znaczenie w użytkach rolnych gminy Wińsko. Lasy

zajmują powierzchnię ok. 6826 ha co stanowi lesistość gminy na poziomie 27,4%. Większość lasów na terenie gminy (oprócz lasów Skarbu Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwa Wołów) to lasy o warunkach korzystnych dla rekreacji i stanowią własność prywatną (własność gminy to zaledwie ok. 9 ha).

3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego

Omawiany obszar charakteryzuje się znacznym urozmaicheniem rzeźby terenu. Dominuje tu rzeźba falista, przechodząca w części wschodniej w pagórkowatą. Jedynie niewielkie fragmenty terenu w części zachodniej, w rejonie Wyszczec położone są w obrębie Obniżenia Ścinawskiego (fragment doliny Odry) o rzeźbie równinnej i niewielkich deniwelacjach. Najwyżej położonym mikroregionem Wzgórz Trzebnickich są Wzgórza Wińskie sięgające 202 m n.p.m. w pobliżu wsi Jakubikowice. Są to morenowe pagórki pokryte głównie polami uprawnymi oraz w mniejszej części lasami. Największą miejscowością tego obszaru jest Wińsko; jednak należy wyróżnić również wieś Piskorzyna. Wzgórza Strupińskie, leżące we wschodniej części gminy, w samej gminie Wińsko sięgają do 175 m n.p.m. pod Trzcinicą Wołowską. Są to morenowe pagórki pokryte niemal w całości lasami. Znajdują się tu jedynie dwie niewielkie wsie: Trzcinicą Wołowską oraz Staszowice.

Obszar gminy Wińsko w zasadzie należy do trzech mezoregionów geograficznych: Obniżenie Ścinawskie, Wzgórza Trzebnickie i Kotlina Żmigrodzka, a skraj południowej części gminy przynależy do Wysoczyzny Rościszawskiej.

- Obniżenie Ścinawskie – kraina leżąca w zachodniej części gminy wzdłuż rzeki Odry. Jest to fragment doliny Odry wraz z jej prawobrzeżnym dopływem Jezierzycą, pokryty łąkami i polami uprawnymi, poprzecinany w części zalewowej starorzeczami. Największymi miejscowościami tego obszaru są: Krzelów, Orzeszków i Małowice.
- Wzgórza Trzebnickie – kraina leżąca w środkowej i południowej części gminy. Ten mezoregion dzieli się na trzy mikroregiony: Wzgórza Wińskie, Wzgórza Strupińskie i leżące pomiędzy nimi Obniżenie Pełczyńskie (zwane Padołem Pełczyńskim).

Obniżenie Pełczyńskie to mikroregion oddzielający Wzgórza Wińskie od Wzgórz Strupińskich. Tylko niewielka część tego obszaru, pokryty lasami rejon źródliskowy rzeki Łachy, leży na terenie gminy Wińsko.

- Kotlina Żmigrodzka – kraina leżąca w północno-wschodniej części gminy. Jest to zagłębienie końcowe lodowca warciańskiego. Jej obszar zajmują głównie użytki rolne oraz wilgotne lasy liściaste. Największą miejscowością tej krainy w gminie jest wieś Głębowice.

Obszar gminy położony jest w południowej części dużej jednostki geologicznej zwanej monokliną przedsudecką. Podłoże Wzgórz Wińskich i Równiny Prusic budują osady trzeciorzędowe i czwartorzędowe. Obszar ten głównie budują utwory wodnolodowcowe, są to piaski, pospółki i żwiry. Grunty te są średnio zagęszczone i stanowią bardzo dobre podłoże budowlane. Na stosunkowo niewielkich powierzchniach występują gliny morenowe a niekiedy również trzeciorzędowe iły.

Na obszarze gminy Wińsko, na podstawie badań terenowych wykonanych w latach 1968-1972, należy wydzielić następujące typy gleb: bielicowe, brunatne, czarne ziemie, mady, mułowo-torfowe, mursze i torfy.

Rozmieszczenie typów gleb jest dość ściśle w warunkach gminy związane z rzeźbą terenu i stosunkami wodnymi. Największe znaczenie w kształtowaniu typów gleb miało w części zachodniej gminy położenie w dolinie Odry. Teren pocięty jest liczną siecią hydrograficzną. Małe spadki, liczne starorzecza. Większość gleb tutaj wytworzonych to mady. W głębszych obniżeniach terenowych oraz zarastających starorzeczach to gleby mułowo-torfowe i torfowe. W płytszych obniżeniach, mniej uwilgotnionych wykształciły się czarne ziemie. Z uwagi na nadmiar wody użytkowane są one najczęściej jako użytki zielone. Te typy gleb pojawiają się w dolinie Łachy. Wyższe partie terenu gminy zajmują gleby brunatne, dobrze uwilgotnione. Gleby pseudobielicowe występują na lżejszych utworach (piaskach), z reguły na lokalnych kulminacjach, wzgórkach.

Wartość użytkowa gleb określana jest poprzez klasyfikację bonitacyjną. Największy procent gruntów ornych (39,3%) znajduje się w klasie IV. Szczegółowa klasyfikacja bonitacyjna gleb gminy przedstawia się następująco:

- Gleby najlepsze - stanowią jedynie 0,1% gruntów ornych. Znaleźć je można w okolicach Buszkowic, Rogowa Wołowskiego, Wrzeszowa, Krzelowa, Piskorzyny i Biaław Wielkich,
- Gleby dobre i średniodobre (klasa IIIa i b) to 26,2 %. Występują wśród gruntów wsi: Dąbie (72,1%), Orzeszków (66,9%), Piskorzyna (58,1%), Białków (48,6%), Grzeszyna (46,0%), Budków (44,2%), Wyszędice (41,3%), Iwno (38,5%), Przyborów (33,9%), BuszkowiceMałe (32,2%), Rogów Wołowski (29,5%), Białawy Wielkie (22,5%). Podczas gdy w: Domanicach (8,2%), Słupie (7,8%), Strynie (7,3 %), Węglewie (7,1%), Morzynie (5,1 %), Węgrzicach (4,8%), Jakubikowicach (1,0%), Aleksandrowicach (0,0 %), Staszowicach (0,0%),
- Gleby średnie i średniodobre (klasa IVa i b) stanowią na terenie gminy Wińsko 39,3 % gruntów ornych. Wśród gruntów wsi: Białawy Wielkie (72,0 %), Morzyna (60,2 %), Małowice (53,2 %), Białawy Małe (52,7%), Rudawa (52,7%), Węgrzce (49,1%), Iwno (42%), Budków (40,9%), Krzelów (36,6%), Jakubikowice (30,5%), Węglewo (28,0%), Turzany (25,9%). Natomiast w obrębie gruntów wsi: Buszkowice (31,2%), Kozowo (29,3%), Staszowice (26,6%), Brzózka (25,7%), Łazy (25,1%), Aleksandrowice (24,7%), Słup (19,5%).

Jeśli chodzi o użytki zielone to ich klasyfikacja determinuje sposób ich użytkowania. Ponieważ rozgraniczanie użytku łąkowego od użytku pastwiskowego jest dość trudne, szczególnie wobec praktykowanym na terenie gminy Wińsko bardzo często przemiennym sposobie użytkowania zasadnym będzie ukazanie ich łącznie. Szczególnie jest to uzasadnione wobec zachodzących w nich procesach glebotwórczych, gdyż zarówno w glebach łąkowych, jak i pastwiskowych zachodzi proces glebotwórczy darniowy. Szczegółowa klasyfikacja bonitacyjna gleb gminy przedstawia się następująco:

- użytki zielone najwyższych klas praktycznie nie występują (I i II klasa),
- użytki zielone klasy III stanowią 16,9 % arealu,
- użytki zielone klasy IV zajmują 52,6 % powierzchni.

Najsłabsze użytki zielone klasy VI stanowią aż 50,6 %, czyli są też najliczniej występujące w obrębie gminy.

Powierzchnia gruntów leśnych to ok. 6826 ha co stanowi ok. 27% (stan na 2018 r.) powierzchni gminy. Lasy położone na terenie gminy Wińsko należą do Nadleśnictwa Wołów (ok. 6300 ha) i Góra Śląska (pod zarządem - 143 ha). Według Planu Urzędniowo-Rolnego Gminy Wińsko, największy stopień lesistości zauważa się w miejscowościach Jakubikowice

(78,2%), Słup (68,7%) oraz Smogorzówek (63,3%), najmniejszy zaś w miejscowościach: Dąbie (1,3%), Białawy Małe (1,9%) oraz Kleszczowice (2,0%).

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej lasy tego obszaru zakwalifikowano do V Śląskiej Krainy, Dzielnicy Wrocławskiej V.2, Mezoregionów: Obniżenia Ścinawskiego i Wzgórz Trzebnicko - Ostrzeszowskich. Procentowy udział poszczególnych typów siedliskowych w lasach gminy Wińsko przedstawia się następująco:

- siedliska borowe - bór mieszany świeży - B.M.ŚW. - 54%, bór świeży - B.Św. - 22%, bór mieszany wilgotny - B.M.W. - 1%,
- siedliska lasowe - las mieszany - L.M. - 10%, las świeży - L.Św. - 9%, las wilgotny - L. W. - 2% olsy jesionowe, olszowe o lasy łęgowe - O.L. i L.Ł. - 2%.

Panującym gatunkiem w lasach jest sosna występująca w 72% i świerk w 2% a z liściastych dęb w 15%, brzoza w 4% olsza w 5%. Pozostałe gatunki zajmują łącznie tylko 2%.

Na stan zdrowotny i sanitarny lasów Nadleśnictwa Wołów w ostatnich latach znaczący wpływ miały następujące czynniki: położenie lasów Nadleśnictwa w sąsiedztwie Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego, bliskość NZPO "Rokita" Brzeg Dolny, obniżenie poziomu wód gruntowych spowodowane kilkuletnią suszą, obniżenie koryta Odry. Drzewostany Nadleśnictwa zakwalifikowano do I i II strefy zagrożeń przemysłowych, i do I- kategorii zagrożenia pożarowego. O zaliczeniu do tej kategorii zdecydowały m.in.: udział siedlisk świeżych, udział drzewostanów I i II klasy wieku, przeciętna ilość pożarów w roku, współczynnik hydrotermiczny i emisje przemysłowe.

Lasy Nadleśnictwa Wołów ze względu na wysokie walory przyrodnicze, duży stopień naturalności, bogactwo florystyczne i faunistyczne należą do najcenniejszych fragmentów śląskiej przyrody. Lasy położone na nad Odrą na południowy-zachód od Małowic, wzdłuż Jezierzycy i Lachy zakwalifikowane jako wodochronne. W lipcu 1997 roku ok. 5500 ha lasu zatopionych zostało przez wody Odry. Powódź tysiąclecia spowodowała bardzo poważne szkody w infrastrukturze leśnej. W 2009 roku na terenie powiatu legnickiego i wołowskiego wystąpiły ekstremalne zjawiska pogodowe w postaci porywistego wiatru (huragan EMMA) które spowodowały powstanie bardzo dużych strat w drzewostanach i infrastrukturze leśnej – szkody na powierzchni około 1200 ha.

Na terenie województwa dolnośląskiego, to właśnie w gminie Wińsko (razem z gm. Bogatynia) zalesiono najwięcej gruntów, bo aż powyżej 200 ha.

Obszar gminy Wińsko charakteryzuje bardzo korzystne warunki do produkcji rolnej a także leśnej – tereny te pozostają niezagospodarowane w sporej części.

Warunki klimatyczne w gminie Wińsko charakteryzują się najwyższymi temperaturami na Dolnym Śląsku, a co za tym idzie, dość ciepłym latem i łagodną zimą – co jest niewątpliwie wynikiem przede wszystkim położenia gminy w rejonie nadodrzańskim środkowym. Okres wegetacyjny, o średniej dobowej temperaturze 5°C, trwa ponad 220 dni w roku, co jest okresem długim. Roczny czas bez przymrozków trwa około 160 dni. Średnia temperatura roczna rejestrowana w gminie Wińsko przekracza 8°C. Roczna suma opadów wynosi 600 mm, natomiast w okresie wegetacyjnym, to jest w miesiącach kwiecień – wrzesień między 300 - 400 mm. Średnia grubość pokrywy śnieżnej nie przekracza 10 cm, natomiast czas jej zalegania w wyższych partiach gminy to ok. 50 – 60 dni. Pokrywa śnieżna znika zwykle do 25 marca. Ilość opadów w gminie Wińsko jest wystarczająca do uprawy roślin, jednak okazuje się zbyt niewielka do uprawy roślinnej na glebach lekkich. Największe zachmurzenie występuje w zimowej porze roku. Przeważają kierunki wiatrów zachodnie i południowo-zachodnie.

Wody powierzchniowe

Zdecydowana część gminy położona jest w zlewni rzeki Odry z odwodnieniem w kierunku zachodnim. Tylko niewielki fragment położony w północno-wschodniej części Równiny Prusie leży w zlewni rzeki Baryczy i odwadniany jest w kierunku północnym. Największą rzeką i osią hydrograficzną gminy jest rzeka Odra, stanowiąca zachodnią granicę gminy. Woda w Odrze i w Jezierzycy wykazuje zanieczyszczenia przekraczające dopuszczalne normy (NON).

Głównym dopływem Odry w obrębie gminy jest rzeka Jezierzycza. Inne ciek podstawowe to: Graniczna Woda, Łacha, Tynica, Niecieczna, Rów Stawowy, Nowy Rów. Na całym terenie ale zwłaszcza w dolinie Odry i Jezierzycy są liczne rowy melioracyjne, stale bądź okresowo wypełnione wodą. Na terenie gminy występują liczne naturalne zbiorniki niektórych starorzeczy. Znajdują się tu kanały: Gryżyce i Buszkowicki.

Odra na całym odcinku jest obwałowana, a jej wylewy ograniczają się do międzywala. Wielka woda podczas powodzi w 1997 r. objęła tereny następujących miejscowości: Budków, Buszkowice, Rajczyn, Dąbie, Przyborów, Iwno, Małowice, Orzeszków. Reżim hydrologiczny rzeki cechuje się dużymi wahaniami stanu wód i przepływów. Rzeki uregulowane w całości to: Tynica, Rów Stawowy, Odra. Rzeki uregulowane częściowo to: Jezierzycza, Niecieczna, Juszka, Nowy Rów, Graniczna Woda.

Dla terenów gminy Wińsko zagrożenie powodziowe powodują dwie rzeki, które wylewają: Stara Odra i Barycz.

Zbiorniki wodne i stawy o łącznej powierzchni około 270 ha, mają funkcję głównie retencyjną i przeciwpożarową. Na cele hodowli ryb wykorzystywane jest tylko około 10 ha.

Omawiany obszar zlokalizowany jest w całości dorzeczu Odry. Według podziału hydrograficznego Polski przez obszar opracowania przebiega dział wodny II rzędu oddzielający zlewnie Kanału Dąbie (13972), prawobrzeżnego dopływu Odry od zlewni Tynicy (1471), dopływu Baryczy. W zlewni Kanału Dąbie (Strużnik) położona jest jedynie niewielki fragment południowo-zachodniej części obszaru opracowania, w rejonie miejscowości Wyszęć. Pozostała powierzchnia znajduje się w zlewni Tynicy, w skład której wchodzi tu kilka niewielkich zlewni jej dopływów: Kijanki, Bełczy oraz Dopływu z Boraszyc Wielkich. Północna część obszaru opracowania odwadniana jest powierzchniowo poprzez zlewnie cząstkowe IV rzędu rzeki Kijanki i V rzędu Bełczy. W części środkowej spływ powierzchniowy odbywa się bezpośrednio do Tynicy (zlewnia 14743). W części południowej obszar odwadniany jest przez dopływ Tynicy - Dopływ z Boraszyc Wielkich, ciek V rzędu. Stany wód w ciekach na terenie opracowania nawiązują do ich przebiegu w rzece Odrze. Maksima stanów wody na Odrze przypadają w miesiącach letnich (czerwiec-sierpień). Gęstość sieci rzecznej na terenie opracowania jest dość znaczna i rośnie w kierunku zachodnim, na niżej położonych partiach terenu. Mniejsza ilość cieków występuje na terenie Wzgórz Trzebnickich we wschodniej części opracowania. Z uwagi na znaczne zróżnicowanie hipsometryczne i jednolity kierunek spadku terenu, drenaż powierzchniowy jest dobrze rozwinięty. W konsekwencji brak tu większych zbiorników wodnych, a także większych powierzchniowo mokradeł stałych lub okresowych. Nie występują tu naturalne zagłębienia bezodpływowe.

Zgodnie z treścią Ustawy Prawo wodne oraz ustaleniami wynikającymi z Planu zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, zatwierdzonego przez Radę Ministrów w dniu 18.10.2016 r., a ogłoszonego w dniu 06.12.2016 r. (MP.P 2016, poz. 1967), gmina Wińsko należy do obszaru dorzecza Odry, regionu wodnego Środkowej Odry, położona jest w granicach jednostek planistycznych gospodarowania wodami - jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- Łacha o kodzie PLRW60001714549 - oceniona jako silnie zmienione o złym stanie, zagrożone nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny,

- Tynica o kodzie PLRW60001714749 - oceniona jako silnie zmieniona o złym stanie, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny,
- Jezierzycza do Rowu Stawowego o kodzie PLRW600017139672 - oceniona jako silnie zmieniona o złym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny,
- Jezierzycza od Rowu Stawowego o kodzie PLRW600019139699 - oceniona jako silnie zmieniona o złym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny,
- Nieciecza o kodzie PLRW60001713968 - oceniona jako naturalna o złym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny,
- Odra od Wałów Śląskich do Kanału Wschodniego o kodzie PLRW6000211511 - oceniona jako silnie zmieniona o złym stanie, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny,
- Kanał Dąbie (Strużnik) o kodzie PLRW60001713972 - oceniona jako naturalna o złym stanie, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny.

Obecnie rz. Odra w granicach Gminy zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 maja 2002 r. w sprawie klasyfikacji śródlądowych dróg wodnych (Dz. U. 2002 nr 77 poz. 695) spełnia parametry II klasy drogi wodnej. Zgodnie z w/w Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie śródlądowych wód powierzchniowych lub ich części stanowiących własność publiczną, na terenie gminy Wińsko:

- śródlądowe wody powierzchniowe lub ich części, stanowiące własność publiczną, istotne dla kształtowania zasobów wodnych i ochrony przeciwpowodziowej - Odra,
- śródlądowe wody powierzchniowe lub ich części, stanowiące własność publiczną, istotne dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa - między innymi Jezierzycza (odbiornik Odra), Graniczna Woda (odbiornik Łacha), Łacha (odbiornik Barycz), Tynica (odbiornik Barycz), Rów Stawowy (odbiornik Jezierzycza), Nowy Rów (odbiornik Juszka), Juszka (odbiornik Jezierzycza).

Przez teren gminy przebiega 16 cieków i rowów melioracyjnych o łącznej długości 145,69 km. W granicach administrowanych przez Nadzór Wodny w Trzebnicy występuje sieć rowów melioracyjnych, obszary zdrenowane oraz cieki: rz. Rów Leśny (wg JCWP Dopływ z Grzeszyna), rz. Rów Białawski, rz. Bziniec, rz. Rudawka, rz. Graniczna Woda, rz. Rów Smogorzowski (wg JCWP Dopływ spod Smogorzowa Wielkiego) oraz cieki: Smogorzowski Rów (wg ewidencji rów R-Gll), Dopływ spod Warzęgowa.

Podstawowym ciekim przepływającym przez teren gminy jest rzeka Jezierzycza o łącznej długości 34,8 km. Rzeka uchodzi do Odry na 419,8 km jej biegu.

Na terenie gminy Wińsko znajduje się wiele stawów oraz innych zbiorników wodnych. W celach rekreacyjnych tworzone są liczne niewielkie powierzchniowo zbiorniki. Natomiast rzadkością są zbiorniki większe, służące do hodowli ryb. Na terenie gminy źródłiska występują w miejscowości Smogorzów Wielki.

Wody podziemne

Na terenie gminy wydzielić można dwa rejony o odmiennych warunkach hydrogeologicznych:

- dolina Odry,
- Wzgórza Wińskie i Równina Prusic.

Dolina Odry - poziom wody gruntowej utrzymuje się w przepuszczalnych utworach piaszczysto - żwirowych tworząc zwierciadło swobodne na głębokości 0,5 - 1,5 m. Lokalnie trudno przepuszczalne mady powodują nieznaczne napięcie horyzontu wodonośnego. Poziom wód gruntowych jest uzależniony od poziomu wody w rzece Odrze.

Wzgórza Wińskie - pierwszy horyzont wodonośny uzależniony jest od przepuszczalności podłoża. W przepuszczalnych utworach piaszczysto - żwirowych tworzy on zwierciadło swobodne na głębokości od 1 m do kilku metrów. Ponadto wody gruntowe występują w piaskach jako wody zawieszone na stropie mało przepuszczalnych glin.

Wahania wód są uzależnione od intensywności opadów atmosferycznych. W okresach obfitujących w opady woda występuje płytko, a w okresach suszy może całkiem zanikać.

Według Atlasu Zasobów Zwykłych wód podziemnych i ich wykorzystania w Polsce, gmina Wińsko należy do regionu trzebnicko - ostrzeszowskiego. Wodonośne poziomy użytkowe gminy zajmują tylko 30 % ogólnej powierzchni regionu. Najlepsze warunki hydrogeologiczne występują w dolinie Odry.

Planowane jest objęcie wschodniej części gminy ochroną Głównego Zbiornika Wód Podziemnych - Pradolina Barycz-Głogów E (303). Planowany obszar najwyższej ochrony (ONO), obejmuje miejscowości: Smogorzów Mały, Smogorzów Wielki, Rudawa, Brzózka, Trzcinica Wołowska, Głębowice, Staszowice, Turzany, Białawy Małe. Obszar wysokiej ochrony (OWO), obejmie miejscowości: Białawy Wielkie, Czaplice, Aleksandrowice. Ochrona zostanie wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów, gdzie będą określone granice, nakazy i zakazy.

Głębokość występowania wód gruntowych i miąższość warstwy wody na omawianym terenie jest uzależniona od rzeźby terenu i budowy geologicznej. Zwierciadło wody gruntowej ulega szybkim wahaniom związanym z warunkami atmosferycznymi. Na terenie opracowania można wydzielić trzy strefy wodne o różnej głębokości występowania pierwszego poziomu wód gruntowych. Najpłycej od 0 do 2 m wody gruntowe zaznaczają się na rozległym obniżeniu nawiązującym do doliny Odry, w południowo - zachodniej części obszaru. Tereny wysoczyzny morenowej charakteryzuje się występowaniem zwierciadła wody gruntowej na głębokości 2 - 5 m. W obrębie Wzgórz Trzebnickich poziom wody gruntowej zalega najczęściej na głębokości ponad 5 m. Pod względem hydrogeologicznym obszar opracowania położony jest w regionie wrocławskim. Dwa główne piętra użytkowe to poziom trzecio- i czwartorzędowy. Wody piętra trzeciorzędowego występują w osadach piaszczysto - żwirowych, które w formie soczew lub nieregularnych poziomów występują wśród utworów ilastych. Warstwy wodonośne zalegają na większości obszaru na głębokościach 50 - 100,0 m, lokalnie 15-50 m p.p.t. Wodonośne utwory czwartorzędowe są mniej szeroko rozprzestrzenione i wykształcone na różnych głębokościach w postaci piasków i żwirów wodnolodowcowych genetycznie związanych ze zlodowaceniem środkowopolskim.

Obszar gminy Wińsko w całości należy do wielkopolskiego regionu hydrogeologicznego, a w jego ramach do podregionu wielkopolsko-śląskiego. Na omawianym terenie wyróżnić można 4 rejony hydrogeologiczne: rejon Ścinawy (w części południowo-wschodniej i zachodniej), rejon Kotliny Żmigrodzkiej (od północno-zachodniej części gminy po Morzynę, Stryjno, Smogorzów Wielki i Głębowice) oraz Obornik Śląskich i Wińska (pozostała część gminy: w części środkowej, południowej i w części południowo zachodniej).

W rejonie hydrogeologicznym Ścinawy główny poziom użytkowy wód podziemnych występuje na głębokości do 20m. Jego wodonośność wynosi 30-70m³/h w obszarze na południe od Krzelowa i na południowy zachód od Moczydlnicy Klasztornej, a w okolicach Wyszęcic i Gryżyc 10-30m³/h.

W rejonie hydrogeologicznym Kotliny Żmigrodzkiej użytkowe wody podziemne zalegają na głębokości 20-60m. Wodonośność wynosi 30-70m³/h w części północno-wschodniej, a w okolicach Morzyny, Brzózki, Rudawy i Głębowic 10-30m³/h.

W rejonie hydrogeologicznym Obornik Śląskich i Wińska poziom użytkowy występuje na większości obszaru w utworach czwartorzędowych, z reguły na głębokości 20-60m. Warunki hydrogeologiczne na tym obszarze są skomplikowane, ze względu na zaburzenia glacyetktoniczne. Wydajności tychże ujęć wynosi 10-30m³/h. W tym rejonie hydrogeologicznym główny użytkowy poziom wodonośny jest izolowany od powierzchni. Jedynie w okolicach Rajczyna, na zachód od Gryżyc, Wyszęć i Krzelowa, izolacja ta jest częściowa. W strefie od okolic Stryjna po okolice Wyszęć w głównym użytkowym poziomie wodonośnym występują wody wymagające stosowania skomplikowanych metod uzdatniania. Na pozostałym obszarze wymagają one mniej złożonych metod uzdatniania.

Na terenie gminy Wińsko Starosta Wołowski wydał następujące decyzje²:

- Nr 30/99 z dnia 9 sierpnia 1999 r. – udziela się Gminie Wińsko dla wodociągu grupowego w Małowicach obejmującego swoim zasięgiem wsie: Małowice, Orzeszków, Iwno, Buszkowice Małe, Przyborów, Śleszowice leżące w Gminie Wińsko i wsie: Boraszyn i Tarchalice leżące w Gminie Wołów, pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód, między innymi w zakresie podobiu wody podziemnej z utworów trzeciorzędowych,
- Nr 31/99 z dnia 9 sierpnia 1999 r. – ustanawia się dla Urzędu Gminy w Wińsku z terminem ważności do 31.12.2015 r. strefy ochronne ujęć wodociągu grupowego w Małowicach (ujęcie Studnia nr 1 podstawowa, Studnia nr 2 awaryjna – teren objęty strefą to prostokąt o wymiarach 20 x 35 m, właściciel Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),
- Nr 28/2000 z dnia 12.04.2000 r. – udziela się Gminie Wińsko dla wodociągu wiejskiego w Krzelowie, zaopatrującego w wodę wsie Krzelów i Młoty, pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód, między innymi w zakresie poboru wód podziemnych z utworów trzeciorzędowych,
- Nr 29/2000 z dnia 12.04.2000 r. – ustanawia się dla Gminy Wińsko z terminem ważności do 31.12.2015 r. strefy ochronne ujęć wodociągu w Krzelowie (ujęcie Studnia S - 1 podstawowa, studnia awaryjna – teren ogrodzony trwale siatką w kształcie czworoboku o wymiarach 50 x50 x50 x42 m, właściciel cz. dz. 2/5 gmina Wińsko, dz. 2/17 – AWRSP OT Wrocław),
- Nr 30/2001 z dnia 05.06.2001 r. – udziela się Zakładowi Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Wińsku, ul. Piłsudskiego 33 pozwolenia wodnoprawnego na eksploatację mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Wińsku zlokalizowanej w zachodniej części wsi; termin ważności decyzji to 31.12.2020 r.,
- Nr 64/02 z dnia 26.08.2002 r. – udziela się na rzecz Gminy Wińsko pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód podziemnych, między innymi w zakresie poboru wód podziemnych z utworów czwartorzędowych zatwierdzonych decyzją nr 35/92 z dnia 3.09.1992 r. wydaną przez Urząd Wojewódzki; termin ważności decyzji to 31.12.2012 r.,
- Nr 75/02 z dnia 17.10.2002 r. – udziela się na rzecz Gminy Wińsko pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód podziemnych, między innymi w zakresie poboru wód podziemnych z utworów czwartorzędowych zatwierdzonych decyzją nr 31/74 z dnia 06.02.1974 r. wydaną przez Urząd Wojewódzki we Wrocławiu,
- Nr 76/02 z dnia 17.10.2002 r. – ustanawia się na rzecz Gminy Wińsko z terminem ważności do 31.12.2012 r., strefę ochronną obejmującą teren ochrony bezpośredniej, dla studni wierczonej zlokalizowanej na terenie ujęcia wody w Białawach Wielkich, dla której zostało wydane pozwolenie wodnoprawne na pobór wody decyzją nr 75/02 Starosty Wołowskiego z dnia 17.10.2002 r.,
- Nr 89/02 z dnia 17.12.2002 r. – udziela się na rzecz Gminy Wińsko pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód podziemnych, między innymi w zakresie poboru wód

² Zgodnie z przepisami Prawa wodnego strefy ochronne ujęć wody ustanowione przed dniem 1 stycznia 2002 r. wygasły z dniem 31 grudnia 2012 r.

podziemnych z utworów czwartorzędowych zatwierdzonych decyzją nr 64/75 z dnia 24.04.1975 r. wydaną przez Urząd Wojewódzki we Wrocławiu,

- Nr 39/03 z dnia 08.05.2003 r. – udziela się na rzecz Gminy Wińsko pozwolenia wodnoprawnego na szczególne korzystanie z wód podziemnych; termin ważności decyzji to 31.12.2013 r.

Zbiorniki wód podziemnych

Częściowo wschodnia część obszaru gminy Wińsko leży w granicach obszaru zasobowego wód podziemnych Pradolina Baryczy - Głogów E 303. Przewiduje się objęcie wyznaczanego terenu najwyższą ochroną - ONO, i wysoką ochroną - OWO. Ochrona zostanie wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów.

Środowisko przyrodnicze i kulturowe

Ponadto bezpośrednio na terenie gminy Wińsko występują następujące obszary chronione pod względem przyrodniczym (na mocy ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004, t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 55, z późn. zm.): Park Krajobrazowy (1), Natura 2000 – obszar ptasi (1) i siedliskowe (3), a także Pomniki Przyrody (6).

W obszarze gminy Wińsko fauna poza obszarami prawnie chronionymi jest szczególnie uboga. Spotyka się tu w większości zespół typowy dla pól uprawnych z przedstawicielami świata zwierzęcego takimi jak: zające szaraki, dzikie króliki, nornice, chomiki, krety, lisy, łasice, jeże zachodnie, kłaskawki, koszatki, mysikróliki, polniki północne, sarny. Z ptaków występują: zięby, sójki, sikorki, mysikróliki, bociany białe, bociany czarne, gawrony, kuropatwy, przepiórki, skowronki, płochacze, pokrzywnice, kaczkę, łabędzie, nury, perkozy i mewy.

Strefy ochronne, które funkcjonują na obszarze gminy dotyczą otulin obszarów przyrodniczo chronionych, a także źródeł i ujęć wód dla potrzeb komunalnych a także złóż geologicznych.

Podlegające ochronie ujęcia wód głębinowych znajdują się na terenie miejscowości: Aleksandrowice.

Do chronionych prawnie rejonów eksploatacji złóż surowcowych należą tereny położone w okolicach wsi: Konary i Smogorzówek.

Wpływ warunków środowiskowych na możliwość rozwoju gminy Wińsko można określić jako sprzyjający, a rozpoznanie wymagań dotyczących ochrony cennych zasobów przyrodniczych i wynikających stąd ograniczeń, wskazuje, że nie stanowią one istotnych barier dla rozwoju nowoprojektowanych funkcji.

W zakresie krajobrazu kulturowego wartości wykazują układy ruralistyczne centralnych części wsi, a także zabytkowe układy pałacowo – parkowe i folwarczne.

Oceniając stan i ochrona środowiska na terenie gminy Wińsko należy wskazać, że jeśli chodzi o zanieczyszczenie powietrza, to sama gmina nie generuje zanieczyszczeń na większą skalę, ze względu na brak występowania w jej granicach uciążliwych dla środowiska zakładów przemysłowych. Dominujący napływ mas powietrza powoduje przenoszenie zanieczyszczeń na teren gminy z Zagłębia Głogowsko-Legnickiego. Z kolei jeśli chodzi o zanieczyszczenia wytwarzane w wyniku zamieszkania poszczególnych obszarów osiedleńczych, to niezmiernie trudną do oszacowania jest emisja z indywidualnych systemów grzewczych. W dalszym ciągu dominującym jest paliwo stałe. Nadal sporo odpadów spalanych jest w domowych kotłowniach. Jednak w ciągu kilku ostatnich lat na obszarze gminy obserwuje się rosnące zainteresowanie innymi czynnikami grzewczymi. W ostatnich czasach wskutek stale poprawiającego się uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej zmniejsza się wpływ dopływów na stan zanieczyszczenia rzeki Odry. Jedną z przesłanek tego faktu są wyniki obserwacji monitoringowych oraz poprawa stanu drzewostanów na terenach leśnych.

4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Z punktu widzenia zagadnień środowiska kulturowego opracowywanego obszaru zastosowano podział na: obręb wsi Wińsko, jako jednostki o znaczącej i przodującej roli kulturowej, a także pozostałej części gminy.

Wińsko

W Wińsku znajduje się ośrodek historyczny miasta wpisany do rejestru zabytków pod nr A/1849/446 z 1958-12-08. Ponadto na jego obszarze znajdują się 4 obiekty wpisane do rejestru zabytków architektury i budownictwa, są to: mury miejskie (A/2667/1189 z 1964-12-10), kościół par. św. Michała Archanioła przy ul. Kościelnej 4 (A/2588/697/W z 1994-06-28), kościół ewang., ob. pom. św. Trójcy (A/2626/697 z 1960-05-17), Cmentarz żydowski przy ul. Piłsudskiego (A/2614/515/W z 1983-09-26).

Gmina Wińsko

W obszarze gminy Wińsko (poza miejscowością Wińsko) znajduje się 39 obiektów w rejestrze zabytków.

Ponadto na terenie gminy znajdują 67 stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków.

W Chwałkowicach, Konarach, Rajczynie, Słupie, Staszowicach, Węgrzycach i Wyszęćicach położone są stanowiska takie jak: grodziska i kurhany, które są wyeksponowane w terenie.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wińsko na lata 2015–2024

W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Wińsko jednym z docelowych elementów wizji rozwojowej jest odnowienie obiektów budowlanych, które w wyniku degradacji powinny zostać objęte ową rewitalizacją. W obszarze gminy Wińsko wskazano 6 obrębów wsi, w całości, bądź w części w ramach obszaru delimitacji. Należą do nich: Wińsko, Białków, Konary, Małowice, Przyborów i Smogorzówek.

Ponadto uchwałą Nr XXXII/247/2020 z dnia 28 grudnia 2020 r. Rada Gminy Wińsko w ramach wydatków budżetu Gminy Wińsko, przyjęła, że zostanie sporządzone „Opracowanie aktualizacji kart Gminnej Ewidencji Zabytków (GEZ)”, a także „Opracowanie Gminnego Programu Opieki Nad Zabytkami Gminy Wińsko na lata 2020-2023”.

W obszarze gm. Wińsko należy wskazać na występowanie 11 parków zabytkowych objętych ochroną prawną, które położone są w następujących miejscowościach: Białawy Małe, Białków, Brzózka, Głębowice, Krzelów, Łazy, Moczydlnica Klasztorna, Morzyna, Piskorzyna oraz Słup. Park o największym obszarze znajduje się w Głębowicach i ma powierzchnię ok. 50 ha. Pozostałe parki są znacznie mniejsze, ich obszar mieści się w przedziale pomiędzy 1,5 a 6 ha.

1) Zabytki archeologiczne

Do najstarszych śladów obecności ludzi na tym terenie należą znaleziska z okresu mezolitu. Są to jednak odkrycia jednostkowe. Natomiast znacznie liczniej występują stanowiska datowane na neolit (tzw. młodsza epoka kamienia - 5000/4500–1800 l p.n.e.) oraz relikty osadnictwa kultury łużyckiej (ok. 1300–400 l p.n.e.), kultury przeworskiej (II wiek p.n.e. – IV wiek n.e.), z okresu średniowiecza (wczesne średniowiecze VI – początek XIII wieku, późne średniowiecze XIII-XV wiek).

2) Historyczne układy przestrzenne miejscowości

Większość miejscowości gminy Wińsko posiada metrykę średniowieczną. Wykształcone układy osadnicze to wsie w większości ulicowe (Smogorzów Wielki, Słup, Dąbie) oraz wsie o układach wielodrożnych: Wińsko, Orzeszków. Na terenie gminy zachowane są historyczne struktury osadnicze. Obecność we wsi siedziby szlacheckiej w oczywisty sposób rzutowała na ukształtowanie przestrzenne miejscowości, co daje się dostrzec w niektórych obrębach wiejskich.

We współczesnym krajobrazie istotną rolę odgrywają współczesne osiedla zabudowy mieszkaniowej. Realizacje te nie zaburzają jednak historycznych układów wiejskich. Nowe osiedla zabudowy mieszkaniowej w większości wsi realizowane są na zasadzie kontynuacji i przedłużenia dawnych siedlisk.

Obszary wsi gminy Wińsko objęto historycznym układem ruralistycznym w ramach wykazu obszarów zabytkowych. Do takich miejscowości należą: Aleksandrowice, Baszyn, Białawy Małe, Białawy Wielkie, Czaplice, Białków, Boraszyce Małe, Boraszyce Wielkie, Brzózka, Budków, Buszkowice Małe, Chwałkowice, Dąbie, Domanice, Głębowice, Gryżyce, Grzeszyn, Iwno, Jakubikowice, Kleszczowice, Konary, Kozowo, Krzelów, Młoty, Łazy, Małowice, Moczydlina Klasztorna, Morzyna, Mysłoszów, Orzeszków, Piskorzyna, Naroków, Przyborów, Rajczyn, Rogów Wołowski, Rogówek, Rudawa, Słup, Smogorzów Wielki, Smogorzówek, Staszowice, Stryjno, Trzcinica Wołowska, Turzany, Węglewo, Węgrzce, Wińsko, Wrzeszów, Wyszęce.

3) Zabytki sakralne

Wśród chronionych wpisem do rejestru zabytków obiektów sakralnych większość wzmiankowana była już w XIII w., jednak obecnie stojące kościoły powstały w wiekach późniejszych. Są to w przeważającej części skromne świątynie w miejscowościach: Białawy Małe, Głębowice, Krzelów, Orzeszków, Smogorzów Wielki, Wińsko, Wyszęce, często otoczone cmentarzami.

Obiekty sakralne gminy Wińsko użytkowane są zgodnie z swym pierwotnym przeznaczeniem i zachowane w dobrym stanie. Systematycznie prowadzone są przy nich prace remontowe i konserwatorskie, również dofinansowywane z budżetu gminy Wińsko.

4) Założenia rezydencjonalne

Krajobraz kulturowy gminy Wińsko tworzą liczne dawne założenia rezydencjonalne. Przykładami najstarszych siedzib są zachowane, czytelne w krajobrazie grodziska m.in. we wsiach Chwałkowice, Konary, Rajczyn, Staszowice, Węgrzce, Wyszęce. Przy majątkach ziemskich zakładano od XVI w. rezydencje szlacheckie.

Pałace znajdują się we wsiach Białków (ob. obserwatorium astronomiczne UW), Brzózka, Buszkowice Małe, Chwałkowice, Głębowice (ruina), Gryżyce, Krzelów, Małowice, Moczydlina Klasztorna, Piskorzyna, Przyborów, Rudawa, Słup, Węgrzce, Wyszęce (ruina).

Dwory znajdują się we wsiach: Aleksandrowice, Białawy Małe, Grzeszyn, Jakubikowice, Kleszczowice, Kozowo, Przyborów, Rogów Wołowski, Rogówek, Smogorzów Wielki, Smogorzówek, Stryjno, Węglewo, Węgrzce (ruina).

Większość z założeń pałacowych czy dworskich zachowało ogrody ozdobne, czy parki przypałacowe lub dworskie.

W obszarze gminy wińsko znajdują się także założenia folwarczne, które zachowały się we wsiach: Boraszyce Wielkie, Czaplice, Łazy, Naroków, Orzeszków, Rajczyn, Staszowice, Turzany.

5) Tereny pocmentarne

Znaczącym elementem w krajobrazie miejscowości są zakładane od pocz. XIX w. już poza granicami siedlisk cmentarze i miejsca pocmentarne - zachowane w swych pierwotnych

granicach i widoczne w krajobrazie w postaci przeważnie regularnego obsadzenia prostokątnej działki.

Tereny dawnych i obecnych cmentarzy pozostają w zdecydowanej większości zadbane i uporządkowane. Spośród cmentarzy katolickich należy wymienić te zlokalizowane we wsiach: Białawy Małe, Głębowice, Krzelów, Orzeszków, Smogorzów Wielki, Wińsko, Wyszęćice. Tereny nieczynnych cmentarzy, pozostające własnością gminną są, bądź docelowo planuje się na przekształcenie pod teren zieleni parkowej.

6) Strefy ochrony zabytkowych układów zieleni kształtowanej (parki, cmentarze)

Tereny te najczęściej stanowią integralną część jednego z obszarów chronionych strefą lub niekiedy występują samoistnie. Wyznaczono je w następujących miejscowościach: Bąszyn, Białawy Małe, Białków, Boraszyce Małe, Brzózka, Buszkowice Małe przysiółek Śleszowice, Chwałkowice, Domanice, Głębowice, Gryżyce, Grzeszyn, Kozowo, Krzelów, Małowice, Moczydlina Klasztorna, Morzyna, Orzeszków, Piskorzyna, Przyborów, Rajczyn, Rogów Wołowski, Słup, Smogorzów Wielki, Węglewo, Węgrzce, Wińsko, Wyszęćice.

50 obszarów wsi ujętych jest w wojewódzkiej ewidencji zabytków, w ramach historycznych układów urbanistycznych wsi (Tab. 7, w części II - KIERUNKI).

39 obiektów jest wpisanych do rejestru zabytków (są to pojedyncze budynki, mała architektura - np. mury miejskie w Wińsku, zespoły zabudowy, założenia pałacowe, dworskie i folwarczne a także cmentarne i parkowe) (Tab. 8, w części II - KIERUNKI).

Ponadto na terenie gminy Wińsko występuje 1136 stanowisk archeologicznych (Tab. 9, w części II - KIERUNKI), w tym 66 wpisanych jest do rejestru zabytków (Tab. 10, w części II – KIERUNKI).

5. Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych

Brak audytu krajobrazowego dla gminy Wińsko.

6. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia

Gmina Wińsko ma 8 274 mieszkańców, z czego 50,7% stanowią kobiety, a 49,3% mężczyźni. W latach 2002-2019 liczba mieszkańców zmalała o 6,1%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,3 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa dolnośląskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Gmina Wińsko ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -53. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -6,37 na 1000 mieszkańców gminy Wińsko. W 2019 roku urodziło się 66 dzieci, w tym 48,5% dziewczynek i 51,5% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 400 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,74 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

Na 1000 ludności gminy Wińsko przypada 14,3 zgonów. Jest to wynik nieco większy od wartości średniej dla województwa dolnośląskiego (11,3) oraz jeszcze więcej od wartości średniej dla kraju (10,7).

Wg struktury wieku mieszkańców gminy Wińsko 61,9% jest w wieku produkcyjnym, 17,4% w wieku przedprodukcyjnym, a 20,7% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. W gminie Wińsko na 1000 mieszkańców pracuje 62 osób. 57,0% wszystkich pracujących ogółem

stanowią kobiety, a 43,0% mężczyźni. 22,6% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Wińsko pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 35,8% w przemyśle i budownictwie, a 10,9% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,1% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

W gminie Wińsko na 1000 mieszkańców pracuje 62 osób. 57,0% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 43,0% mężczyźni. Stan bezrobocia w gm. Wińsko jest w gminie Wińsko wyższe niż w powiecie, gdyż wg danych 2019 roku wynosiło ono 13,9% (16,9% wśród kobiet i 11,4% wśród mężczyzn). W 2018 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Wińsko wynosiło 5 086,07 PLN, co odpowiada 105,20% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Wińsko 972 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 100 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -872.

W 2018 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Wińsko wynosiło 5 086,07 PLN, co odpowiada 105,20% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Wińsko 972 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 100 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -872.

Istnieją tendencje do rozwijania działalności gospodarczej pozarolniczej, handlowej i produkcyjnej (wytwarzania i sprzedaży własnych produktów). W gminie Wińsko w roku 2019 w rejestrze REGON zarejestrowane były 583 podmioty gospodarki narodowej, z czego 439 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 76 nowych podmiotów, a 36 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2017 najwięcej (76) podmiotów zarejestrowano w roku 2019, a najmniej (48) w roku 2015. W tym samym okresie najwięcej (60) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2014 roku, najmniej (32) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2013 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Wińsko najwięcej (22) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (565) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 5,7% (33) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaruowało 28,8% (168) podmiotów, a 65,5% (382) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Wińsko najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (28,2%) oraz Budownictwo (28,0%).

1 886 mieszkańców gminy Wińsko jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 962 kobiet oraz 924 mężczyzn). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 13,4% ludności posiada wykształcenie wyższe, 3,4% wykształcenie policealne, 12,9% średnie ogólnokształcące, a 18,2% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 24,7% mieszkańców gminy Wińsko, gimnazjalnym 5,3%, natomiast 20,7% podstawowym ukończonym. 1,3% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

Oświata i wychowanie

W gminie Wińsko istnieje 4 placówek szkolnictwa podstawowego w 37 oddziałach (534 uczniów).

Wychowanie przedszkolne obejmuje oddziały przedszkolne przy: Szkole Podstawowej Świętego Mikołaja z Mirry w Krzelowie, Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. Jana Adama de Garnier w Głębowicach, Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej Jana Markiewicza w Orzeszkowie.

Placówki żłobków: Publiczny żłobek w Wińsku ul. Nowa 2, Publiczny Żłobek w Wińsku z filią przy ul. Szkolnej 4, Publiczny Żłobek w Wińsku z filią w Głębowicach 10, Publiczny Żłobek w Wińsku z filią w Iwnie 6.

Zdrowie

W zakresie leczenia zamkniętego gmina Wińsko obsługiwana jest przez szpital powiatowy w Wołowie. Ośrodki Zdrowia znajdują się w Wińsku, w Krzelowie i Głębowicach.

Kultura

Usługi kultury reprezentowane są przez:

- Gminny Ośrodek Kultury w Wińsku – jako obiekt przystosowany dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich (przystosowane wejście do budynku: udogodnienia wewnątrz budynku), posiada sale widowiskowe, w których znajduje się 350 standardowych miejsc dla widzów,
- 3 biblioteki i filie publiczne posiadające księgozbiór liczący 22 563 wolumeny,
- świetlice wiejskie.

Na terenie gminy funkcjonują kościoły parafialne i filialne a także kaplice mszalne w miejscowościach: Baszyn, Boraszyce Wielkie, Buszkowice Małe, Głębowice, Krzelów, Małowice, Moczydlina Klasztorna, Orzeszków, Piskorzyna, Smogorzów Wielki, Trzcina Wołowska, Wińsko.

Sport rekreacja

Usługi sportu i rekreacji realizowane są przez Gminny Ośrodek Sportu i Turystyki. Na terenie gminy Wińsko działają 3 kluby sportowe (włącznie z klubami wyznaniowymi i UKS) zrzeszające 183 członków. Niektóre miejscowości posiadają ogólnodostępne boiska.

Usługi

Usługi handlu podstawowego są stosunkowo dobrze rozwinięte, występują niemal we wszystkich miejscowościach. Są to na ogół prywatne sklepy z artykułami spożywczo - przemysłowymi, odzieżowymi, chemicznymi i posiadają charakter usług wbudowanych. Istnieje również kilka placówek gastronomicznych. W miejscowości Wińsko znajduje się 1 stacja paliw. Pozostałe są zlokalizowane już poza granicami gminy (np. w Ścinawie, Wąsoszu, czy w Wołowie).

Gmina Wińsko przynależy do Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Wołowie, ale w obszarze samej gminy funkcjonują OSP Ochotnicze Straże Pożarne w miejscowościach: Wińsko, Krzelów, Orzeszków, Smogorzów Wielki, Wyszęcice, Turzany.

Komenda Powiatowa Policji w Wołowie - Punkt F znajduje się we wsi Wińsko.

Mieszkania

W 2019 roku w gminie Wińsko oddano do użytku 8 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 0,97 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Wińsko to 2 834 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypada zatem 339 mieszkań. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. 100,0%

mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne. Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Wińsko to 4,63 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 95,02% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 81,26% mieszkań posiada łazienkę, 69,76% korzysta z centralnego ogrzewania, a 0,21% z gazu sieciowego

Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2019 roku w gminie Wińsko to 128,50 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 85,85% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany³.

7. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Dominującym elementem oddziałującym na warunki życia są zagrożenia i uciążliwości powodowane przez wzrastający ruch samochodowy oraz zakłady przemysłowe.

Transport samochodowy jest głównym generatorem zanieczyszczenia powietrza szczególnie wzdłuż dróg krajowych oraz dróg wojewódzkich. Pomiary poziomu hałasu przeprowadzone na terenie Wińska w dwóch punktach pomiarowych: ul. Mickiewicza 54 (61,3 dB) i ul. Rawicka 12 (67,1 dB), a także we wsi Krzelów (68,2 dB) wykazały brak przekroczeń wartości dopuszczalnych czyli poziom 70 dB przyjętą za bardzo uciążliwą.

Lokalizacja zakładów przemysłowych zarejestrowanych w bazie EHALAS w 2019 r. w których wykonywano pomiary hałasu instalacyjnego w okolicy gminy wińsko – jeden z nich znajduje się na terenie Wołowa, jeden także na terenie Lubina i jeden w Wąsoszu

Stan czystości powietrza w gminie nie jest zadowalający. Jako, że Gmina Wińsko znajduje się w strefie podlegającej ocenie jakości powietrza – strefa dolnośląska, „*Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim - raport wojewódzki za rok 2019*”, klasyfikuje gminę do obszaru przekroczeń poziomów dopuszczalnych/docelowych: benzo(a)pirenu. Podwyższona wielkość emisji substancji szkodliwych jest związana przede wszystkim z niską emisją z systemów grzewczych, głównie z lokali mieszkalnych ogrzewanych indywidualnymi źródłami ciepła na paliwa stałe. Najwyższe średniodobowe stężenia zanieczyszczeń notowane są z tego powodu w sezonie grzewczym. Ogrzewanie stanowi, zgodnie z danymi emisyjnymi, główne źródło emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie powiatu.

Ilość i jakość wód powierzchniowych i podziemnych decyduje bezpośrednio o warunkach życia. Nadmierne odwodnienia, całkowita regulacja cieków oraz niekontrolowany odpływ wody doprowadziły do sytuacji, że gmina została odwodniona, większość rowów nie prowadzi już wody, a tereny niegdyś podmokłe przeobraziły się w suche siedliska. Również ciek podstawowy prowadzi ograniczoną ilość wód. Natomiast jakość wód w tych ciekach jest różna, chociaż ocenę dokonano na podstawie jedynie wizji lokalnej. Żaden z cieków nie jest badany pod względem jakości, stąd brak jest danych do ich kompleksowej oceny. Jednak brak przemysłu, duży udział lasów oraz terenów rolnych ekstensywnie użytkowanych, brak kanalizacji odprowadzających ścieki do cieków sprawia, że większość cieków prowadzi dobrej jakości wodę. Jedynie na odcinkach, gdzie ciek zbliżają się do terenów zabudowanych przedostają się niewielkie ilości zanieczyszczeń pochodzących ze ścieków odprowadzanych sporadycznie do rowów. Główną rzeką gminy jest jednak Odra, poniżej podano parametry wody w punktach najbliższych gminy Wińsko.

³ www.polskawliczbach.pl

Przebadano, że najbardziej niekorzystnie wygląda stan bakteriologiczny Odry. Kiedy większość parametrów fizyko-chemicznych wody mieści w przedziale II i III klasy, to parametry sanitarne klasyfikują się średnio wokół IV klasy. Ten niekorzystny stan sanitarny Odry jest po części powodowany odprowadzaniem do wód ścieków oczyszczonych, które mimo ich oczyszczenia zawierają znaczne ilości bakterii chorobotwórczych, wirusów i grzybów. Do tego przyczynia się również częściowo gmina Wińsko, poprzez odprowadzanie ścieków oczyszczonych rowem do Kanału Gryźca i dalej do Odry.

Z analiz wynika, że prawie cały teren gminy posiada lokalne zasoby wód podziemnych, możliwych do ich wykorzystania na cele komunalne. Jednak niekorzystne zmiany ilościowe wód powierzchniowych powiązane są ze zmianami ilościowymi wód podziemnych. I w tym przypadku nadmierne odwodnienie daje się szybko stwierdzić. Podstawowym wskaźnikiem jest poziom wody w studniach przydomowych, który w sposób ciągły obniża się. Już obecnie wiele studni nie mogłoby być wykorzystane z powodu braku w nich wody. Dalsze obniżanie się poziomu wód gruntowych prowadzić będzie do spadku produktywności terenów rolnych i leśnych oraz utraty walorów przyrodniczych gminy. Jakość wód podziemnych na terenie gminy jest różna, płytko zalegające wody gruntowe na terenach zabudowanych są zanieczyszczone nadmierną ilością azotanów i fosforanów pochodzących ze ścieków odprowadzanych do gruntu. Bardzo często stężenie tych związków wyklucza możliwość poboru tej wody do celów spożywczych. Na obszarach rolnych zanieczyszczenia te występują już w mniejszej skali, natomiast brak ich na obszarach leśnych. Wody głębsze, które pobierane są na cele wodociągowe są dobrej jakości, nie występują w nich zanieczyszczenia pochodzenia antropogenicznego. Występujące nadmierne ilości żelaza czy manganu nie są wskaźnikami zanieczyszczenia tych wód, gdyż są one naturalnym składnikiem wody gruntowej, a ich stężenie zależy od budowy geologicznej utworów gruntowych, w których woda się znajduje.

W granicach gminy Wińsko nie występują szkody górnicze lub związane z tym deformacje terenów.

Komfort warunków życia mieszkańców w dużej mierze zależy od elementów środowiskowych takich, jak nasycenie zielenią, dostępność terenów rekreacyjnych i warunków klimatu lokalnego. Występowanie znacznych kompleksów leśnych zwłaszcza w południowej i centralnej części gminy, licznych zbiorników wodnych, łącznie z doliną rzeki na zachodzie, a także liczne tereny cenne przyrodniczo, wraz z tymi objętymi formami ochrony przyrody jako idealne zaplecze dla rekreacji szeroko pojętej, stwarza dość korzystne warunki życia.

W granicach gminy Wińsko nie występuje zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych.

W granicach gminy Wińsko nie występuje zagrożenie poważnych awarii w środowisku. Na terenie gminy Wińsko nie ma zakładów znajdujących się w rejestrze WIOŚ i Wojewódzkiej Komendy Straży Pożarnej, będących potencjalnymi sprawcami poważnych awarii (zakłady o dużym ryzyku ZDR i zakłady o zwiększonym ryzyku ZZR, zgodnie z Dyrektywą 96/82/WE SEWESO II). W otoczeniu gminy zakłady takie występują na terenach powiatów: polkowickiego, legnickiego i wołowskiego.

8. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy

Ze sporządzonego na potrzeby studium opracowania „Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę dla gminy Wińsko”, zawierającego analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, prognozy demograficzne, możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy oraz bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę wynika, że:

- 1) wpływ warunków środowiskowych na możliwość rozwoju gminy Wińsko można określić jako sprzyjający, a rozpoznanie wymagań dotyczących ochrony cennych za-

sobów przyrodniczych i wynikających stąd ograniczeń, wskazuje, że nie stanowią one istotnych barier dla rozwoju nowoprojektowanych funkcji;

- 2) warunki ekonomiczne i społeczne są przeciętne w województwie i wskazują na znaczące potrzeby rozwojowe gminy;
- 3) analiza zachodzących w gminie zmian demograficznych wskazuje, że są one średnio korzystne ale znaczące w kontekście potrzeb rozwoju gminy oraz poprawy warunków życia jej mieszkańców;
- 4) Ze względu na istniejącą strukturę zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej czynnikiem ograniczającym ilość terenów przeznaczanych pod zabudowę są wskaźniki urbanistyczne, nie zaś granice obszarów funkcjonalnych.
- 5) Łączna powierzchnia użytkowa nowych budynków o funkcji mieszkaniowej w zabudowie wielorodzinnej, jednorodzinnej oraz zagrodowej nie powinna przekraczać w granicach gminy 271.000 m².
- 6) W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wińsko dopuszczalne jest wyznaczenie terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, w tym w zabudowie zagrodowej, zgodnie z określonymi potrzebami.
- 7) W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wińsko dopuszczalne jest wyznaczenie terenów przeznaczonych pod zabudowę o funkcji usługowej oraz aktywności gospodarczej.
- 8) Część z nowo wyznaczonych obszarów pod zabudowę będzie posiadała dostęp do dróg publicznych i sieci infrastruktury technicznej. Wszystkie nowo wyznaczane tereny inwestycyjne będą w różnym stopniu wymagały nakładów finansowych na wykonanie sieci komunikacyjnych oraz infrastruktury technicznej.
- 9) Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy przekraczają potrzeby inwestycyjne związane z lokalizacją nowej zabudowy w granicach obszarów wskazanych w studium - obszarów koncentracji zabudowy, obszarów produkcji rolniczej z rozproszoną zabudową oraz także pozostałych obszarów funkcjonalnych.
- 10) Szacuje się, że potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związanych z lokalizacją nowej zabudowy nie przekroczą rocznie kwoty 1.500.000,- zł.

9. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów

Gmina Wińsko jest drugą co do wielkości gminą w powiecie - zajmuje 37% jego powierzchni. Łączna powierzchnia gminy wynosi ok. 250 km².

Stan użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych w gminie przedstawia się następująco⁴:

- użytki rolne ok. 12750 ha (51,1%),
- łąki ok. 1984 ha (8,0%)
- pastwiska ok. 1332 ha (5,3%)
- lasy i grunty leśne ok. 6732 ha (27%),
- tereny komunikacyjne ok. 721 ha (2,9%);
- tereny przemysłowe ok. 2 ha (0,008%);
- pozostałe grunty ok. 1433 ha (5,7 %).

⁴ POŚ dla gminy Wińsko.

Charakterystyka własności gruntów w gminie Wińsko wykazuje, że największa część gruntów jest we władaniu sektora publicznego. Jest to obszar 14 189 ha, co stanowi 57 % powierzchni gminy. W ramach własności sektora publicznego, największa część gruntów pozostaje w posiadaniu Państwowego Gospodarstwa Leśnego, tj. 6568,1 ha (26,4% powierzchni gminy) oraz Agencji Nieruchomości Rolnych – 6195,3 ha (24,9 % powierzchni gminy). Największe powierzchnie gruntów należących do Agencji Nieruchomości Rolnych znajdują się w miejscowościach Moczydlina Klasztorna (538 ha), Przyborów (393,7 ha), Morzyna (340 ha) i Piskorzyna (339 ha).

Grunty będące własnością komunalną zajmują 757,6 ha (3% powierzchni gminy), pozostałe to 667,6 ha (2,7%). W przypadku władania gruntami należącymi do sektora prywatnego, bezsprzecznie największy procent z nich jest w rękach prywatnych, tj. 8933,7 ha (35,8% pow.). Najwięcej gruntów należących do prywatnych właścicieli (80%) znajduje się w obrębach miejscowości: Baszyn, Domanice, Dąbie, Jakubikowice, Łazy, Stryjno, Turzany, Wrzeszów, Węgrzce. Grunty należące do spółdzielni obejmują obszar 655,1 ha (2,7% pow.).

Nieruchomości rolne o powierzchni mniejszej od 1.0 ha, nie będących gospodarstwami rolnymi jest 2,6% obszaru gminy, tj. 655,1 ha.

Pozostałe grunty będące w rękach prywatnych zajmują 469 ha (1,9% pow.).

Nie dla wszystkich obszarów gminy Wińsko ustanowione zostało prawo miejscowe regulujące sposoby użytkowania oraz zasady zagospodarowania terenów. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem wynosi 6,4% (stan na 2019 r.). W części 1 uwarunkowań zostały wyszczególnione poszczególne miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Uwarunkowania prawne wynikające z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego są dominujące przy ustalaniu kierunków zmian w zagospodarowaniu terenów ze względu na ochronę interesu prawnego gminy oraz właścicieli i użytkowników nieruchomości.

Na możliwości użytkowania lub planowanego zagospodarowania terenów i poszczególnych nieruchomości mają także znaczący wpływ uwarunkowania o charakterze prawnym wynikające z ustanowionych form ochrony, o których mowa w części 10.

10. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Na terenie gminy Wińsko występują obszarowe formy podlegające ochronie i stanowiące elementy krajowego, a także niekiedy i regionalnego systemu ochrony przyrody:

1. Park Krajobrazowy „Dolina Jezierzycy” - niewielki fragment obszaru - w południowej części gminy, od strony zachodniej.

Park krajobrazowy utworzony w 1994 (pow. 7953 ha⁵) położony w województwie dolnośląskim, w powiecie wołowskim, na północny zachód od Wołowa, na pograniczu Niziny Śląskiej oraz Wału Trzebnickiego w dorzeczu Jezierzycy, do której na obszarze parku wpływa mały prawobrzeżny dopływ Juszka. Przedmiotowy PK funkcjonuje na podstawie przepisów rozporządzenia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 21 listopada 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Jezierzycy” (z późn. zm.). Na obszarze przedmiotowego PK obowiązuje plan ochrony Parku Krajobrazowego „Dolina Jezierzycy” (uchwała nr XVI/328/11 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 października 2011 r., Dz. U. Woj. Dol. Z 2011 r. nr 250, poz. 4506).

⁵ <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/widok/viewparkkrajobrazowy.jsf?fop=PL.ZIPOP.1393.PK.141>

Fauna

W parku obserwuje się 45 rzadkich gatunków ptaków lęgowych, 90 gatunków ptaków lęgowych bardziej pospolitych oraz 52 gatunki ptaków odwiedzających ten teren w okresie wędrówek wiosennych, jesiennych i w okresie zimowym. Jezioro w okolicy wsi Wrzosey daje schronienie wielu gatunkom zagrożonych dzikich ptaków, np. bocian czarny, bielik, bąk, kania rdzawa, kropiatka, jak i gatunkom występującym powszechnie. Oprócz ptaków występują także pozostałe grupy zwierząt. Płazy i gady to m.in.: traszka zwyczajna, traszka grzebieniasta, żaba trawna, żaba moczarowa, żaba jeziorkowa, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata. Ssaki to m.in.: ryjówka aksamitna, rzęsorek rzeczek, piżmak, borsuk, łasica, jeleń, daniel.

Flora

Okolo 80% powierzchni parku zajmują lasy z przewagą sosny. Występują tu także dęby i modrzewie. Okolo 15% powierzchni zajmują łąki. W parku znajduje się wiele stanowisk sprzyjających rozwojowi roślinności hydrofitycznej. Są nimi starorzecza, stawy hodowlane, śródleśne młaki, rowy odwadniające oraz strumienie i ciek. Rzadkimi, a występującymi na terenie parku okazami flory są m.in. kotewka orzech wodny, salwinia pływająca, długosz królewski, listera jajowata, storczyk szerokolistny, kopytnik pospolity, porzeczka czarna, płucnica islandzka oraz sromotnik bezwstydnny.

2. Obszar Natura 2000 PLB020008 „Łęgi Odrzańskie” - obszar ptasi - fragment obszaru przebiega wzdłuż zachodniej granicy gminy, wzdłuż Starej Odry⁶.

Obszar stanowi fragment doliny Odry o długości 101 km, od Brzegu Dolnego do Głogowa, w przybliżeniu od km 290 do km 385, w granicach dawnej terasy zalewowej rzeki. Obejmuje też ujście Baryczy. Granica obszaru poprowadzona jest zgodnie z zasięgiem aktualnego terenu zalewowego wraz z planowanymi polderami. Obejmuje siedliska nadrzeczne zachowane w międzywalu oraz najlepiej wykształcone lasy, łąki i torfowiska niskie poza jego obrębem. Duża część terenu jest regularnie zalewana. Obszar porośnięty jest lasami, głównie łęgami jesionowymi i wiązowymi, rozwijającymi się na glebach aluwialnych. Przeważają dobrze zachowane płyty siedlisk, częste są starodrzewy ponad 100-letnie, z licznymi drzewami pomnikowymi. Liczne, pozostałe po dawnym korycie Odry starorzecza, są w różnych fazach zarastania. Można tu obserwować kolejne stadia sukcesyjne zbiorowisk związanych z dynamicznym układem doliny rzecznej, w tym także zbiorowisk szuwarowych, związanych ze starorzeczami. W dolinie znajdują się też duże kompleksy wilgotnych łąk. Najbardziej na południe wysuniętą część obszaru tworzą tzw. Zielone Łąki koło Miękini. Jest to rozległy kompleks wilgotnych i świeżych łąk, częściowo użytkowanych kośnie, oraz olsów i łęgów olchowych.

Wartość przyrodnicza i znaczenie

Ostoja ptasia o randze europejskiej E 53. Występuje co najmniej 35 lęgowych gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 11 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Gnieździ się ok. 100 gatunków ptaków. W okresie lęgowym obszar zasiedla kania czarna (PCK) - okolo 4% populacji krajowej (C6), muchołówka białoszyja - 2,5%-4% populacji krajowej (C6), dzięcioł średni - okolo 3% populacji krajowej (C6), kania ruda (PCK) - 1,5%-2% populacji krajowej (C6), dzięcioł zielonosiwy - 1%-2% populacji krajowej, czapla siwa - 1,8% populacji krajowej (C3), świerszczak - ponad 1% populacji krajowej (C3) oraz trzmielojad i srokosz - okolo 1% populacji krajowej (C6, C3); stosunkowo licznie (C7) występuje żuraw.

⁶ <http://www.obszary.natura2000.pl/index.php?dzial=2&kat=10>

Typy SIEDLISK wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Kod	Nazwa siedliska	% pokrycia	Stopień Reprezen.	Względna powierzchn.	Stan Zachow.	Ocena ogólna
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	2.00	D			
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranunculion fluitantis</i>	0.10	D			
3270	Zalewane muliste brzegi rzek	1.00	D			
6210	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>) - priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków	0.10	D			
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	1.00	D			
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	0.50	D			
6440	Łąki selemicowe (<i>Cnidion dubii</i>)	2.00	D			
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	14.00	D			
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	13.00	D			
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnetum</i>)	11.00	D			
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	19.00	D			

Obszar odznacza się dużym bogactwem siedlisk rzadkich i zagrożonych, charakterystycznych dla dużej rzeki nizinnej (11 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, w tym oba typy bardzo dobrze zachowanych lasów łęgowych, zajmujących tu znaczną powierzchnię).

Cennym elementem przyrody obszaru są łąki z takimi interesującymi gatunkami jak: goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica* czy czosnek kątowny *Allium angulosum*. Na terenie ostoi stwierdzono obecność 13 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG; ważne jest przede wszystkim występowanie kielbka białołętowego i bolenia oraz kilku rzadkich gatunków motyli. Na szczególną uwagę zasługuje cenne zimowisko nietoperzy w podziemiach dawnego klasztoru w Lubiążu. Jest to jedno z największych stanowisk mopka na terenie południowo-zachodniej Polski. Bardzo bogata jest flora ostoi z licznymi gatunkami prawnie chronionymi oraz gatunkami rzadkimi i zagrożonymi, tak w skali całej Polski, jak i lokalnie. Między innymi liczne są storczykowate. W rezerwacie Odrzysko występuje obfita populacja salwinii pływającej *Salvinia natans* i kotewki orzecha wodnego *Trapa natans*. Obszar Zielonych Łąg, znajdujących się na południe od głównego kompleksu Łęgów, zajęty jest w 30% przez siedliska ujęte w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, ze szczególnie dobrze wykształconymi lasami łęgowymi (*Fraxino-Alnetum*) oraz dużym obszarem olsów, częściowo chronionych w rezerwacie "Zabór" na powierzchni 35 ha. Część z nich odznacza się wysokim stopniem naturalności oraz wysoką bioróżnorodnością. Stwierdzono tu ponadto występowanie lasów grądowych oraz łąk świeżych i zmiennowilgotnych.

Dodatkowo obszar spełnia rolę bardzo ważnego korytarza ekologicznego. Gatunki wymienione z motywacją D to gatunki prawnie chronione w Polsce.

3. Obszar Natura 2000 PLH020018 „Łęgi Odrzańskie” - obszar siedliskowy - fragment obszaru przebiega wzdłuż zachodniej granicy gminy, wzdłuż Starej Odry⁷.

Obszar stanowi fragment doliny Odry o długości 101 km, od Brzegu Dolnego do Głogowa (od km 290 do km 385 szlaku żeglugowego rzeki Odry), w granicach dawnej terasy zalewowej rzeki, wraz z ujściowym odcinkiem doliny Baryczy. Obszar obejmuje siedliska nad-

⁷ <http://www.obszary.natura2000.pl/index.php?dzial=2&kat=9>

rzeczne zachowane w międzywalu oraz najlepiej wykształcone lasy, łąki i torfowiska niskie poza jego obrębem. Duża część terenu jest regularnie zalewana. Obszar porośnięty jest lasami, głównie łęgami jesionowymi i wiązowymi, rozwijającymi się na glebach aluwialnych. Przeważają dobrze zachowane płaty siedlisk, częste są starodrzewia ponad 100-letnie, z licznymi drzewami pomnikowymi. Lasy są intensywnie eksploatowane. Liczne, pozostałe po dawnym korycie Odry starorzecza, są w różnych fazach zarastania. Można tu obserwować kolejne stadia sukcesyjne zbiorowisk związanych z dynamicznym układem doliny rzecznej, w tym także zbiorowisk szuwarowych, związanych ze starorzeczami. W dolinie znajdują się też duże kompleksy wilgotnych łąk. Najbardziej na południe wysunięta część obszaru tworzą tzw. Zielone Łąki koło Miękini. Jest to rozległy kompleks wilgotnych i świeżych łąk, częściowo użytkowanych kośnie, oraz olsów i łęgów olchowych.

Obszar w większości nie jest chroniony; obejmuje 3 rezerваты przyrody: Zabór Wielki (36,72 ha, 1959), Odrzysko (5,15 ha, 1987) i Łęg Korea (79,29 ha, 2001) oraz 3 użytki ekologiczne (łącznie zajmujące 236 ha). Projektuje się utworzenie na tym terenie Parku Krajobrazowego "Dolina Odry I".

Wartość przyrodnicza i znaczenie

Ostoja ptasia o randze europejskiej (IBA PLB089). Występuje tu co najmniej 25 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, w tym 7 gatunków osiągających liczebność kwalifikującą ostoję (tzw. gatunki kwalifikujące: bielik, dzięcioł średni, dzięcioł zielonosiwy, kania czarna, kania ruda, łabędź krzykliwy, muchołówka białoszyja) oraz 18 pozostałych gatunków (bocian biały, bocian czarny, bąk, bączek, błotniak łąkowy, błotniak stawowy, dzięcioł czarny, gąsiorek, kropiatka, jarzębatka, lelek, lerka, muchołówka mała, ortolan, trzmielojad, zielonka, zimorodek, Żuraw). Łącznie w granicach ostoi gnieździ się ponad 100 gatunków ptaków.

Obszar odznacza się dużym bogactwem rzadkich i zagrożonych siedlisk przyrodniczych, charakterystycznych dla dużej rzeki nizinnej (11 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, w tym oba typy bardzo dobrze zachowanych lasów łęgowych, zajmujących tu znaczną powierzchnię). Cennym elementem przyrody obszaru są łąki z takimi interesującymi gatunkami jak: goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica* czy czosnek kątowaty *Allium angulosum*.

Na terenie ostoi stwierdzono obecność 22 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG; ważne jest przede wszystkim występowanie kilku rzadkich gatunków bezkręgowców (motyli, chrząszczy i ważek) oraz rzadkich gatunków ryb (m.in. kiełbia białopłetwego i bolenia). Na uwagę zasługuje cenne zimowisko nietoperzy w podziemiach dawnego klasztoru w Lubiążu - jedno z największych stanowisk mopka na terenie południowo-zachodniej Polski. Bardzo bogata jest flora ostoi z licznymi gatunkami prawnie chronionymi oraz gatunkami rzadkimi i zagrożonymi, tak w skali całej Polski, jak i lokalnie (m.in. liczne są storczykowate. W rezerwacie Odrzysko występuje obfita populacja salwinii pływającej *Salvinia natans* i kotewki orzecha wodnego *Trapa natans*).

Teren Zielonych Łąk, znajdujących się na południe od głównego kompleksu Łęgów, zajęty jest w 30% przez siedliska przyrodnicze ujęte w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, ze szczególnie dobrze wykształconymi lasami łęgowymi (*Fraxino-Alnetum*) oraz dużym obszarem olsów, częściowo chronionych w rezerwacie "Zabór" na powierzchni ponad 35 ha. Część z nich odznacza się wysokim stopniem naturalności oraz wysoką bioróżnorodnością. Stwierdzono tu ponadto występowanie lasów grądowych oraz łąk świeżych i zmiennowilgotnych.

Obszar spełnia rolę bardzo ważnego korytarza ekologicznego (m.in. w ramach krajowej sieci ekologicznej ECONET-Polska (Liro 1998): południowa część obszaru stanowi między-

narodowy obszar węzłowy "17M - Dolina Środkowej Odry", a północna - międzynarodowy korytarz ekologiczny "18m - Głogowski Odrzy").

[Tab. 2] Typy SIEDLISK wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Kod	Nazwa siedliska	% pokrycia	Stopień Reprezen.	Względna powierzchn.	Stan Zachow.	Ocena ogólna
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	1,00	B	C	A	B
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranunculion fluitantis</i>	0,01	C	C	C	C
3270	Zalewane muliste brzegi rzek	0,05	C	C	B	C
6210	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>) - priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków	0,01	C	C	C	C
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	1,00	B	C	B	B
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	0,50	C	C	B	B
6440	Łąki selemicowe (<i>Cnidion dubii</i>)	1,20	B	B	A	B
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	9,00	C	C	B	C
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	7,00	C	C	B	C
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>)	2,30	B	C	B	B
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	19,00	B	B	A	A

4. Obszar Natura 2000 PLH020002 „Dębniańskie Mokradła” - obszar siedliskowy – niewielki fragment obszaru znajduje się w południowej części gminy na wschodzie²⁴.

Kompleks lasów położony na prawym brzegu Odry, na zachód od Wołowa, od północy ograniczony doliną Jezierzycy. Znaczną część terenu stanowią siedliska wilgotne o naturalnym charakterze: okresowo zalewane olsy, łęgi, bagna śródlądowe, podmokłe łąki, starorzecza i stawy. Często w ich sąsiedztwie występują piaszczyste pagórki z charakterystyczną florą. W okolicy wsi Wrzosa, Dębno oraz Krzydłina Mała znajdują się stawy hodowlane (ok. 200 ha), będące ważnym miejscem lęgowym dla ptaków wodno-błotnych.

Obszar w większości położony jest na terenie Parku Krajobrazowego Doliny Jezierzycy (7555,1 ha; 1994); obejmuje rezerwat przyrody Uroczysko Wrzosa (576,0 ha; 2000) oraz użytk ekologiczny Dolina Juszy (140 ha).

Wartość przyrodnicza i znaczenie

Występowanie dobrze zachowanych, cennych fitocenoz wilgotnych lasów i łąk. Obszar ważny dla zachowania bioróżnorodności związanej z mozaiką siedlisk leśnych i łąkowych; w sumie stwierdzono tu występowanie 7 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 10 gatunków z Załącznika II tej Dyrektywy. Szczególnie bogata fauna bezkręgowców (m.in. 4 gatunki motyli z Załącznika II, w tym znana z niewielu stanowisk w Polsce przepłatk maturna *Euphydryas maturna*).

Gatunki wymienione z motywacją D, to gatunki prawnie chronione w Polsce.

[Tab. 3] Typy SIEDLISK wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Kod	Nazwa siedliska	% pokrycia	Stopień Reprezen.	Względna powierzchn.	Stan Zachow.	Ocena ogólna
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranunculion fluitantis</i>	0,50	B	C	B	B
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	2,19	A	C	B	A
6440	Łąki selemicowe (<i>Cnidion dubii</i>)	0,03	D			
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	14,77	B	C	B	B
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	0,08	D			
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-</i>	3,23	B	C	B	B

	<i>Carpinetum, Tilio-Carpinetum)</i>					
9190	Pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (<i>Betulo-Quercetum</i>)	0,93	A	C	A	A
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion</i>)	5,63	A	C	A	A
91FO	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	0,87	A	C	A	A

5. Obszar Natura 2000 PLH020003 „Dolina Łachy” - obszar siedliskowy – przeważająca część obszaru, choć nie w całości znajduje się w południowo-wschodniej części gminy²⁴.

Obszar obejmuje fragment doliny rzeki Łachy (dopływu Baryczy) na długości 10 km. W międzywalu i jego najbliższym otoczeniu występują dobrze zachowane i wykształcone zbiorowiska roślinne. Teren słabo zróżnicowany, nizinny, pocięty siecią kanałów i cieków naturalnych. W większej części leży na terasie zalewowej wśród łagodnych pagórów morenowych. Ponad połowa obszaru zajęta jest przez zbiorowiska nizinnych łąk kośnych i pastwiska, zaś blisko 40% przez zbiorowiska leśne z przewagą lasów o charakterze naturalnym. Północno-wschodnia część zajęta jest głównie przez obszary podmokłe (olsy, turzycowiska). W części środkowej zaznacza się przewaga lasów łęgowych i grądowych. W części południowej znajdują się wzniesienia z murawami kserotermicznymi.

Wartość przyrodnicza i znaczenie

Cenna mozaika dobrze zachowanych lasów liściastych i ekstensywnie użytkowanych łąk. Stwierdzono tu 8 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

[Tab. 4] Typy SIEDLISK wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Kod	Nazwa siedliska	% pokrycia	Stopień Reprezen.	Względna powierzchn.	Stan Zachow.	Ocena ogólna
2330	Wydmny śródładowe z murawami naplaskowymi	0,63	C	C	B	C
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników <i>Ranuncullon fluitantls</i>	0,01	C	C	B	C
6120	Cieplolubne, śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	0,10	B	C	B	C
6210	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>) - priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków	0,18	B	C	A	C
6230	Górskie i niżowe murawy bliźniczki (<i>Nardion</i> - płaty bogate florystycznie)	0,19	B	C	B	C
6410	Zmienno-wilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	2,71	B	C	B	C
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	12,00	B	C	B	B
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)	4,66	B	C	B	B
9190	Pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (<i>Betulo-Quercetum</i>)	6,68	B	C	B	B
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion</i>)	3,87	B	C	B	B

Cenna fauna bezkręgowców (m.in. znacząca populacja kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo*, a także gatunki związane z murawami kserotermicznymi). Obszary podmokłe stanowią cenne siedliska dla płazów.

Łącznie występuje tu 9 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Gatunki wymienione z motywacją D to gatunki prawnie chronione w Polsce.

Z kolei poza obszarem gminy Wińsko, ale w jego najbliższym sąsiedztwie znajdują się następujące tereny chronione przyrodniczo:

1. Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Baryczy - przylega stycznie do całej północnej granicy gminy.

2. Obszar Natura 2000 „Dolina Baryczy” - obszar ptasi - w odległości ok. 8,60 km na północny wschód od granicy gminy.
3. Obszar Natura 2000 „Ostoja nad Baryczą” - obszar siedliskowy - w odległości ok. 1,70 km na północny wschód od granicy gminy.
4. Obszar Natura 2000 „Wzgórza Warzęgowskie” - obszar siedliskowy - w odległości ok. 180 m na południowy-wschód od granicy gminy.
5. Park Krajobrazowy Dolina Baryczy - w odległości ok. 1,20 km na północny wschód od granicy gminy.
6. Rezerwat „Uroczysko Wrzosa” wraz z otuliną - w odległości ok 54 m na południe od granic gminy.
7. Użytki ekologiczne – w liczbie 6 obszarów - w najbliższej odległości w przedziale od ok. 200 m do ok. 2 km.

Ponadto na terenie gminy Wińsko występują obiekty ochrony indywidualnej – 6 pomników przyrody (Tab. 5).

[Tab. 5] Pomniki przyrody występujące na terenie gm. Wińsko

L.p.	Miejscowość	Nazwa pomnika przyrody	Ilość sztuk	Organ ustanawiający
1	Moczydnica klasztorna	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1	Decyzja Wojewody Wrocławskiego nr 73/64 z dnia 02.04.1964
2	Moczydnica klasztorna	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	3	Decyzja Wojewody Wrocławskiego nr 76/64 z dnia 02.04.1964
3	Słup	Pojedynczy głąz narzutowy	1	Decyzja Wojewody Wrocławskiego nr 93/64 z dnia 10.04.1964
4	Naroków	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1	Decyzja Wojewody Wrocławskiego nr 77/64 z dnia 02.04.1964
5	Słup	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1	Decyzja Wojewody Wrocławskiego nr 83/64 z dnia 10.04.1964
6	Słup	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1	Decyzja Wojewody Wrocławskiego nr 89/64 z dnia 10.04.1964

Częściowo wschodnia część obszaru gminy Wińsko leży w granicach obszaru zasobowego wód podziemnych Pradolina Baryczy - Głogów E 303. Przewiduje się objęcie wyznaczonego terenu najwyższą ochroną - ONO, i wysoką ochroną - OWO. Ochrona zostanie wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów.

W gminie znajdują się obiekty zabytkowe lub obszary wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Dolnośląskiego wyszczególnione w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Wińsko, objęte ochroną prawną.

11. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Na terenie gminy Wińsko nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych.

12. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla

Na terenie gminy Wińsko znajdują się następujące złoża kruszywa naturalnego:

- Konary Południe (Kod w systemie MIDAS KN 18419) - dla którego zatwierdzono „Dokumentację geologiczną złoża piasków skaleniuowo- kwarcowych „Konary - Południe” w kat. Ci” decyzją nr 39/2016 z dnia 17.10.2016 r.;
- Konary I (Kod w systemie MIDAS KN 20307) - dla którego zatwierdzono „Dokumentację geologiczną złoża KN Konary I” decyzją nr 28/2021 z dnia 24.05.2021 r.;
- Konary (złóże w kompetencji starosty, kod w systemie MIDAS KN 10433) - dla którego zatwierdzono „Dodatek nr 1 do dokumentacji geologicznej złoża piasków i żwirów „Konary” w kat. Ci” decyzją nr 10/Z/2014/PG z dnia 20.11.2014 r.;
- Smogorzówek (złóże w kompetencji starosty, kod w systemie MIDAS KN 10226) - dla którego zatwierdzono „Dodatek nr 2 do dokumentacji geologicznej w kat. Ci” złoża kruszywa naturalnego Smogorzówek” decyzją 2/Z/2016/PG z dnia 19.02.2016 r.

Prognostycznie należy wskazać, iż na obszarze gminy w 25 miejscach w obrębie trzech miejscowości stwierdzono występowanie na powierzchni kruszywa naturalnego (głównie jest to piasek i pospółka) (Tab. 6).

[Tab. 6] Obszary o prognostycznych zasobach geologicznych w gminie Wińsko

L.p.	Miejscowość	Rodzaj kopaliny	Powierzchnia złoża [ha]	Zasoby perspektywiczne
1	Konary	piaski	100,0	15,20 mln ton
2	Słup	piaski	18,0	1,44 mln ton
3	Morzyna	iły	70,0	10,50 mln m ³

Mogą to być jedynie złoża wykorzystywane na potrzeby lokalne. Z uwagi na ochronę środowiska należy dążyć do likwidacji „dzikich wyrobisk”, wyznaczając kilka miejsc najmniej konfliktowych dla środowiska, gdzie eksploatacja prowadzona byłaby w sposób planowy i zorganizowany. Na podstawie aktualnie zebranych danych można stwierdzić, że brak jest perspektyw na odkrycie złóż o znaczeniu przemysłowym.

Na podstawie analiz geologicznych należy wskazać:

- kruszywo naturalne

Na terenie gminy przeprowadzono zwiad geologiczny za złożami kruszywa naturalnego. Większość rejonów uznano za negatywne. Jedynie rejon: Kozowo, Wińsko, Moczydlnica Klasztorna i Smogorzów Mały uznano za rejon perspektywiczny z których można będzie pozyskać znaczne ilości kruszywa na potrzeby lokalne. Za perspektywiczny uznać należy również rejon Boraszyc Wielkich gdzie obecnie wydobywa się niewielkie ilości piasku drobnoziarnistego. Istnieje tutaj możliwość rozszerzenia eksploatacji na terenie całej wydmy, której zasoby szacunkowe określono wstępnie na 400.000 m³.

- iły do produkcji keramzytu

Przeprowadzone prace zwiadowcze w dziewięciu rejonach uznały siedem rejonów za negatywne, natomiast rejon Gołaszów i Morzyna wytypowane jako perspektywiczne.

Północno - wschodnia część gminy leży w granicach obszaru zasobowego wód podziemnych Pradolina Baryczy - Głogów E 303. Przewiduje się objęcie wyznaczonego terenu najwyższą ochroną - ONO, i wysoką ochroną - OWO. Ochrona zostanie wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów.

13. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Wg ogólnodostępnych zasobów Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego w granicach administracyjnych gminy Wińsko znajdują się następujące tereny i obszary górnicze:

1. Teren górniczy (TG) ustanowionego w decyzji Starosty Wołowskiego nr 3/E/05 z dnia 6 grudnia 2005 r., znak: OŚ-7511/01/05 (z późn. zm.), udzielającej koncesji na wydobywanie piasków i żwirów ze złoża „Konary” i obszar górniczy (OG) „Konary A”, położone na części działki nr 268/2, posiadające nr w rejestrze 10-1/2/143a, wyznaczone 14.05.2015 r., z powiązaniem złożem kruszywa naturalnego „Konary” ID:10433 i „Konary-Południe ID:18419.
2. Teren górniczy (TG) ustanowionego w decyzji Starosty Wołowskiego nr 11/Z/2016/GP z dnia 7 listopada 2016 r., znak: GP.6522.3.2016, udzielającej koncesji na wydobywanie kruszywa naturalnego metodą odkrywkową bez użycia środków strzałowych ze złoża „Smogorzówek” i obszar górniczy (OG) „Smogorzówek A”, położone na działce nr 154/4, posiadające nr w rejestrze 10-1/5/417, wyznaczone 07.11.2016 r., z powiązaniem złożem kruszywa naturalnego „Smogorzówek” ID: 10226.

W granicach terenów górniczych w rozwiązaniach przyjmowanych w planowanych inwestycjach należy uwzględnić występowanie wpływów podziemnej eksploatacji górniczej, a dla nowej zabudowy oraz rozbudowy, nadbudowy, przebudowy istniejących obiektów budowlanych przyjmować rozwiązania konstrukcyjne uwzględniające prognozowane parametry wpływów górniczych, określane na bieżąco przez przedsiębiorcę górniczego.

14. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

Komunikacja drogowa

Droga krajowa

- **Nr 36:** relacji Ostrów Wielkopolski-Krotoszyn-Rawicz-Wąsosz-Wińsko-Ścinawa-Lubin-Prochowice przebiega przez północną (do Rawicza) i południowo-wschodnią (do Ścinawy) część gminy. Prowadzi głównie ruch tranzytowy łącząc południową część woj. wielkopolskiego z centralnymi obszarami Dolnego Śląska. W ograniczonym stopniu obsługuje gminę. Ruch odbywa się poprzez sieć łączących się z nią dróg wojewódzkich i powiatowych. Istniejące parametry jak dla drogi klasy Z i G.

Drogi wojewódzkie

- **Nr 340:** Ścinawa-Wołów-Oleśnica. Droga krzyżująca się z drogą krajową nr 36. W obszarze przeprawy mostowej na Odrze w miejscowości Ścinawa stanowi istotne z punktu widzenia tranzytu połączenie drogowe prowadzące ruch z zachodnich i północnych regionów kraju z obszarem aglomeracji wrocławskiej, a także poprzez Wołów, Trzebnicę i Oleśnicę z obszarem Namysłowa, Częstochowy i Górnego Śląska. Droga pełni funkcję połączeń lokalnych i regionalnych w skali regionu. Droga na terenie gminy Wińsko przebiega w terenie równinnym zalewowym, w części południowo-zachodniej, poniżej linii kolejowej. Droga klasy G 1/2 (poprzednio KD IV). Prędkość projektowa 60-70 km/h, jezdnia 6.0 m. Nawierzchnia bitumiczna i kostka.
- **Nr 334:** Nieszczyce-Moczydlnica Dworska. Droga stanowi jedno z głównych połączeń obsługujących obszar gminy oraz gminy ościennie, spełnia funkcję połączenia lokalnego

międzypowiatowego. Droga w terenie równinnym, użytkowanym rolniczo, obsługująca bezpośrednio położone wzdłuż niej miejscowości. W obszarze wsi Krzelów krzyżuje się z drogą krajową nr 36

- **Nr 338:** Wińsko-Wołów-Lubiąż. Obsługując obszar gminy stanowi główne połączenie z siedzibą powiatu wołowskiego do którego gmina należy. Przebiega z południa do centrum gminy wińsko łącząc się z drogą krajową nr 36 w Wińsku. Jest także istotnym połączeniem z przeprawą mostową na Odrze w miejscowości Lubiąż. Droga pełni funkcję połączeń lokalnych i regionalnych w skali regionu. Klasa techniczna „G1/2” - Prędkość projektowa Vp-60 km/h, jezdnia o szerokości 5,5 m a w obszarach zabudowanych - chodniki. Nawierzchnia bitumiczna.

Drogi powiatowe

Stanowią zasadniczą sieć drogową obsługującą gminę, łączą poszczególne miejscowości ze sobą oraz z siedzibą gminy w Wińsku. Parametry ich są zróżnicowane - kl. D, L lub Z, niektóre odcinki dróg nie posiadają nawierzchni ulepszonej, a przy przejściu przez miejscowości częściowo brak wydzielonych chodników dla pieszych.

- **Nr 1099D:** Piskorze - Rogów Wołowski – Wińsko;
- **Nr 1113D:** (Wąsosz) gr. powiatu górowskiego – Brzózka – Smogorzów Wlk.;
- **Nr 1114D:** Pełczyn - Głębowice - Białawy Wielkie - Lubiel
- **Nr 1115D:** (Kamień G.) gr. powiatu górowskiego - Piskorzyna;
- **Nr 1271D:** Wrzeszów - Łazy;
- **Nr 1272D:** Wińsko – Grzeszyn;
- **Nr 1273D:** dr nr 1274 D – Białków;
- **Nr 1274D:** Wińsko – Białawy Wlk. – gr. powiatu trzebnickiego (Barkowo);
- **Nr 1274D:** Kleszczowice – Białków – Stryjno – Białawy Małe - Białawy Wlk.
- **Nr 1275D:** Wińsko – Dąbie – Iwno – Małowice;
- **Nr 1276D:** dr. Wojewódzka 337 – Słup;
- **Nr 1277D:** Wińsko – Pełczyn;
- **Nr 1278D:** Małowice – Orzeszków – dr. Wojewódzka 334;
- **Nr 1280D:** Warzęgowo – Pierusza – Staszowice – Turzany;
- **Nr 1324D:** (Barkowo) gr. powiatu trzebnickiego – Turzany – dr. powiatowa 1114 D;

Uzupełnieniem powiatowej sieci drogowej są drogi gminne, także służące obsłudze rolnictwa i leśnictwa. Parametry klasy D, L lub poniżej klasy D.

Obiekty obsługi komunikacji samochodowej

Na terenie gm. Wińsko funkcjonują nieliczne tereny o charakterze obszarów do obsługi ruchu samochodowego. W miejscowości wińsko istnieje jedna stacja paliw, inne są zlokalizowane już poza granicami gminy. Planowane obiekty obsługi komunikacji samochodowej w postaci stacji paliw, miejsc wypoczynku podróżnych - parkingi, oraz obiekty noclegowe - hotel, motel, stacje obsługi, wraz z usługami towarzyszącymi tj. handel, obsługa pojazdów, myjnia, czy miejsca postojowe wraz z zielenią towarzyszącą wyznaczane są w ramach opracowań planistycznych na poziomie lokalnym – w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Komunikacja kolejowa

W południowej części gminy przebiega dwutorowy zelektryfikowany odcinek linii kolejowej czynnej potocznie nazywanej jako linia nadodrzańska, czy magistrala nadodrzańska (in. Nadodrzancka) stanowiąca ciąg międzynarodowy C – 59 należący do układu podstawowego w europejskiej sieci kolejowej:

- Linia Nr 273 relacji Wrocław Główny - Szczecin Główny,
- i dwa odcinki obecnie nieczynnych linii kolejowych:
 - nieczynny odcinek linii kolejowej Rawicz - Pątnów Legnicki,
 - nieczynna linia 782 Małowice Wołowskie – Iwno.

Infrastruktura techniczna

Gmina Wińsko jest wyposażona w podstawowe sieci i urządzenia infrastruktury technicznej. Kierunkami rozwoju tej infrastruktury jest jej sukcesywna rozbudowa związana m. in. z udostępnianiem nowych terenów pod zainwestowanie, uporządkowanie przebiegu niektórych sieci oraz ich utrzymanie w należytej sprawności.

Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie miejscowości gminy posiadają sieć wodociągową, przez co objęte są zbiorowym zaopatrzeniem w wodę. Na terenie gminy Wińsko znajduje się 7 podziemnych ujęć wody we wsiach: Węgrzce, Turzany, Moczydlnica Klasztorna, Małowice, Krzelów, Boraszyce Wielkie, Białawy Wielkie.

Charakterystyka ujęć wody

Na obszarze gminy przez miejscowy Zakład Gospodarki Komunalnej eksploatowane są wodociągi w:

1. Moczydlnicy Klasztornej, w ramach Ujęcia wody „Moczydlnica Kl.”- zaopatrujący mieszkańców wsi: Moczydlnica Klasztorna i Konary - około 403 osoby, a w gminie Wołów: Moczydlnica Dworska, Kłopotówek.
2. Krzelowie, w ramach Ujęcia wody „Krzelów” - zaopatrujący mieszkańców wsi: Krzelów, Młoty - około 774 osób.
3. Małowicach, w ramach Ujęcia wody „Małowice”- zaopatrujący mieszkańców wsi: Orzeszków, Małowice, Iwno, Przyborów i Buszkowice Małe - około 1340.
4. Boraszycach Wielkich, w ramach Ujęcia wody „Boraszyce Wlk.” - zaopatrujący mieszkańców wsi: Boraszyce Wielkie, Boraszyce Małe, Wyszęcice i Słup - około 435 osób
5. Białawach Wielkich, w ramach Ujęcia wody „Białawy Wlk.” - zaopatrujący mieszkańców wsi: Białawy Wielkie, Białawy Małe, Białawy, Czaplice, Węglewo i Morzyna - około 409 osoby. Jednym z większych odbiorców tego ujęcia jest działająca ferma indyków w miejscowości Białawy Wielkie, a w Brzózce Ferma gęsi.
6. Turzanach, w ramach Ujęcia wody „Turzany”- zaopatrujący mieszkańców wsi: Turzany, Aleksandrowice, Staszowice, Głębowice i Trzcina Wołowska - około 639 osoby.
7. Węgrzczach, w ramach Ujęcia wody „Węgrzce”- zaopatrujący mieszkańców wsi: Węgrzce, Wińsko, Rogówek, Kozowo, Wrzeszów, Łazy, Rogów Wołowski, Piskorzyna, Noraków, Grzeszyn, Białków, Stryjno, Brzózka, Mysłoszów, Rudawa, Smogorzów Wielki, Smogorzówek, Kleszczowice, Jakubikowice, Chwałkowice, Baszyn i Domanice, Rajczyn, Gryżyce, Dąbie, Budków - około 4158 osób. Jednym z większych odbiorców tego ujęcia jest Drewno-pak.

Zużycie jednostkowe wody waha się w przedziale 27-123 l/osobę na mieszkańca przy średniej w gminie 71 l/ dobę na mieszkańca.

W kontekście poboru wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności spadł on o ok. 7% r/r w 2019 r., tj. do 9,3 km³ z 9,9 km³.

Odprowadzanie i unieszkodliwianie ścieków

W gminie Wińsko występuje tylko część infrastruktury związanej z uporządkowaną gospodarką ściekową. Dotyczy to samego Wińska, dla którego ukończono w roku 2000 budowę oczyszczalni ścieków oraz część kanalizacji. Według danych Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej tylko 60 - 70 % mieszkańców tej miejscowości (to jest około 1000 osób) jest podłączona obecnie do sieci kanalizacyjnej starej i nowej. Stara kanalizacja składa się z:

- 1249 m kanalizacji sanitarnej,
- 6600 m kanalizacji ogólnospławnej,
- 336 m kanalizacji ciśnieniowej,
- 700 m kanalizacji deszczowej,
- 700 m przyłączy.

Nowa kanalizacja składa się z:

- 3012 m kanalizacji sanitarnej,
- 1657 m kanalizacji ciśnieniowej,
- 1102 m przyłączy.

Cały system kanalizacyjny obsługiwany jest przez 5 przepompowni. Z uwagi na fakt, że większość stanowi kanalizacja ogólnospławna, dopływ ścieków do oczyszczalni odbywa się kolektorem betonowym o średnicy 800 cm zapewniającym wystarczający odpływ ścieków podczas pogody deszczowej. Zarówno stara kanalizacja ogólnospławna, jak i sanitarna oraz kolektor doprowadzający nie są szczelne, co skutkuje doprowadzeniem do oczyszczalni dużej ilości wód przypadkowych. Według danych kierownika oczyszczalni, średni dopływ ścieków w czasie pogody bezdeszczowej wynosi około 250 m³/d. Faktyczny przepływ przy podłączeniu powinien wahać się w granicach 60 m³/d. Oznacza to, że w ciągu doby na oczyszczalnię trafia około 190 m³ wody gruntowej zbieranej przez kanalizację. Potwierdzają to również wyniki badań ścieków surowych, w których stężenie zanieczyszczeń jest trzy a nawet czterokrotnie mniejsze od stężenia jakie powinno występować przy normalnym dopływie ścieków.

Na terenie Gminy Wińsko zlokalizowane są jeszcze dwie niewielkie oczyszczalnie – w Głębowicach i w Krzelowie, do których podłączona jest sieć kanalizacji lokalnej obsługująca przyległe osiedla. Technologicznie są to podobne do siebie obiekty. Składają się z osadnika oraz trzech stawów ściekowych, których powierzchnia według naszej oceny jest czterokrotnie mniejsza od wymaganej dla tego rodzaju oczyszczalni stawowych. Oczyszczalnia te wymagają modernizacji, aby mogły gwarantować uzyskanie wymaganego efektu oczyszczania.

Ścieki z pozostałych jednostek osadniczych wywożone są sporadycznie na komunalną oczyszczalnię w Wińsku. Według danych ZGKiM dobową średnią ilość ścieków dowożonych ok. 70 m³/d (dziennie). Według danych z Urzędu na terenie Gminy funkcjonuje ok. 250 oczyszczalni przydomowych, co częściowo poprawia sytuację z oczyszczaniem ścieków z budynków niepodłączonych do kanalizacji (stan na 31.12.2020 r.). Praktycznie wszystkie pozostałe ścieki trafiają do tak zwanych przydomowych szamb, które w większości są nieszczelne. W tej sytuacji większość ścieków poprzez nieszczelności trafia do gruntu. Jedynie około 10 % tych ścieków jest wywożona taborem asenizacyjnym, głównie przez rolników na pola i w ten sposób są one wykorzystywane rolniczo.

Zaopatrzenie w gaz

Gmina Wińsko nie posiada dystrybucyjnej sieci gazowej.

Na terenie gminy znajdują się zlikwidowane odwierty: Baszyn - 1; Głębowice - 1; Jemielno - 1, zespół zaporowo - upustowy Aleksandrowice (oznaczony na rysunku studium jako teren G).

Ponadto przez wschodni teren gminy przebiegają gazociągi, których operatorem jest PGNiG S.A. w Warszawie Oddział w Zielonej Górze, tj.:

- gazociąg DN 300 relacji Aleksandrowice - Borzęcin, PN 6,3 MPa, rok budowy 1975,
- gazociąg DN 250 relacji Aleksandrowice - Załęcze, PN 6,3 MPa, rok budowy 1973.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Dystrybutorem energii elektrycznej i operatorem sieci elektroenergetycznych na terenie gminy jest TAURON Dystrybucja S.A., Oddział we Wrocławiu.

Elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna

Gmina Wińsko zasilana jest ze stacji 110/20 kV GPZ R-151 Wołów. W południowej części gminy przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna:

- fragment linii elektroenergetycznej o napięciu 110kV S-419 relacji Ścinawa - Wołów, a także
- trasa projektowanej linii elektroenergetycznej o napięciu 110kV relacji Ścinawa – Wińsko i relacji Wińsko - Żmigród.

Na zakończeniu trasy projektowanej linii elektroenergetycznej o napięciu 110kV relacji Ścinawa – Wołów wskazuje się teren projektowanej stacji GPZ Wińsko (przy drodze wojewódzkiej nr 338).

Zabudowane transformatory mocy 16 MVA w stacji R-151 Wołów zapewniają aktualnie zasilanie istniejących. W ww. stacji istnieje możliwość ustawienia transformatorów do mocy 40 MVA na istniejących stanowiskach. Sieci i urządzenia energetyczne WN, SN i nN są w dobrym stanie technicznym. Prace modernizacyjne i eksploatacyjne są prowadzone na bieżąco zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Na terenie Gminy Wińsko funkcjonują generacje OZE przyłączone do sieci własności TAURON Dystrybucja S.A.

Wszystkie miejscowości poprzez linie energetyczne 20kV i stacje transformatorowe zasilane są w energię elektryczną.

Zaopatrzenie w energię cieplną

Wsie na terenie gminy Wińsko nie posiadają centralnego zaopatrzenia w ciepło. Ogrzewanie obiektów oparte jest na bazie rozwiązań indywidualnych, takich jak kotłownie, piece lub wewnętrzne instalacje centralnego ogrzewania. Sieci ciepłownicze nie występują. Energię cieplną wykorzystuje się do: ogrzewania pomieszczeń i przygotowania ciepłej wody użytkowej, przygotowania posiłków.

W celu zaspokojenie potrzeb grzewczych, w gminie jako paliwo wykorzystują głównie paliwa stałe (ok. 99% całkowitego zapotrzebowania), w tym węgiel (ok. 82%) i biomasa (ok. 17%). Powszechne stosowanie węgla wynika z jego atrakcyjnej ceny w stosunku do innych paliw. Wykorzystanie pozostałych „ekologicznych” paliw (np. gaz, olej opałowy) w gminie, pomimo, że posiadają znikomy wpływ na środowisko w dalszym ciągu jest mało popularne. Spaliny emitowane przez kominy o wysokości około 10 m (budynki mieszkalne), rozprzestrzeniają się w przyziemnych warstwach atmosfery. Niska wysokość emitorów w powiązaniu z częstą w okresie zimowym inwersją temperatury, sprzyja kumulacji zanieczyszczeń (głów-

nie pyłów zawieszonych PM 10 i PM 2,5), tzw. niska emisja. Budynki będące własnością gminy, zaopatrywane są w ciepło z indywidualnych kotłów. Paliwem wykorzystywanym do celów grzewczych jest głównie olej opałowy i gaz.

Telekomunikacja

Stopień intensywności infrastruktury telekomunikacyjnej jest w gminie Wińsko wysoki. Wszystkie miejscowości gminy Wińsko są skablowane. Mieszkańcy mają dostęp do telefonu, Internetu a także telefonii komórkowej.

Gospodarka Odpadami

Sposób zbiórki odpadów na obszarze gminy Wińsko jest typowy dla warunków polskich na obszarach miejsko-wiejskich i nie odbiega pod względem technicznym od standardów przyjętych w krajach Unii Europejskiej. W gminie nie istnieje duże wysypisko śmieci. Odpady komunalne są wywożone przez Firmę Chemeko- System Sp. z o. o. ul. Jerzmanowska 6A , 54-519 Wrocław . W Gminie Wińsko funkcjonuje PSZOK , gdzie mieszkańcy w ramach opłaty mogą przywozić gruz, odpady poremontowe, opony samochodowe, gabaryty , tekstylia, elektrośmieci. Raz w roku organizowana jest tzw. Zbiórki objazdowe gabarytów – czyli mieszkańcy przed swoją posesję wystawiają gabaryty i firma je odbiera.

Należy uznać, że stan obsługi mieszkańców gminy Wińsko w zakresie odbioru wytworzonych przez nich odpadów jest zadowalający, niemniej należy dążyć do lokalizowania na obszarze gminy inwestycji związanych z gospodarowaniem odpadami. Problemem ekologicznym gminy Wińsko są sporadycznie powstające nielegalne wysypiska śmieci i brak świadomości ekologicznej części mieszkańców, którzy odpady ze swoich gospodarstw wyrzucają w miejscach do tego nieprzeznaczonych. Odpady płynne wywożone są do nowoczesnej, wybudowanej w 2000 roku oczyszczalni ścieków w Wińsku.

15. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Na terenie gminy Wińsko planuje się następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym:

- realizacja projektowanej linii elektroenergetycznej 110 kV relacji Ścinawa-Wińsko;
- budowa planowanej stacji GPZ Wińsko;
- inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej – rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej,
- budowa lokalnych dróg rowerowych.

Na terenie gminy Wińsko planuje się następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- budowa drugiego mostu na Odrze w miejscowości Ścinawa w ramach Programu Mosty dla Regionów.
- modernizacja istniejącej linii kolejowej AGTC Nr 273 relacji Wrocław Główny – Szczecin Główny;
- w obowiązującym Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego – wskazano na dwa główne cele:
 - Plan ochrony dla Parku Krajobrazowego „Dolina Jezierzycy” (PKDJ), przyjęty uchwałą nr XVI/328/11 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 października 2011 r.,

- inwestycje celu publicznego zamieszczone w załączniku nr 5 do Szczegółowego opisu osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 przyjętego uchwałą nr 749/VI/19 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 maja 2019 r.

16. Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej

Gmina Wińsko leży pomiędzy dolinami dwóch rzek: Odry i Baryczy, jednak zagrożenie powodziowe na terenie gminy powoduje Stara Odra, która wylewa:

- obszar szczególnego zagrożenia powodzią Q10% na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie,
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią Q1% na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie,
- obszar Q0,2% na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie,
- obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Dla rzeki Odry zostały wyznaczone na mapach zagrożenia powodzią obszary (wyszczególnione wyżej - 10%, 1% i 0,2%). Gmina Wińsko graniczy od zachodu z rzeką Odram, która na odcinku przepływającym przez teren Gminy jest obwałowana. Poza samą Odrą częściowo obwałowana jest również rzeka Jezierzycą. Wały rzeki Odry i Jezierzycy oznaczono na rysunkach Studium. Dla rz. Jezierzycy na MZP wskazano obszary zagrożenia powodzią jedynie do km 4+600 rzeki. Wyznaczone na mapach zagrożenia powodziowego zasięgi zalewów wodą o prawdopodobieństwie przewyższenia 10%, 1% i 0,2% obejmują wyłącznie teren międzywałą rz. Odry i Jezierzycy. Należy mieć również na uwadze, że międzywałe niezależnie od wyznaczonych na MZP stref Q1% i Q10% (a na części Jezierzycy nie zostały wyznaczone) samo w sobie stanowi obszar szczególnego zagrożenia powodzią.

Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne wynikające z ustawy Prawo wodne.

Zapisy dotyczące wałów przeciwpowodziowych i ich ochrony oraz zagrożenia powodziowego na terenie zawala.

Tereny położone na zawalu znajdują się poza zasięgami zalewu wodą o prawdopodobieństwie przewyższenia 10% i 1%, tj. poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią (a nawet poza Q0,2%), wyznaczonymi na mapach zagrożenia powodziowego (MZP), ale jest to skutek działania istniejącego na tym odcinku obwałowania. Naruszenie struktury gruntu w pobliżu stopy wału może wpłynąć niekorzystnie na szczelność i stabilność korpusu lub podłoża wałów przeciwpowodziowych co może przyczynić się do awarii obwałowania i zalania tego terenu, a zasięg zalewu może być znacznie większy niż wyznaczony na MZP obszar narażony na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego, ze względu na to, że przy opracowywaniu MZP obszar ten wyznaczono w scenariuszu całkowitego zniszczenia obwałowania przy wyznaczeniu którego przyjęto przepływ o prawdopodobieństwie przewyższenia 1%, a nie w scenariuszu lokalnej awarii obwałowania. Budowla chroniąca nieruchomości na terenie zawala sama również wymaga ochrony, aby móc spełniać swoją podstawową funkcję i to zarówno w obrębie samego korpusu i jego bliskiego sąsiedztwa jak i w pasie terenu o szerokości 50 m licząc od stopy wału. Na rysunku Studium uwzględnia się linie 50 m od stopy wałów (od strony odpowietrznej i odwodnej), wyznaczające strefy o ograniczonych możliwościach użytkowania i zabudowy.

II CZĘŚĆ

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH

1. Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy, ustalenia ogólne

Wytyczne ustalania przepisów w zakresie przeznaczenia terenów i zasad ich wyznaczania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w granicach wskazanych na rysunku studium obszarów funkcjonalnych wynikają z przeprowadzonych analiz aktualnych uwarunkowań dotyczących m. in.:

- stanu dotychczasowego zainwestowania i uzbrojenia terenów,
- stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
- stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego,
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- warunków i jakości życia mieszkańców, w tym zdrowia, bezpieczeństwa i ochrony przeciwpowodziowej,
- zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia,
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy, w tym analiz ekonomicznych, środowiskowych i społecznych, prognozy demograficznej, możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy oraz bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę,
- stanu prawnego gruntów,
- występowania obszarów i terenów chronionych na podstawie obowiązujących przepisów,
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- występowania złóż kopalin, zasobów wód podziemnych,
- występowania terenów górniczych i zasobów wód podziemnych,
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- ponadlokalnych zadań w zakresie realizacji celów publicznych,
- wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem w 2018 r. wyniósł 6,4%⁸.

W wyniku przeprowadzonych analiz uwarunkowań środowiska przyrodniczego i kulturowego, dotychczasowego zainwestowania i gospodarki rolnej, a także analiz zawartych w sporządzonym na potrzeby studium opracowaniu „Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę dla gminy Wińsko”, określono potencjalne kierunki i zasady rozwoju przestrzennego gminy.

Atrakcyjne położenie wokół dużej jednostki wiejskiej – Wińsko (dawniej miasto - uzyskało lokację miejską w 1285 roku, utraciło prawa miejskie w 1945 roku), jako siedziby

⁸ <https://bdl.stat.gov.pl/>

gminy Wińsko, a także w pobliżu Legnicy czy Wołowa, dominacja małych i średnich jednostek osadniczych na terenie gminy oraz stosunkowo liczne obszary leśne powoduje, że główną funkcją gminy pozostanie rolnictwo, zaś funkcjami uzupełniającymi są: mieszkalnictwo, usługi, produkcja, przetwórstwo rolne i rolno-spożywcze oraz turystyka i rekreacja.

Położenie gminy od lewej strony wzdłuż doliny rzecznej (rz. Odry), wzdłuż której wyznacza się rzeczny korytarz ekologiczny o znaczeniu ponadlokalnym, a także odcinki wymagające szczególnej ochrony, w nawiązaniu do licznych obszarów przyrodniczo chronionych pozwala na uwzględnienie w zagospodarowaniu planowanych korytarzy głównych tras rowerowych. Jeden z postulatów określa przebieg po prawobrzeżnym biegu na terenie gm. Wińsko - Blue Velo – Odrzańskiej Trasy Rowerowej.

Jako, że obszar gminy Wińsko przynależy do Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego (LGO), w ramach Strefy III – zewnętrznej WrOF-u (Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego), założenie PZPWD 2020 (Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego) ustala hierarchię ośrodka dla miejscowości Wińsko jako lokalny - III stopnia.

W większości są to obszary użytkowane rolniczo, część zajmują lasy, w niewielkiej części w rejonie wsi Brzózka, czy w obrębie Wińska są to większe tereny produkcyjne.

Przebieg drogi krajowej nr 36 stanowi z jednej strony barierę rozwoju układów osadniczych i wskazuje na wyraźne związki przestrzenne części gruntów miasta położonych po jednej stronie od drogi krajowej i te po drugiej jej stronie. Z drugiej strony droga krajowa biegnąca przez duży obszar gminy stanowi potencjał transportowy, a co za tym idzie również rozwojowy dla obrębów zlokalizowanych w jej ciągu, co daje się zauważyć już na etapie stanu zagospodarowania obecnego. Ponadto stanowi swoistego rodzaju łącznik pomiędzy najbliższymi zlokalizowanymi większymi ośrodkami miejskimi tj. Lubin (w kierunku na zachód) i Racibórz (w kierunku na północny wschód).

Pod względem funkcjonalno – przestrzennym i z uwagi na przyrodnicze uwarunkowania, zgodnie z kierunkami rozwoju gminy, można wyodrębnić następujące strefy:

- A) **strefa centralna** (funkcja mieszkaniowo-usługowo-rolniczo-produkcyjna), obejmująca tereny w obrębach: Wińska i wsi w okolicy zlokalizowanych: Boraszyce Małe, Boraszyce Wielkie, Brzózka, Chwałkowice, Grzeszyn, Jakubikowice, Kleszczowice, Krzelów, Słup, Stryjno i Węgrzce, preferowane funkcje to: mieszkalnictwo, usługi, rzemiosło, rolnictwo, działalność produkcyjna, obsługa komunikacji;
- B) **strefa zachodnia** (funkcja mieszkaniowo-rolniczo-produkcyjna), obejmująca tereny w obrębach: Budków, Buszkowice Małe, Iwno, Małowice, Orzeszków, Przyborów i Wyszędice, preferowane funkcje to: mieszkalnictwo, usługi, rzemiosło, rolnictwo, działalność produkcyjna;
- C) **strefa wschodnia** (funkcja rolniczo-mieszkaniowo-usługowa), obejmująca tereny w obrębach: Aleksandrowice, Białawy Wielkie, Staszowice i Turzany, preferowane funkcje to: rolnictwo, przetwórstwo rolno-spożywcze, mieszkalnictwo, usługi, rzemiosło;
- D) **strefa południowa** (funkcja rekreacyjno-rolniczo-mieszkaniowa), obejmująca w głównej mierze tereny leśne i rolne w obrębach: Baszyn, Domanice, Głębówce, Konary, Moczydlina Klasztorna, Rudawa, Smogorzówek i Smogorzów Wielki, preferowane funkcje to: gospodarka leśna, usługi, turystyka rowerowa i weekendowa, wypoczynek, rekreacja, rolnictwo, mieszkalnictwo, w tym rekreacyjno-leśniskowe;

- E) **strefa północna** (funkcja rolniczo-mieszkaniowa), obejmująca głównie tereny osadnicze i rolnicze w obrębach: Białawy Małe, Dąbie, Gryżyce, Kozowo, Łazy, Morzyna, Piskorzyna, Rajczyn, Rogów Wołowski, Węglewo i Wrzeszów, preferowane funkcje to: rolnictwo, mieszkalnictwo.

Głównymi rejonami rozwoju funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej są miejscowości: Wińsko, Krzelów, a także głównie miejscowości na trasie drogi krajowej nr 36 w kierunku na Lubin i w nieco mniejszym stopniu na Rawicz.

Rejony rozwoju funkcji usług komercyjnych oraz rzemiosła są zlokalizowane w Wińsku, Krzelowie, Głębowicach, Iwnie, Brzózce i Małowicach.

Funkcje produkcyjne zlokalizowano w miejscowościach: Wińsko, Aleksandrowice, Brzózka, Budków, Małowice, Moczydlnica Klasztorna, Morzyna, Piskorzyna, Rajczyn, Turzany, Węgrze.

Większe tereny rekreacyjno-sportowo-turystyczne zlokalizowano w miejscowościach: Wińsko, Przyborów i Głębowice.

Walory przyrodniczo-krajobrazowe i atrakcje kulturowe są doceniane i udostępniane powszechnie, dzięki sieci atrakcji turystycznych i rozwijającej się infrastrukturze rekreacyjnej (szlaki rowerowe i piesze, obiekty kultury, sportu i rekreacji).

Jednym z głównych zadań studium jest wskazanie obszarów, które mogą być przeznaczone pod zabudowę ze wskazaniem w miarę potrzeby, obszarów przewidzianych do zorganizowanej działalności inwestycyjnej.

Obszary przyrodnicze winny podlegać ochronie polegającej na wykluczeniu lub ograniczeniu zabudowy.

Na obszarze gminy występują tereny, na których wprowadzenie zainwestowania jest ograniczone. Oprócz warunków fizjograficznych najważniejszym czynnikiem wpływającym na wybór terenów przeznaczonych pod zabudowę jest ochrona krajobrazu i przestrzeni przyrodniczej, ochrona złóż kopalin, ochrona zabytków oraz ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Z tego względu spod zabudowy należy eliminować:

- obszary cenne przyrodniczo, na których znajdują się stanowiska rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt;
- enklawy o wyjątkowych walorach krajobrazowych, korytarze ekologiczne i naturalne ekosystemy łąkowo – rolno – leśne, które należy pozostawić w stanie nienaruszonym.

Obszary rolnicze kwalifikuje się jako obszary bezwzględnej ochrony przed zainwestowaniem – całkowity zakaz zabudowy.

W ramach kreowania struktur przestrzennych zaleca się uzupełnienie istniejących jednostek osadniczych z zachowaniem dotychczasowego układu przestrzennego. Nowa zabudowa powinna kontynuować istniejące układy przestrzenne z zachowaniem porządkowania, uzupełniania i kontynuacji.

Tereny pod zainwestowanie są wyznaczone zgodnie z zasadami uwzględniającymi:

- występowanie gleb o niskiej klasie bonitacyjnej,
- korzystne warunki fizjograficzne,
- dogodną komunikację,
- dobrą dostępność infrastruktury technicznej,
- obszary największego zainteresowania inwestorów,
- obszary atrakcyjne ze względów krajobrazowych.

W znacznym stopniu o wskazaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego przesądzą uwarunkowania wynikające z dotychczas obowiązującego studium uwarunkowań i kie-

runków zagospodarowania przestrzennego oraz uwarunkowania prawne wynikające z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Przy pełnym pokryciu planami obszaru gminy są to przesłanki dominujące.

Na rysunku studium wskazuje się obszary funkcjonalne, w których granicach określa się wytyczne ustalania przepisów w zakresie przeznaczenia terenów i zasad ich wyznaczania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Prowadzenie badań geologicznych w celu rozpoznania złóż kopalin oraz pozyskiwanie surowców z udokumentowanych złóż jest dopuszczalne niezależnie od wyznaczonych w studium obszarów funkcjonalnych.

Tereny komunikacji (w tym ścieżki rowerowe) oraz korytarze infrastruktury technicznej mogą być wyznaczane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w granicach wszystkich obszarów funkcjonalnych.

Nie naruszają także ustaleń studium plany miejscowe, w wyniku których pozostaje zachowane dotychczasowe przeznaczenie terenu lub jego części.

Nowa zabudowa obszarów osadniczych, jak i zabudowa uzupełniająca powinny rozwijać się zgodnie z tradycyjnym i historycznym sposobem jej kształtowania, harmonijnie komponować się z otaczającym krajobrazem wykorzystując powszechnie spotykane, a szczególnie lokalne modele architektoniczne i urbanistyczne.

2. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

W granicach gminy Wińsko wskazuje się 6 obszarów funkcjonalnych zdefiniowanych przez ich funkcję dominującą i strukturę zainwestowania, w dwóch grupach obejmujących: obszary urbanizacji oraz obszary chronione.

Na rysunku studium odrębnie wydzielono tereny wód powierzchniowych – WS, w ramach których oznaczono tylko te ważniejsze występujące; nie stanowią one odrębnego obszaru funkcjonalnego, zaliczają się do obszarów funkcjonalnych, w których granicach występują lub stanowią szczególny rodzaj przeznaczenia terenów, obejmujący także wszelkie obiekty, urządzenia lub rodzaje zagospodarowania związane z podstawową funkcją terenu, takie jak urządzenia hydrotechniczne, obiekty związane z ochroną przed powodzią, obiekty związane z hodowlą ryb, usługi sportu i rekreacji lub turystyki, zieleni.

Wskazano także wyodrębnione tereny infrastruktury technicznej z zakresu zaopatrzenia w wodę, energię, gaz, utylizacji ścieków lub odpadów oraz korytarzy technologicznych; tereny te są zdefiniowane poprzez jednoznaczne określenie ich dopuszczalnego przeznaczenia na obiekty lub urządzenia infrastruktury technicznej, z dopuszczeniem ich wymienności w ramach funkcji określonych w legendzie rysunku studium. W granicach tych terenów dopuszczalne są także wszelkie inwestycje infrastrukturalne służące wykonaniu zadań własnych gminy.

W ramach określonych dopuszczalnych kategorii przeznaczenia terenu, dopuszczalne są również lokalizacje obiektów lub urządzeń towarzyszących, które zgodnie z przepisami lub powszechnym zwyczajem stanowią wraz z obiektami o ustalonym przeznaczeniu całość użytkową i służą utrzymaniu właściwego standardu użytkowania terenu lub nieruchomości.

W przypadkach położenia w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią Q10% lub Q1% i w obszarach o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi określanego jako niskie Q0,2% dla kategorii przeznaczenia terenu wymienionych w częściach 2.1 – 2.6 nadrzędne są ustalenia rozdziału 11.

Dla obszarów funkcjonalnych, położonych w 50 m strefie ochronnej obwałowania obowiązują przepisy odrębne.

Jeśli chodzi o zauważalne kierunki polityki przestrzennej dla gminy Wińsko należy się liczyć ze spadkiem liczby ludności gminy. Utrzymanie wielkości może nastąpić przy znaczącym wprowadzeniu działalności gospodarczej pozarolniczej, o charakterze inwestycyjnym, a także jako propozycje dla nowych miejsc pracy.

Główne funkcje gminy będą stanowić: rolnictwo i przemysł rolno - spożywczy, funkcje uzupełniające to turystyka i inna działalność gospodarcza w tym elektroenergetyka w zakresie lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii – fotowoltaika.

Podstawowy układ komunikacyjny będą tworzyć: droga krajowa nr 36, drogi wojewódzkie nr 340, 334 i 338, drogi powiatowe oraz magistralna linia kolejowa.

Założenia i wskazania obowiązującego Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, przyjętego Uchwałą nr XIX/482/2020 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. i opublikowanym w Dz. Urz. Woj. Doln. z dnia 30 czerwca 2020 r. poz. 4036 są wiążące dla opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wińsko w zakresie zasad zagospodarowania obszarów funkcjonalnych.

Obszar objęty przedmiotowym studium zlokalizowany jest w granicach Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz obszaru funkcjonalnego cennego przyrodniczo, które są wyznaczone w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, przyjętym Uchwałą nr XIX/482/2020 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. i opublikowanym w Dz. Urz. Woj. Doln. z dnia 30 czerwca 2020 r. poz. 4036.

- Wrocławski Obszar Funkcjonalny to miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego, którego granice i zasady zagospodarowania zostały ustalone w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego;
- Obszar funkcjonalny cenny przyrodniczo, który ma znaczenie regionalne i którego granice i zasady zagospodarowania zostały ustalone w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, obejmuje następujące obiekty obecnie objęte ochroną ustawową, które chronią siedliska i gatunki, walory krajobrazowe, kulturowe i uzdrowiskowe oraz pozostałe elementy ważne dla funkcjonowania obszaru - nie objęte dotychczas ochroną prawną, w tym:
 - Obszary najwyższej ochrony - w tym obszary ochrony ścisłej (parki narodowe i rezerваты przyrody).
 - Obszary wysokiej ochrony (parki krajobrazowe, obszary sieci NATURA 2000, strefy A, B, C ochrony uzdrowiskowej, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne).
 - Obszary uzupełniające (obszary chronionego krajobrazu, otuliny obszarów chronionych i korytarze ekologiczne łączące obszary objęte ochroną prawną).

Poza wskazanymi w obszarze funkcjonalnym cennym przyrodniczo obszarami i obiektami, na terenie całego województwa występują inne elementy pełniące funkcje uzupełniające w stosunku do podstawowego - regionalnego systemu przyrodniczo-kulturowego. Ich zachowanie i ochrona jest niezbędna dla stabilności sieci ekologicznej i ochrony wszystkich ekosystemów i gatunków.

Ustalenia te są wyjściowymi dla sporządzania kolejno opracowań miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

OBSZARY URBANIZACJI:

Obszary urbanizacji to obszary zabudowy, jej kontynuacji oraz rozwoju, a także zagospodarowania terenów w kierunku tworzenia struktur osadniczych lub związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. W ramach obszarów urbanizacji wyróżniono grupę obszarów funkcjonalnych, zdefiniowanych przez ich funkcję dominującą: obszary funkcjonalne mieszkaniowe, obszary funkcjonalne usługowe, obszary funkcjonalne aktywności gospodarczej oraz obszary funkcjonalne zieleni – kulturowe. Obszary te mogą się wzajemnie przenikać – ich granice stanowią wytyczne rozmieszczenia funkcji, a w dalszej kolejności, przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dopuszczalnych kategorii przeznaczenia terenów.

W ramach planowania obszarów urbanizacji należy stosować odpowiednie proporcje pomiędzy terenami zabudowy mieszkaniowej a publicznie dostępnymi terenami rekreacyjno-wypoczynkowymi poprzez ustalenie dla osiedli, jednostek osadniczych lub jednostek bilansowych wytycznych do planów miejscowych w zakresie wskaźnika minimalnej powierzchni publicznie dostępnych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych przypadającej na jednostkę powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej.

Planowanie obszarów urbanizacji powinno uwzględniać warunki przewietrzania terenów przy określaniu zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu oraz jego wyposażenia na podstawie następujących zasad:

- kształtowania układu przestrzennego zabudowy i zagospodarowania terenu zapewniających odpowiednie warunki przewietrzania na terenach zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę,
- uwzględniania systemu terenów zieleni jako elementu wpływającego na warunki przewietrzania,
- określania udziału terenów biologicznie czynnych oraz zieleni wysokiej, w tym na terenach komunikacyjnych,
- wprowadzania szpalerów lub alei drzew w obszarach dróg lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie,
- stosowania podcieni lub arkad umożliwiających, poza ruchem powietrza, swobodne przemieszczanie się osób w tej przestrzeni, w przypadku braku możliwości wprowadzenia szpalerów lub alei w pasach drogowych wzdłuż zabudowy kwartałowej lub pierzejowej.

Ponadto należy uwzględnić lokalne warunki nasłoneczniania terenu przy ustalaniu wytycznych dla kształtowania terenów mieszkaniowych pod kątem optymalnego wykorzystania energii solarnej do wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej oraz minimalizacji zjawiska kumulacji cieplnej na podstawie następujących zasad:

- kształtowania układu drogowego w sposób determinujący kierunki sytuowania zabudowy,
- kształtowania wysokości zabudowy na terenach sąsiednich,
- dopasowania rodzajów dachu i ich kąta nachylenia do lokalnych warunków,
- nasycania terenów zabudowy zielenią - w szczególności wysoką,
- ograniczania powstawania dużych połąci terenu o utwardzonej nawierzchni, cechujących się wysokim poziomem akumulacji cieplnej,
- defragmentacji dużych połąci terenu o utwardzonej nawierzchni elementami wprowadzającymi zacienienie.

W granicach wszystkich poniżej wymienionych obszarów funkcjonalnych dopuszczalne są tereny komunikacji (dróg, placów, parkingów, ścieżek rowerowych lub pieszych), lokalizacji sieci lub urządzeń infrastruktury technicznej i związanej z nimi zabudowy służące zaopatrzeniu ludności i podmiotów gospodarczych w wodę, energię, gaz, łączność oraz utylizacji ścieków lub odpadów.

2.1 Obszary funkcjonalne mieszkaniowe – M

to obszary zabudowane i przeznaczone na zabudowę lub zagospodarowanie o mieszanych funkcjach wynikających ze struktur osadniczych i obszarów zainwestowania wiejskiego (tereny zabudowy wiejskiej), w ramach których najczęściej występują: zabudowa mieszkaniowa o różnych formach i różnej intensywności, usługi, obiekty produkcyjne lub związane z działalnością rolniczą, a także tereny zieleni.

1. Dopuszczalne kategorie przeznaczenia terenu:
 - 1) dominująca:
 - a) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
 - b) zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
 - c) zabudowa mieszkaniowo-usługowa,
 - d) zabudowa zagrodowa;
 - 2) uzupełniające:
 - a) mieszkalnictwo zbiorowe,
 - b) usługi komercyjne i publiczne z wyjątkiem handlu o powierzchni sprzedaży przekraczającej 2000 m²,
 - c) działalność gospodarcza,
 - d) usługi agroturystyki,
 - e) parkingi,
 - f) zielen publiczna,
 - g) zbiorniki wodne,
 - h) sady, ogrody w tym ogrody działkowe,
 - i) obiekty i urządzenia związane z produkcją rolną, przetwórstwem i obsługą rolnictwa oraz obiekty i urządzenia związane z gospodarką leśną.
2. Realizacja zabudowy w obrębie poszczególnych obszarów na terenach o zróżnicowanej własności gruntów winna postępować sukcesywnie wzdłuż zrealizowanych ciągów komunikacyjnych, po uprzednim wyposażeniu terenu w niezbędną infrastrukturę techniczną.
3. Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna powinna być preferencyjnie lokalizowana w granicach obrębów położonych w bezpośrednim otoczeniu wsi Wińsko, jako ośrodka wiejskiego (a dawniej miejskiego) z siedzibą gminy; w pozostałych obrębach wiejskich winna być ograniczana do obszarów dotychczas przez nią zajmowanych lub przyległych, w innych miejscach winna być dopuszczalna wyjątkowo. Dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej zasady w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu ustalane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powinny uwzględniać walory krajobrazu kulturowego poszczególnych zespołów urbanistycznych, a formy zabudowy winny nawiązywać do istniejącego zainwestowania, szczególnie obiektów zabytkowych i obiektów o walorach kulturowych.
4. Należy dążyć do sytuowania obiektów usługowych przy głównych ciągach komunikacyjnych.
5. Dopuszcza się niewielkie obiekty związane z prowadzeniem działalności produkcyjnej, takie jak obiekty przetwórstwa rolnego, warsztaty samochodowe, stacje paliw lub inne, nie powodujące uciążliwości dla otoczenia lub zagrożenia dla środowiska. Inne rodzaje działalności gospodarczej są dopuszczalne na obszarach dotychczas przez nie zajmowanych, w sąsiedztwie istniejących obiektów lub terenów działalności gospodarczej lub infrastruktury technicznej lub na skraju obszarów funkcjonalnych zabudowy wiejskiej.

6. Dopuszcza się obiekty i urządzenia komunalne związane z gospodarką odpadami, obiekty i urządzenia zaopatrzenia w wodę i oczyszczania ścieków.
7. Dopuszcza się lokalizowanie parków, skwerów, boisk, placów zabaw lub innych obiektów o charakterze rekreacyjnym.
8. Dopuszcza się lokalizowanie lub powiększenie cmentarzy pod warunkiem zachowania wymaganej odległości od zabudowy mieszkaniowej.
9. Dopuszcza się uprawy rolne oraz obiekty i urządzenia obsługi rolnictwa na obszarach dotychczas przez nie zajmowanych lub do nich przylegających.
10. Kategorie przeznaczenia terenu nie wymienione wyżej są dopuszczalne na obszarach dotychczas przez nie zajmowanych wraz z rozbudową lub przebudową istniejących obiektów.

2.2 Obszary funkcjonalne usługowe – U

to obszary o przewadze występowania obiektów lub terenów usługowych, w tym służących wykonaniu zadań własnych gminy, z dopuszczeniem udziału funkcji mieszkaniowej, obejmujące istniejące obiekty lub zespoły zabudowy albo przeznaczone do lokalizacji intensywnej zabudowy z dopuszczalnością pozostawienia niewielkiej powierzchni biologicznie czynnej, w tym z zakresu handlu, gastronomii, rzemiosła, kultury i kultury fizycznej, oświaty i wychowania, edukacji publicznej, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, administracji, łączności, działalności finansowej, sportu i rekreacji, obsługi turystyki, a także obiekty sakralne.

1. Dopuszczalne kategorie przeznaczenia terenu:
 - 1) dominująca:
 - a) usługi komercyjne lub publiczne,
 - b) usługi sportu,
 - c) usługi turystyki,
 - d) zabudowa mieszkaniowo-usługowa,
 - e) parkingi;
 - 2) uzupełniające:
 - a) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
 - b) zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
 - c) urządzenia komunalne, obiekty i urządzenia służące realizacji celów publicznych,
 - d) zieleń parkowa lub inna zieleń urządzona, zbiorniki wodne,
 - e) boiska sportowe,
 - f) działalność gospodarcza:
 - produkcja,
 - budownictwo,
 - magazynowanie,
 - logistyka, obsługa transportu,
 - obsługa rolnictwa.
2. W ramach niniejszej jednostki funkcjonalnej należy określić w obszarze gminy co najmniej jeden duży, zwarty kompleks publicznie dostępnego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego, zapewniającego mieszkańcom możliwość wspólnego spędzania czasu wolnego w otwartej przestrzeni, a przy tym sprzyjającego nawiązywaniu i pogłębianiu relacji oraz kontaktów społecznych, a dla jednostek osadniczych o wielkości powyżej 250 mieszkańców - publicznie dostępnego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego w zasięgu pieszo dojazdu i dojazdu rowerem.
3. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna nie powinna zajmować łącznie więcej niż 30% powierzchni obszaru.

4. Tereny i obiekty działalności gospodarczej są dopuszczalne na obszarach dotychczas przez nie zajmowanych, z możliwością ich powiększenia lub uzupełnienia.
5. Kategorie przeznaczenia terenu nie wymienione w pkt 1 są dopuszczalne na obszarach dotychczas przez nie zajmowanych.

2.3 Obszary funkcjonalne aktywności gospodarczej – P

to obszary przeznaczone do lokalizacji intensywnej zabudowy związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej – przemysłowej, składowej, usługowej lub innej wraz z urządzeniami towarzyszącymi, a także obszary działalności górniczej.

1. Dopuszczalne kategorie przeznaczenia terenu:

- 1) dominująca:

- a) działalność gospodarcza:

- produkcja, w tym również produkcja rolnicza, rolno-spożywcza,
- wydobywanie i przetwarzanie kopalin,
- odzysk, przetwarzanie surowców z materiałów segregowanych, w tym odpadów,
- wytwarzanie energii, w tym z odnawialnych źródeł energii - ze źródeł geotermalnych lub ogniw fotowoltaicznych,
- budownictwo,
- handel w tym hurtowy oraz w granicach określonych na rysunku studium obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²,
- magazynowanie,
- logistyka, obsługa transportu,
- obsługa rolnictwa,

- b) usługi,

- c) obiekty i urządzenia służące realizacji celów publicznych, w tym z zakresu:

- infrastruktury technicznej,
- utrzymania czystości, utrzymania dróg,
- usług transportu publicznego,
- działalności socjalnej, w tym opieki społecznej,
- opieki nad zwierzętami,
- zieleni publicznej,
- porządku publicznego i ochrony przeciwpożarowej,

- d) instalacje lub urządzenia służące produkcji energii z odnawialnych źródeł energii;

- 2) uzupełniające:

- a) zabudowa mieszkaniowa,

- b) parkingi,

- c) zielen parkowa i izolacyjna,

- d) zbiorniki wodne.

2. Tereny zabudowy mieszkaniowej nie mogą przekraczać łącznie 20% powierzchni obszaru. Zabudowa mieszkaniowa może ponadto występować jako towarzysząca obiektom działalności gospodarczej.
3. Dla terenów przeznaczonych na wydobywanie i przetwarzanie kopalin, po zakończeniu eksploatacji złóż lub ich części mogą być ustalane kategorie przeznaczenia terenu zgodnie z przyjętym kierunkiem rekultywacji, w tym rolnicze, leśne, wodne lub rekreacyjne.
4. W granicach obszarów należy wykluczyć lokalizacje nowych zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii w sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej.

5. Lokalizacje urządzeń służących produkcji energii z odnawialnych źródeł o mocy ponad 500 kW z wyłączeniem farm wiatrowych wraz z budową dróg eksploatacyjnych oraz niezbędną siecią kablową, związaną z ich użytkowaniem są dopuszczalne wyłącznie w granicach określonych na rysunku studium.
6. Kategorie przeznaczenia terenu nie wymienione w pkt 1 są dopuszczalne na obszarach dotychczas przez nie zajmowanych.

2.4 Obszary funkcjonalne zieleni – kulturowe – ZP, ZC

to wyodrębnione obszary zieleni powstałe lub ukształtowane w wyniku działalności ludzkiej, służące celom innym niż gospodarcze, jak tereny ogólnodostępnej zieleni publicznej o charakterze rekreacyjnym lub kompozycyjnym, miejsca pozostałości historycznych obiektów i ich ekspozycji, miejsca pochówku.

1. Dopuszczalne kategorie przeznaczenia terenu:
 - 1) dominująca:
 - a) parki, ogrody, skwery,
 - b) miejsca ekspozycji,
 - c) boiska sportowe,
 - d) cmentarze,
 - e) ciek i zbiorniki wodne,
 - f) ogrody działkowe;
 - 2) uzupełniające:
 - a) dla parków, skwerów, miejsc ekspozycji, boisk, zbiorników wodnych oraz ogrodów działkowych – usługi związane z dominującą kategorią przeznaczenia terenu, np. z zakresu ochrony zdrowia i rehabilitacji, sportu i rekreacji, kultury, turystyki lub gastronomii,
 - b) dla cmentarzy – usługi związane z dominującą kategorią przeznaczenia terenu, np. domy przedpogrzebowe, kaplice, odpowiednie rzemiosło lub handel, a także parkingi,
 - c) urządzenia komunalne, obiekty i urządzenia służące realizacji celów publicznych.
2. Powierzchnie zabudowy w granicach obszarów funkcjonalnych nie powinny przekraczać 10% powierzchni obszaru.
3. Ogrody działkowe lub ich części mogą być w miarę potrzeb przeznaczane na inne cele, szczególnie na inwestycje celu publicznego, w tym także z zakresu oświaty, ochrony zdrowia, opieki społecznej, administracji, porządku publicznego; w przypadku zaniechania ich użytkowania zalecanym kierunkiem zagospodarowania są tereny i urządzenia sportu i rekreacji, kształtowane jako otwarte z ograniczeniem wprowadzania zabudowy, a także inne kategorie zieleni, w tym cmentarze.
4. Kategorie przeznaczenia terenu nie wymienione w pkt 1 są dopuszczalne na obszarach dotychczas przez nie zajmowanych.

OBSZARY CHRONIONE:

Obszary chronione to obszary niezabudowane i z zasady nie przeznaczone na zabudowę lub z ograniczoną możliwością zainwestowania. W ramach obszarów chronionych wyróżniono grupę 2 obszarów funkcjonalnych: obszary funkcjonalne leśne oraz obszary funkcjonalne rolnicze. Granice między wymienionymi obszarami funkcjonalnymi są umowne i nie są wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

2.5 Obszary funkcjonalne leśne – ZL

to zwarte zespoły lasów pozostające do zachowania oraz zadrzewienia, wykluczone z lokalizacji zabudowy.

1. Dopuszczalne kategorie przeznaczenia terenu:
 - 1) dominująca:
 - a) lasy,
 - b) zadrzewienia,
 - c) uprawy rolne,
 - 2) uzupełniające:
 - a) cieki lub zbiorniki wodne,
 - b) obiekty lub urządzenia związane z administracją lasów lub z prowadzeniem gospodarki leśnej,
 - c) urządzenia obsługi turystyki, w tym parkingi przydrożne,
 - d) drogi, ścieżki rowerowe,
 - e) obiekty, sieci lub urządzenia infrastruktury technicznej,
 - f) powierzchniowa lub podziemna eksploatacja surowców.
2. Zadrzewienia, zalesienia i dolesienia, a także lokalizacja obiektów związanych z administracją lasów, prowadzeniem gospodarki leśnej, urządzeń związanymi z obsługą turystyki, ogrodów działkowych, stawów hodowlanych, cmentarzy są możliwe wyłącznie poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, tj. poza międzywalem rzeki Odry.
3. Uprawy rolne możliwe z wyłączeniem obszaru cennych siedlisk przyrodniczych i korytarzy ekologicznych.
4. W granicach obszarów zakazuje się przeznaczania terenów na zabudowę, z wyjątkiem niezbędnych obiektów związanych z administracją lasów, prowadzeniem gospodarki leśnej, komunikacji lub infrastruktury technicznej.
5. W/w zakaz nie dotyczy także budowli przeciwpowodziowych, urządzeń wodnych i obiektów związanych z gospodarką wodną (tj. obiektów hydrotechnicznych, hydroenergetycznych, itp.) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.
6. Eksploatacja surowców jest dopuszczalna w miejscach udokumentowanych złóż zgodnie z obowiązującymi przepisami, z wyjątkiem obszarów objętych ochroną przyrody.
7. Kategorie przeznaczenia terenu nie wymienione w pkt 1 są dopuszczalne na obszarach dotychczas przez nie zajmowanych.

2.6 Obszary funkcjonalne rolnicze – R

to obszary upraw rolnych służące celom gospodarczym, z ograniczoną możliwością zainwestowania.

1. Dopuszczalne kategorie przeznaczenia terenu:
 - 1) dominująca:
 - a) uprawy rolne, ogrodnicze, sadownicze, użytki zielone, stawy hodowlane,
 - b) zieleń dolin rzecznych wraz z ciekami i zbiornikami wodnymi,
 - c) ogrody działkowe,
 - d) instalacje lub urządzenia służące produkcji energii z odnawialnych źródeł energii;
 - 2) uzupełniające:
 - a) lasy i zadrzewienia, w tym zalesienia lub dolesienia,
 - b) boiska sportowe,
 - c) cmentarze,
 - d) obiekty lub urządzenia komunikacji (w tym ścieżki rowerowe), sieci lub urządzenia infrastruktury technicznej,

- wszystkie powyższe z wyłączeniem obszaru cennych siedlisk przyrodniczych i korytarzy ekologicznych,

e) powierzchniowa lub podziemna eksploatacja surowców.

2. Zadrzewienia, zalesienia i dolesienia, a także cmentarze, uprawy ogrodnicze, sadownicze, stawy hodowlane, ogrody działkowe, instalacje lub urządzenia służące produkcji energii z odnawialnych źródeł energii są możliwe wyłącznie poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, tj. poza międzywalem.
3. W ramach obszarów funkcjonalnych rolniczych – R wskazuje się na zachowanie istniejących użytków zielonych (kompleksy łąk i pastwisk).
4. Boiska sportowe powinny być lokalizowane w pobliżu terenów zabudowanych.
5. Lokalizacje urządzeń służących produkcji energii z odnawialnych źródeł o mocy ponad 500 kW (z wyłączeniem farm wiatrowych) wraz z budową dróg eksploatacyjnych oraz niezbędną siecią kablową, związaną z ich użytkowaniem są dopuszczalne wyłącznie w granicach określonych na rysunku studium.
6. Eksploatacja surowców jest dopuszczalna w miejscach udokumentowanych złóż zgodnie z obowiązującymi przepisami, z wyjątkiem obszarów objętych ochroną przyrody.
7. W szczególnych przypadkach, uzasadnionych ważnym interesem gminy dopuszcza się sporządzanie planów miejscowych w celu umożliwienia realizacji pojedynczych inwestycji z kategorii przeznaczenia terenu nie wymienionych w pkt 1, o ile nie będzie to sprzeczne z obowiązującymi przepisami.
8. W granicach obszarów zakazuje się przeznaczania terenów na zabudowę.
9. W/w zakaz nie dotyczy także budowli przeciwpowodziowych, urządzeń wodnych i obiektów związanych z gospodarką wodną (tj. obiektów hydrotechnicznych, hydroenergetycznych, itp.) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.
10. Realizacja ścieżek rowerowych jest możliwa w międzywale jedynie bez zmiany ukształtowania terenu.
11. Kategorie przeznaczenia terenu nie wymienione w pkt 1 są dopuszczalne na obszarach dotychczas przez nie zajmowanych.

3. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów o różnym przeznaczeniu

Ustalenia podane poniżej zawierają wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu dla poszczególnych kategorii lub grup kategorii użytkowania terenów wyznaczonych w granicach różnych obszarów funkcjonalnych, określonych w niniejszym studium.

Ustalenia te mają charakter ogólnych zasad do stosowania dla wszystkich terenów o określonym sposobie użytkowania, niezależnie od obszaru funkcjonalnego, w którego granicach zostaną wyznaczone i dotyczą terenów lub poszczególnych nieruchomości położonych w ich granicach, których przeznaczenie zostaje zmienione aktem prawa miejscowego. Uwzględniają także ustalenia zawarte w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, przyjętym Uchwałą nr XIX/482/2020 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. i opublikowanym w Dz. Urz. Woj. Doln. z dnia 30 czerwca 2020 r. poz. 4036.

Dodatkowo wskazuje się także na zakaz grodzenia nieruchomości przyległych do publicznych śródlądowych wód powierzchniowych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu. Ponadto obowiązuje zakaz lub uniemożliwia się przechodzenie przez ten obszar, a w zakresie obowiązku właścicieli nieruchomości przyległych do publicznych śródlądowych wód powierzchniowych narzuca się konieczność umożliwienia dostępu do wód na potrzeby wyko-

nywania robót związanych z utrzymywaniem wód oraz dla ustawiania znaków żeglugowych lub hydrologiczno-meteorologicznych urządzeń.

3.1 Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej

- 1) W przypadkach ustalania przeznaczenia terenu na zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, t. j. zawierającą więcej niż 2 mieszkania należy dążyć do zachowania formy i gabarytów zabudowy odpowiadających istniejącej sąsiedniej zabudowie o funkcji mieszkaniowej lub mieszkaniowo - usługowej;
- 2) Parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu powinny uwzględniać walory krajobrazu kulturowego poszczególnych zespołów urbanistycznych;
- 3) Powierzchnie zabudowy budynków mieszkalnych lub mieszkalno – usługowych na poszczególnych działkach nie powinny przekroczyć 60% powierzchni działek;
- 4) Ustala się minimalną powierzchnię biologicznie czynną na co najmniej 30% powierzchni terenu;
- 5) Ustala się nieprzekraczalną liczbę kondygnacji nadziemnych na nie więcej niż 3;
- 6) Dla nowych budynków wysokość nie powinna przekraczać 12 m.

3.2 Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

- 1) Powierzchnie zabudowy budynków mieszkalnych, wolnostojących na poszczególnych działkach nie powinny przekroczyć 40% powierzchni działek, a budynków mieszkalno – usługowych 60% powierzchni działek;
- 2) Nieprzekraczalna liczba kondygnacji nadziemnych - 3;
- 3) Powierzchnia biologicznie czynna powinna zajmować co najmniej 40% powierzchni działek, z wyjątkiem terenów zabudowy mieszkalno – usługowej, dla których nie może być mniejsza niż 20% powierzchni działek;
- 4) Dla nowych budynków wysokość nie powinna przekraczać 9 m, w tym dla budynków mieszkalno-usługowych do 12 m;
- 5) Dla zabudowy lokalizowanej w granicach istniejących zespołów mieszkaniowych należy stosować zasadę, że wysokość wznoszonych, rozbudowywanych lub przebudowywanych budynków mieszkalnych nie powinna przekraczać odpowiednio wysokości wyższego z najbliższych położonych budynków w tym samym ciągu ulicy;
- 6) W granicach obszarów wpisanych do rejestru zabytków lub objętych strefą „B” ochrony konserwatorskiej ustala się jako obowiązujące formy dachów symetryczne: dwu lub wielospadowe, poza wyżej wym. granicami formy te są zalecane.

3.3 Tereny zabudowy zagrodowej

- 1) Łączne powierzchnie zabudowy budynków mieszkalnych i gospodarczych na poszczególnych działkach nie powinny przekroczyć 70% powierzchni działek;
- 2) Budynki mieszkalne w granicach zabudowy zagrodowej nie powinny przekraczać 3 kondygnacji, w tym poddasze;
- 3) Dla nowych budynków mieszkalnych, ustala się nieprzekraczalne wysokości na 9 m, a dla budynków gospodarczych 18 m - poza terenami objętymi strefami ochrony konserwatorskiej;
- 4) W granicach obszarów wpisanych do rejestru zabytków lub objętych strefą „B” ochrony konserwatorskiej ustala się jako obowiązujące formy dachów symetryczne: dwu lub wielospadowe, poza wyżej wym. granicami formy te są zalecane.

3.4 Tereny usług

- 1) Powierzchnie zabudowy budynków usługowych na poszczególnych działkach nie powinny przekroczyć 70% powierzchni działek;
- 2) Udział powierzchni biologicznie czynnej terenów oraz poszczególnych działek nie powinien być mniejszy niż 10%;
- 3) W przypadku ustalenia przeznaczenia terenów w aktach prawa miejscowego na zabudowę usługowo – mieszkalną wskaźniki, o których mowa w pkt. 1 i 2 mogą być skorygowane odpowiednio do udziału poszczególnych funkcji;
- 4) W przypadku wprowadzania zabudowy mieszkaniowej jako uzupełniającego przeznaczenia terenu zabudowy usługowej, powierzchnia użytkowa części mieszkalnej budynków usługowych nie powinna przekraczać 50% powierzchni użytkowej tych budynków, a w przypadku lokalizacji odrębnych budynków mieszkalnych w granicach nieruchomości usługowej lub terenów mieszkaniowych w granicach terenów usługowych powierzchnia użytkowa lub powierzchnia zabudowy budynków mieszkalnych nie powinna przekraczać odpowiedniej powierzchni zajmowanej przez budynki usługowe, a powierzchnia terenu mieszkaniowego nie może przekraczać 50% powierzchni całego terenu;
- 5) Dla nowych budynków wysokość nie może przekraczać 12 m;
- 6) Parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu powinny uwzględniać walory krajobrazu kulturowego poszczególnych zespołów urbanistycznych, a formy zabudowy winny nawiązywać do istniejącego zainwestowania lub sposobu kształtowania zabudowy.

3.5 Tereny działalności gospodarczej

- 1) Tereny te wskazane są do lokalizowania inwestycji nie mieszkaniowych, lecz z dopuszczeniem udziału funkcji mieszkaniowej, np. zakładów produkcyjnych w tym rzemiosła produkcyjnego, obiektów lub urządzeń obsługi rolnictwa w tym produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodnictwa, składów, baz, usług a także inwestycji komunalnych, z dopuszczeniem działalności mogącej pogorszyć stan środowiska;
- 2) Powierzchnie zabudowy budynków na poszczególnych działkach nie powinny przekraczać 80% powierzchni działek;
- 3) Udział powierzchni biologicznie czynnej terenów oraz poszczególnych działek nie powinien być mniejszy niż 5%;
- 4) Wysokość zabudowy nie powinna przekraczać 40 m, w wyjątku terenów objętych strefami ochrony konserwatorskiej, dla których obowiązują ograniczenia wskazane w rozdziale 5;
- 5) Dla budowli przemysłowych, masztów i kominów lub innych budowli związanych z działalnością górniczą w/w ograniczenia nie obowiązują;
- 6) W granicach obszarów funkcjonalnych o innej dominującej kategorii przeznaczenia terenu niż obszary funkcjonalne aktywności gospodarczej – P parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu powinny uwzględniać warunki wynikające z krajobrazu poszczególnych zespołów urbanistycznych, a formy zabudowy nie mogą stanowić w obszarze elementów obcych lub dysharmonizujących, nie mogą także stanowić uciążliwości dla otoczenia, np. wynikającej z transportu związanego z prowadzoną działalnością.

3.6 Tereny infrastruktury technicznej

- 1) Tereny infrastruktury technicznej obejmują obiekty i urządzenia:

- a) zaopatrzenia w wodę – ujęcia, stacje uzdatniania, pompownie, urządzenia ciśnieniowe,
 - b) odprowadzenia ścieków – oczyszczalnie, przepompownie, zbiorniki odcieków,
 - c) zaopatrzenia w energię elektryczną – GPZ, stacje transformatorowe, sieci dystrybucyjne,
 - d) zaopatrzenia w gaz – stacje redukcyjno – pomiarowe, zbiorniki, obiekty służące magazynowaniu gazu,
 - e) zaopatrzenia w ciepło – ciepłownie, kotłownie,
 - f) telekomunikacji – maszty, stacje przesyłowe,
 - g) gromadzenia i usuwania odpadów – składowiska, punkty gromadzenia odpadów, miejsca selektywnej zbiórki odpadów służące wielu użytkownikom i wymagające wydzielania odpowiedniego terenu o określonym przeznaczeniu,
 - h) korytarze technologiczne związane z przemysłem wydobywczym;
- 2) Tereny pod urządzenia, o których mowa w pkt 1, mogą być wyznaczane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w granicach wszystkich obszarów funkcjonalnych określonych w studium z zachowaniem ograniczeń wynikających z charakteru miejsca oraz warunków ochrony;
 - 3) Powierzchnie zabudowy mogą wynosić 100% powierzchni działek;
 - 4) Udział powierzchni biologicznie czynnej terenów oraz poszczególnych działek może wynosić 0%.

3.7 Tereny wód śródlądowych

Obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej.

4. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego

Zasady ochrony środowiska

Działania w zakresie ochrony i kształtowania środowiska powinny zmierzać do poprawy czystości powietrza atmosferycznego, wód oraz powierzchni ziemi.

Naczelną zasadą korzystania z zasobów środowiska jest zasada zrównoważonego rozwoju. Oznacza ona między innymi dążenie do:

- zachowania możliwości odtwarzania zasobów naturalnych,
- racjonalnego użytkowania zasobów nieodnawialnych i zastępowania ich substytutami,
- ograniczania uciążliwości dla środowiska i nie przekraczania granic wyznaczonych jego odpornością.

Rozwój zrównoważony oznacza więc taką filozofię rozwoju globalnego, regionalnego i lokalnego, która przeciwstawia się ekspansji opartej wyłącznie o wzrost gospodarczy.

Głównym celem władz samorządowych winno stać się niedopuszczanie do działalności inwestycyjnej degradującej środowisko, co w rezultacie zaowocuje poprawą jakości życia mieszkańców i przywróceniem równowagi w środowisku.

Równie ważnym aspektem zasad ochrony środowiska są ewentualne możliwości dopuszczenia na obszarze objętym studium przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, a także przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, poprzez wskazanie na jakich terenach mogą być takowe realizowane. W obszarze gminy Wińsko takie przedsięwzięcia mogą być lokalizowane na obszarach funkcjonalnych aktywności gospodarczej (P), a dodatkowo instalacje infrastrukturalne na terenach wskaza-

nych dla infrastruktury technicznej - planowane sieci przesyłowe, czy dystrybucyjne niezależnie od strefy funkcjonalnej.

Dla terenów aktywności gospodarczej (P) a także dla terenów infrastruktury technicznej uwzględniana powinna być strefa buforowa dla lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w sąsiedztwie terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, w odległości stosownej do charakteru planowanej uciążliwości, przede wszystkim w zakresie zanieczyszczenia powietrza, hałasu, odoru.

Dla obszarów funkcjonalnych rolniczych, na których wskazane zostały tereny na których dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu - z wyłączeniem farm wiatrowych należy uwzględnić lokalizowanie w/w urządzeń poza siedliskami cennymi przyrodniczo, poza terenami w ciągu wskazanych na rysunku studium korytarzy ekologicznych i poza terenami objętymi formami ochrony przyrody.

W ramach ustaleń zawartych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, przyjętym Uchwałą nr XIX/482/2020 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. i opublikowanym w Dz. Urz. Woj. Doln. z dnia 30 czerwca 2020 r. poz. 4036, ustalenia obowiązujące dla gmin przy sporządzaniu Studium, dotyczącą także granic obszaru funkcjonalnego cennego przyrodniczo w następującym zakresie granic obszarów uzupełniających, które uwzględniono w niniejszym opracowaniu studium:

- a) granic lądowego korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym - GKPdC-18A Dolina Środkowej Odry - Stawy Milickie,
- b) granic głównego międzynarodowego korytarza doliny Odry Dolina Odry Środkowej - KPdC-19C i KPdC-19D,
- c) granic rzeczno-korytarza ekologicznego o znaczeniu ponadlokalnym - rzeki Odry;

a także ustala się zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych w następującym zakresie:

- a) przebiegu planowanej głównej trasy rowerowej województwa dolnośląskiego - Dolnośląska Cyklostrada - Trasa miedziana,
- b) przebiegu planowanej głównej trasy rowerowej województwa dolnośląskiego - Odrzańska Droga Rowerowa (ODR) - projektowana prawy brzeg, przebieg Głogów- Ścinawa,
- c) granic obszarów jednostek Systemu Zielonej Infrastruktury (WrOF).

Ponadto w myśl ustaleń zawartych w PZPWD uwzględniono na obszarze gm. Wińsko System Zielonej Infrastruktury składającego się z jednostek Zielonej Infrastruktury (ZI), która na obszarze gminy tworzy głównie kliny oraz łączniki stanowiące ciągłą całość przestrzenną, umożliwiającą przepływy środowiskowe i przyrodnicze w kierunku Wrocławia (do wewnątrz i na zewnątrz miasta) w postaci wskazanego obszaru jednostki zielonej infrastruktury (WrOF) - jako jednostka ZI związana z masywem Ślęży w strefie 3 poniżej 25%.

Dla wskazanych jednostek należy uwzględnić wytyczne w zakresie zachowania odpowiednich proporcji między publicznymi terenami zieleni a terenami zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej lub usługowej wyrażonych przy pomocy wskaźnika, a także wytycznych w zakresie ograniczenia przeznaczania pod rozwój zabudowy terenów otwartych, zlokalizowanych poza terenami zabudowanymi.

W granicach jednostek Zielonej Infrastruktury (ZI) wskazanych na rysunku studium, ustala się:

- zachowanie wolnej od zabudowy przestrzeni pomiędzy jednostkami osadniczymi umożliwiającej swobodne przemieszczanie się dziko żyjących zwierząt - przy czym zaleca się pozostawienie między miejscowościami wolnych od zabudowy (z wyłączeniem dróg i sieci uzbrojenia terenu) pasów terenu o szerokości co najmniej 500 m,
- zapewnienie połączenia jednostek Zielonej Infrastruktury systemem tras rowerowych - w szczególności na terenach Skarbu Państwa oraz samorządu terytorialnego,
- zapewnienie ciągłości korytarzy migracyjnych wzdłuż cieków naturalnych niebędących rzekami poprzez nasadzenia zielenią wysoką gatunkami rodzimymi dla zachowania naturalnych procesów przyrodniczo-środowiskowych - przy czym zaleca się, aby ich szerokość wynosiła co najmniej po 20 m po obu stronach cieków lub 30 m w przypadku pasa zlokalizowanego jedynie po jednej stronie cieku,
- zapewnienie ciągłości korytarzy migracyjnych wzdłuż rzek poprzez nasadzenia zielenią wysoką gatunkami rodzimymi dla zachowania naturalnych procesów przyrodniczo-środowiskowych - przy czym zaleca się, aby ich szerokość wynosiła co najmniej po 30 m po obu stronach rzeki lub 50 m w przypadku pasa zlokalizowanego jedynie po jednej stronie rzeki,
- zachowanie istniejących cieków i zbiorników wodnych w celu zapewnienia utrzymania migracji i bioróżnorodności oraz pozwalających na zachowanie ich pierwotnych parametrów retencyjnych w zakresie pojemności i zdolności przepływowej, a w miarę możliwości umożliwiających zwiększenie ich zdolności retencyjnych,
- ograniczenie rozwoju przestrzennego zabudowy poprzez określenie wytycznych dotyczących maksymalnych zasięgów rozwoju przestrzennego zabudowy, przy czym zaleca się aby przeznaczać pod rozwój zabudowy tereny położone w odległości nie większej niż 300m od granic terenów już zabudowanych,
- zachowanie ciągłości korytarzy złożonych z otwartych terenów ustalających minimalne szerokości korytarzy złożonych z terenów otwartych, przy czym zaleca się, aby szerokość tych korytarzy wynosiła od 200 do 500 m,
- zapewnienie odpowiednich stosunków wodnych poprzez wprowadzenie wytycznych dotyczących:
 - zasad regulowania stosunków wodnych przed zlokalizowaniem zabudowy dostosowania systemu melioracyjnego do nowych warunków zagospodarowania,
 - zasad zachowania naturalnego poziomu retencji przy zmianie przeznaczenia terenu.

Wody powierzchniowe i podziemne

Według postanowień *Europejskiego porozumienia w sprawie głównych śródlądowych dróg wodnych o znaczeniu międzynarodowym* sporządzonych w Genewie dnia 19 stycznia 1996 r. (zwany dalej: „*Porozumienie AGN*”), którego Rzeczpospolita Polska jest członkiem od 2017 r., rzekę Odrę zaliczono do śródlądowej drogi wodnej mieszczącej się w zakresie projektu, przede wszystkim międzynarodową drogę wodną E30 jako Odrzańska Droga Wodna (E30). Planowany jest rozwój rz. Odry w zakresie umożliwiającym niezawodne i efektywne prowadzenia transportu wodnego śródlądowego. Zgodnie z Porozumieniem AGN, parametry eksploatacyjne Odrzańskiej Drogi Wodnej (E30) powinny odpowiadać co najmniej wymaganiom stawianym IV klasie drogi wodnej (obecnie spełnia parametry II klasy drogi wodnej).

Istniejące na terenie gminy ujęcie wody zaopatrujące lokalne wodociągi posiadają strefę ochrony bezpośredniej 400 m, zamykającej się w granicach obszaru użytkowanego jako ujęcie wód. Na ich terenie obowiązują następujące ustalenia:

- wykorzystanie terenu wyłącznie do celów związanych z poborem wody i funkcjonowaniem stacji uzdatniania wody,
- odprowadzanie wód opadowych w sposób uniemożliwiający przedostanie się ich do ujęć wody,
- ograniczanie do niezbędnych potrzeb przebywania osób nie zatrudnionych przy obsłudze urządzeń gospodarki wodnej,
- utrzymanie strefy w porządku i czystości, okresowe koszenie trawy, niedopuszczanie do jej gnicia.

Problemem jest zbilansowanie zasobów wodnych i ich zmienności, które pozwoli na przyjęcie optymalnego sposobu ich wykorzystania. Musi być wykonana prawidłowa ocena ilości wód opadowych i roztopowych infiltrujących do stref wodonośnych. W oparciu o istniejące dane z otworów studziennych i źródeł powinno się określić obszary i drogi zasilania oraz przepływu wód podziemnych.

Wody podziemne i obszary ich zasilania podlegają szczególnej ochronie polegającej zwłaszcza na niedopuszczaniu do zanieczyszczenia wód oraz zapobieganiu i przeciwdziałaniu szkodliwym wpływom na obszary ich zasilania.

Zagrożenie dla wód podziemnych uzależnione jest od dwóch głównych elementów: stopnia skażenia środowiska oraz możliwości transportu i przenikania zanieczyszczeń do warstw wodonośnych. Występowanie wód gruntowych o obniżonej jakości wskutek oddziaływania zanieczyszczeń z powierzchni jest zjawiskiem typowym przede wszystkim dla terenów zabudowanych oraz obszarów o intensywnej produkcji rolniczej, połączonej ze stosowaniem wysokich dawek nawozowych. Typowe zanieczyszczenia pochodzenia nawozowego stwierdza się zwykle w odciekach drenarskich z terenów rolniczych. Większość terenów pokryta jest gruntami szczególnie podatnymi na infiltrację zanieczyszczeń do wód podziemnych. Na znacznych powierzchniach płytkie wody podziemne znajdują się pod drenującym wpływem melioracji. Następuje w wyniku tego przyspieszenie obiegu wody oraz redukcja powierzchni zajmowanej przez tereny podmokłe, co w większości przypadków prowadzi do zmian w biosferze.

Zaburzenia stosunków wodnych mogą być wynikiem różnych działań, takich jak:

- nieprawidłowo prowadzone melioracje (tylko odwadniające),
- wznoszenie budowli wodnych,
- niszczenie urządzeń melioracyjnych (rowów, sieci drenarskich),
- nadmierny pobór wód dla celów komunalnych związany z silną urbanizacją,
- mocno rozwinięta eksploatacja surowców naturalnych.

Utrzymanie właściwego poziomu wód gruntowych i powierzchniowych w naturalnych zbiornikach wodnych można uzyskać poprzez zastosowanie na istniejących ciekach i rowach melioracyjnych budowli piętrzących (np. zastawek) a także poprzez odbudowę i utrzymanie w odpowiednim stanie technicznym urządzeń służących tzw. małej retencji. Bardziej radykalne prace melioracyjne powinny być dopuszczalne jedynie w celu przywrócenia stanu naruszonego wcześniejszymi, nieprawidłowymi działaniami.

Wszystkie cieki winny charakteryzować się naturalnym spływem i naturalnymi korytami. Ewentualne zastosowanie niektórych elementów obudowy hydrotechnicznej może wystąpić w wyjątkowych przypadkach (zabezpieczenia przeciwpowodziowe czy przeciwpożarowe, względy ogólnogospodarcze itp.)

Specjalnej ochronie podlegają naturalne źródła, cieki i zbiorniki wodne, aby zapewnić naturalną zdolność retencyjną terenu.

Surowce naturalne (kopaliny, działalność górnicza)

W przypadku udokumentowania występowania złóż kopalin pospolitych dopuszcza się ich eksploatację, o ile obowiązujące przepisy nie będą tego wykluczać.

Zasady gospodarowania złożem kopaliny i ochrony środowiska związane z eksploatacją złoża określają przepisy szczególne.

Po zakończeniu eksploatacji złóż lub ich części tereny winny podlegać rekultywacji w kierunku przywrócenia charakteru rolniczego (np. uprawy polowe, stawy hodowlane), przyrodniczego (lasy, zadrzewienia, zbiorniki wodne) lub przeznaczenia na cele rekreacyjne lub specjalne.

Gleby chronione

Ochrona gruntów rolnych polega przede wszystkim na ograniczeniu przeznaczania gruntów wysokich klas bonitacyjnych na cele nierolnicze. W gminie Wińsko zasoby ziemi rolnej wynoszą ok. 16625 ha, natomiast grunty leśne zajmują ok. 7139 ha. W południowej części gminy przeważają gleby brunatne właściwe w mozaice z glebami płowymi oraz czarnymi ziemiami, występującymi głównie w obniżeniach terenu. Im dalej na północ większy udział mają gleby płowe, wśród których płatami występują gleby rdzawe, brunatne właściwe i w małych ilościach czarne ziemie.

Mady występują w dolinach cieków lokalnych (rejon Buczynki, Gorzelina, Raszowa, Księginic, Niemstowa, Krzeczyna Małego) oraz w dolinie Czarnej Wody, a także leżące w ich sąsiedztwie gleby murszowe (na wschód od Goli, w okolicy Kłopotowa, Dąbrowy Górnej, Krzeczyna Małego, Liśca i Szklar Górnych).

Wartość użytkowa gleb określana jest poprzez klasyfikację bonitacyjną. Największy procent gruntów ornych (39,6 %) znajduje się w klasie IV. Szczegółowa klasyfikacja bonitacyjna gleb gminy przedstawia się następująco:

- gleby bardzo dobre (I, II klasa) – 0,6 %,
- gleby dobre (III klasa) – 26,3 %,
- gleby średnie (IV klasa) – 39,6 %,
- gleby słabe (V, VI klasa) - 33,1 %

Grunty rolne o wysokiej wartości bonitacyjnej dominują w centralnej części gminy. Stanowią one niespełna ¼ ogólnej powierzchni użytków rolnych. Większe kompleksy tych gruntów, użytkowane rolniczo, winny być chronione przed ich przeznaczeniem na cele nierolnicze.

Ze względu na stosunkowo korzystne warunki glebowo-klimatyczne dla rozwoju produkcji rolnej gminy należy ograniczać przeznaczanie gruntów wysokich klas bonitacyjnych na cele inne niż związane z produkcją rolną w tym również terenochłonne urządzenia produkcji rolnej.

Główne działania w zakresie gospodarki przestrzennej, które należy uwzględnić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w zakresie zasad ochrony środowiska i jego zasobów sprzyjające ochronie środowiska na terenie gminy Wińsko powinny się koncentrować na:

1) Ochronie zasobów wodnych poprzez:

- ustalenia właściwych sposobów użytkowania terenów – nie stanowiących zagrożenia dla środowiska na obszarach wrażliwych na zanieczyszczenia wód powierzchniowych oraz wód podziemnych (występowanie wód gruntowych o obniżonej jakości wskutek oddziaływania zanieczyszczeń z powierzchni jest zjawiskiem typowym przede wszystkim dla terenów zurbanizowanych oraz obszarów o intensywnej produkcji rolnej, połączonej ze stosowaniem wysokich dawek nawozowych),

- ustalenie wytycznych w zakresie zasad zatrzymywania i wykorzystania odpływu wód opadowych i roztopowych z dachów i powierzchni uszczelnionych celem zatrzymywania tych wód w miejscu ich wystąpienia,
- utrzymanie właściwego poziomu wód gruntowych i powierzchniowych w naturalnych zbiornikach wodnych poprzez stosowanie na istniejących ciekach i rowach melioracyjnych budowli piętrzących (np. zastawek) a także poprzez odbudowę i utrzymanie w odpowiednim stanie technicznym urządzeń służących tzw. małej retencji,
- ochronę istniejących cieków, które winny charakteryzować się naturalnym spływem i naturalnymi korytami; ewentualne zastosowanie niektórych elementów obudowy hydrotechnicznej może wystąpić w wyjątkowych przypadkach (zabezpieczenia przeciwpowodziowe czy przeciwpożarowe, względy ogólnogospodarcze itp.),
- tworzenie roślinnych stref buforowych wokół zbiorników wodnych, cieków i rowów melioracyjnych,
- wyposażenie w sieci kanalizacyjne terenów zainwestowanych i przeznaczonych na inwestycje,
- podejmowanie działań zapobiegających zanieczyszczeniu rzek w ramach zlewni;

2) Ochronie powierzchni ziemi poprzez:

- rolnicze zagospodarowania gleb w sposób, który odpowiada w pełni ich przyrodniczym walorom,
- zalesianie nieużytków, gruntów rolnych niskich klas bonitacyjnych, gruntów zagrożonych erozją,
- rekultywację terenów poeksploatacyjnych;

3) Ochronie powietrza poprzez:

- wprowadzenie ograniczeń i zakazów w zakresie ustaleń dotyczących instalacji, w których następować będzie spalanie paliw, a których eksploatacja nie wymaga pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza od dnia 1 lipca 2018 r. w myśl obowiązujących przepisów Uchwały Nr XLII/1407/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2017 r. (Dz. U. Województwa Dolnośląskiego z 2017 r., poz. 5155);
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza z procesów energetycznego spalania paliw z palenisk domowych np. poprzez likwidację źródeł niskiej emisji oraz modernizację nieefektywnych systemów grzewczych; w znaczącym stopniu powinny być wykorzystywane dostępne zasoby energii odnawialnej oraz wprowadzane źródła energii nie powodujące przekroczeń norm emisji spalin,
- instalowanie urządzeń do redukcji zanieczyszczeń powstałych w procesach technologicznych oraz poprawa sprawności obecnie funkcjonujących urządzeń,
- wdrażanie nowoczesnych technologii, przyjaznych środowisku,
- upowszechnianie przyjaznego środowiska budownictwa poprzez stosowanie materiałów energooszczędnych, termomodernizację budynków,
- zwiększenie nasadzeń zieleni, przede wszystkim przyulicznej, w tym także nasadzania wokół boisk szkolnych i placów zabaw,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z transportu i ruchu drogowego, wprowadzenie pasów zieleni wzdłuż tras komunikacyjnych,

4) Ochronie przed hałasem poprzez stosowanie czynnej izolacji zwłaszcza od drogi krajowej nr 36, kolei oraz innych dróg o znacznym natężeniu ruchu w miejscach, gdzie zabudowa

mieszkaniowa lub obiekty podlegające szczególnej ochronie znajdują się w zasięgu uciążliwości drogi.

Zasady ochrony przyrody

Część terenów terenu gminy Wińsko położona jest w granicach obszarów chronionych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1098), tj. Park Krajobrazowy „Dolina Jezierzycy” obszar Natura 2000 Łęgi Odrzańskie PLC020002, Obszar Specjalnej Ochrony ptaków Łęgi Odrzańskie PLB020008 oraz obszary mające znaczenie dla Wspólnoty: Dębniańskie Mokradła PLH020002 i Dolina Łachy PLH020003.

W przypadku terenów, na których znajduje się Park Krajobrazowy „Dolina Jezierzycy”, dla którego obowiązuje plan ochrony (ustanowiony uchwałą Nr/XVI/328/11 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 października 2011 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Parku Krajobrazowego „Dolina Jezierzycy”) położonych w obrębach: Krzelów, Orzeszków, Konary, Moczydlnica Klasztorna, należy utrzymać w dotychczasowym, rolniczym użytkowaniu w ramach wyznaczonej w planie ochrony dla Parku strefy BSI - utrzymania istniejącego sposobu użytkowania terenu - zachowania tradycyjnego krajobrazu rolniczego w myśl zachowania występujących tam siedlisk. Jednym z celów ochrony Parku w zakresie gatunków zwierząt i ich siedlisk jest zachowanie rodzimej różnorodności gatunkowej zwierząt, właściwej dla regionu, w tym szczególnie gatunków rzadkich, zagrożonych i chronionych, takich jak m. in. barczatka kataks.

W granicach w/w PK wskazuje się na zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych.

W przypadku terenów, na których znajduje się:

- a) obszar Natura 2000 Łęgi Odrzańskie PLC020002,
- b) Obszar Specjalnej Ochrony ptaków Łęgi Odrzańskie PLB020008,
- a także obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty
- c) Dębniańskie Mokradła PLH020002,
- d) Dolina Łachy PLH020003,

wskazuje się na zakaz zalesiania i dolesiania terenów rolnych (R) w obrębie siedlisk przyrodniczych: dla (a)

- 6210 murawy kserotermiczne *Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* *Festucion pallentis*, 6430 ziołorośla górskie *Adenostylion alliariae* i ziołorośla nadrzeczne *Convolvuletalia sepium*, 6440 łąki selemicowe *Cnidion dubii*;

- 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* oraz 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*,

- 1149 kozy *Cobitis taenia*, 1134 różanki *Rhodeus sericeus amarus*, a także 1355 wydry *Lutra lutra*,

dla (b)

- stanowisko A238 dzięcioła średniego *Dendrocopos medius*,

dla (c, d)

- 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*, 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris*, 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*, 91F0 łąkowe lasy dębowo-wiązowo-

jesionowe *Ficario-Ulmetum*, 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris*.

Program ochrony przyrody winien obejmować m.in. działania prawne i organizacyjne, mające na celu:

- ochronę gatunkową rzadkich oraz zagrożonych roślin,
- ochronę najcenniejszych ekosystemów,
- zapewnienie trwałości lasów,
- ochronę gleb i racjonalizację ich wykorzystania,
- rehabilitację przyrodniczą (rewitalizację) terenów zdegradowanych.

Pożądana jest ochrona kompleksowa siedlisk i krajobrazów, szczególnie tych zawierających elementy naturalnych ekosystemów.

Priorytetowe cele w zakresie ochrony przyrody dla gminy Wińsko to:

- ochrona przed degradacją cennych przyrodniczo obszarów i obiektów,
- ochrona ekosystemów rzecznych i łąkowych,
- ochrona istniejących zbiorników wodnych,
- zalesianie użytków rolnych najsłabszych klas,
- powstrzymanie procesu zarastania i degradacji trwałych użytków zielonych.

Lasy i zadrzewienia

Istniejące lasy winny podlegać ochronie polegającej na zachowaniu w stanie zbliżonym do naturalnego powierzchni leśnych. Z tego względu obszary istniejących lasów i terenów zadrzewionych należy pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu. W miarę możliwości należy wprowadzać nowe zalesienia kierując się następującymi przesłankami:

- na terenach zagrożonych erozją;
- na gruntach o przeważającym kompleksie gleb gorszych niż III kl.;
- na terenach stanowiących uzupełnienie istniejących kompleksów leśnych;
- na terenach stanowiących ekosystem wodno-łąkowo-leśny;
- na terenach poddanych rekultywacji po wydobyciu surowców naturalnych.

Ekosystemy wodno – łąkowo – leśne

Ekosystemy wodno – łąkowo - leśne obejmują doliny rzek wraz z przyległymi do nich kompleksami łąk i lasów. Działania w obrębie ekosystemów wodno - łąkowo - leśnych powinny zmierzać do:

- zachowania istniejącej obudowy biologicznej cieków,
- wzbogacenia i uzupełnienia istniejących nasadzeń zgodnie z zasadami unikania zwar- tych nasadzeń utrudniających przewietrzanie dolin rzecznych oraz obsadzania głównie południowych brzegów dla ochrony przed nadmiernym parowaniem i zarastaniem roślinnością wodną,
- zakazu lokalizacji inwestycji kubaturowych,
- ograniczenia zabudowy poprzecznej dna dolin rzecznych.

Ogólne wytyczne ustaleń w zakresie ochrony przyrody w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W celu zachowania cennych fragmentów rodzimej przyrody należy obejmować prawną ochroną obszary a także występujące w granicach gminy zespoły przyrodnicze i cenne obiekty przyrody.

Ochrona tych obszarów lub obiektów polega m.in. na:

- dyscyplinie w podejmowaniu uchwał w sprawie przystąpienia do sporządzania planów miejscowych ustalających przeznaczenie terenów na zabudowę zgodnie z zasadą etapowania, tj. przeznaczania w pierwszej kolejności pod zabudowę terenów położonych w pobliżu obszarów zabudowanych i jej sukcesywnej kontynuacji,
- ustalaniu przepisów prawa miejscowego, które służą wyeliminowaniu nadmiernego zagęszczania zabudowy i jej lokalizacji w pobliżu obszarów leśnych, rolnych oraz przyrodniczo – krajobrazowych,
- wprowadzaniu zakazów zabudowy na obszarach leśnych oraz przyrodniczo – krajobrazowych.

W granicach wskazanych w niniejszym studium obszarów funkcjonalnych z grupy obszarów leśnych należy wprowadzić zakaz zabudowy, z wyjątkami, o których mowa w części 2.5.

Zasady ochrony krajobrazu kulturowego

W zakresie ochrony krajobrazu kulturowego, tj. cech elementów zagospodarowania przestrzennego odnoszących się do przestrzeni historycznie ukształtowanej w wyniku działalności człowieka, zawierającej wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze, wskazuje się zasady, jakie należy stosować w procesie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także, jakimi należy się kierować w działaniach związanych z kreowaniem rozwoju gminy:

- należy zachować spójność systemu obszarów cennych przyrodniczo na terenie gminy wraz z utrzymaniem ciągłości łączących je korytarzy ekologicznych,
- należy chronić naturalny charakter obszarów leśnych, terenów zalewowych rzek, zbiorników wodnych, obszarów podmokłych, terenów źródliskowych i stref ochrony ujęć wody oraz obszarów graniczących z wyżej wym. terenami,
- przy przeznaczaniu terenów pod zabudowę należy rozwijać istniejące układy ruralistyczne,
- należy chronić ekspozycję wartościowych obiektów i zespołów architektury poprzez ograniczanie wprowadzania elementów mogących stanowić ich przesłonę, przede wszystkim w widoku z głównych tras komunikacyjnych, parametry i wskaźniki zabudowy dobierać w sposób umożliwiający zachowanie istniejących punktów, otwarć i dróg widokowych, przy jednoczesnym uszanowaniu regionalnych tradycji budowlanych.

Ochronie, ze względu na wartości krajobrazu kulturowego podlegają szczególnie założenia parkowe i obszary zieleni, a także zabytkowe układy pałacowo - parkowe.

5. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Na obszarze gminy Wińsko występują obszary podlegające ochronie konserwatorskiej lub wymagające takiej ochrony. Poza obszarami lub obiektami wpisanymi do rejestru zabytków, tj. objętymi państwową ochroną prawną, znaczna ilość obszarów, zespołów zabudowy lub pojedynczych obiektów wymaga ochrony na poziomie samorządu gminnego. W związku

z tym w oparciu o Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Wińsko oraz Gminną Ewidencję Zabytków Gminy Wińsko, a także spójnie z obowiązującym prawem miejscowym ustanowionym poprzez uchwalenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, o których mowa w części 1 uwarunkowań, wyznacza się strefy ochrony konserwatorskiej oraz ustala zasady postępowania w ich obrębie w procesie planowania i zagospodarowania terenów.

W zakresie ochrony krajobrazu kulturowego wyznacza się:

Na terenie gminy Wińsko wyznaczono cztery rodzaje stref ochrony konserwatorskiej:

- strefę „A” ochrony konserwatorskiej,
- strefę „B” ochrony konserwatorskiej,
- strefę „K” ochrony krajobrazu kulturowego,
- strefę „OW” obserwacji archeologicznej,
- strefę „W” ścisłej ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych.

Strefa „A” ochrony konserwatorskiej

Strefa, która obejmuje:

- a) zespoły kościelne (kościół, czy kaplice wraz z cmentarzami przykościelnymi, ogrodzeniami tj. mury i zabytkowymi elementami małej architektury),
- b) zespoły pałacowo-folwarczne, dworsko-folwarczne, kościelne, pałacowe, folwarczne i dworskie wraz z parkami i założeniami ogrodowymi, parki,
- c) cmentarze.

Strefa „A” ochrony konserwatorskiej obejmuje następujące miejscowości: Aleksandrowice, Baszyn, Białawy Małe, Boraszyce Małe, Boraszyce Wielkie, Buszkowice Małe, Chwałkowice, Głębowice, Gryżyce, Grzeszyn, Konary, Kozowo, Małowice, Moczydlnica, Klasztorna, Piskorzyna, Przyborów, Rajczyn, Rudawa, Smogorzówek, Trzcina Wołowska, Turzany, Węglewo, Węgrzce, Wyszęcice.

W strefie „A” obowiązują następujące wymagania konserwatorskie:

- należy zachować historyczny układ przestrzenny (tj. rozplanowanie dróg, ulic i dziedzińców, placów, historycznych zbiorników wodnych, przebieg linii zabudowy, kompozycję wnętrza urbanistycznych, kompozycję historycznej zieleni,) oraz poszczególne elementy tego układu (tj. historyczne nawierzchnie ulic, placów i chodników, historyczne obiekty techniczne, zabudowę i zielen),
- należy konserwować zachowane elementy układu przestrzennego, poszczególne obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu, a funkcje uciążliwe, a degradujące wyeliminować,
- należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewaloryzacyjnym,
- należy dostosować nową zabudowę do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie sytuacji, skali, bryły i jej formy architektonicznej (podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni murów i otworów, opracowania elewacji, kolorystyki, stolarki okien i drzwi) oraz nawiązać formami współczesnymi i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji architektonicznej,
- nowopowstająca zabudowa winna rygorystycznie powtarzać przebieg pierwotnej linii zabudowy oraz winna być kształtowana w oparciu o dostępne materiały ikonograficzne, w nawiązaniu do zachowanej historycznej zabudowy,
- nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną,

- należy stosować materiały występujące w lokalnym budownictwie historycznym,
- kolorystyka obiektów winna respektować oryginalne rozwiązania kolorystyczne (np. ustalone badaniami stratygraficznymi), ponadto winna uwzględniać walory estetyczne otoczenia jak i rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej wsi (np. biel, rozbielone beże, piaski),
- należy dostosować współczesną funkcję do wartości zabytkowych zespołów budowlanych i jego poszczególnych obiektów, eliminując uciążliwe funkcje - dotyczy to również wartościowych kompozycji parkowych, nasadzeń przydrożnych, planowanych osadzeń cieków i zbiorników wodnych o wartościach historycznych,
- należy usunąć obiekty dysharmonizujące lub pozostawić je do śmierci technicznej. Analogicznie należy postępować w stosunku do innych elementów zniekształcających założenie historyczne (np. błędnych nasadzeń zieleni) - należy je oznaczyć na załącznikach graficznych,
- należy likwidować obiekty tymczasowe, w przypadku inwestycji nowych należy preferować te z nich, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia istniejących już relacji oraz pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem obiektu,
- umieszczanie reklam lub innych tablic reklamowych nie związanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących na obiekcie lub obszarze element obcy, jest bezwzględnie zabronione. Dopuszczalne jest umiejscawianie tablic informacyjnych instytucji lub sztyków sklepów zakładów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej, nie agresywnej formie,
- inwestor przed uzyskaniem pozwolenia na budowę winien liczyć się z koniecznością zlecenia dodatkowych badań lub opracowań studialnych, archeologicznych, architektonicznych, urbanistycznych, stratygraficznych, dendrologicznych, dendrochronologicznych itp. w przypadku postawienia takich wymogów przez odpowiednie służby ochrony zabytków,
- należy uporządkować wnętrza zabudowy zabytkowych zespołów budowlanych. Puste place powstałe po wyburzeniu obiektów powinny uzyskać zagospodarowanie odtworzeniowe bądź jako zieleńce wewnątrzblokowe, wg. indywidualnych projektów; preferowana jest zieleń niska i pnąca,
- wyklucza się możliwość prowadzenia napowietrznych linii teletechnicznych i energetycznych,
- wyklucza się możliwość stosowania ogrodzeń betonowych i prefabrykowanych o monolitycznych przesłach; forma, materiał i wysokość ogrodzenia winy nawiązywać do lokalnych historycznych ogrodzeń,
- wszelkie zamierzenia i działania (w tym wszelkie zmiany form własności, funkcji, przebudowy, rozbudowy i remontów, zagospodarowania terenu) na obszarze strefy „A” należy konsultować i uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Dla zespołów kościelnych, niezależnie od powyższych uwarunkowań, jako nadrzędne obowiązują ustalenia:

- obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej,
- należy zachować i konserwować zachowany zabytkowy układ przestrzenny oraz poszczególne elementy tego układu,
- nowe inwestycje dopuszczalne wyłącznie jako uzupełnienie już istniejącej formy zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia historycznych relacji oraz pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem założenia,
- obowiązuje zakaz prowadzenia działalności inwestycyjnej bez uzgodnienia z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków - wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne należy poprzedzić uzyskaniem wytycznych konserwatorskich i uzgodnić z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków,
- wszelkie działania podejmowane przy zabytkowym obiekcie lub zespole wpisanym do

rejestr zabytków wymagają pisemnego pozwolenia właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Strefa „A”, obejmująca historyczne założenia pałacowo-parkowe, kościelne wraz z cmentarzami, ruralistyczne, równoznaczna jest ze ścisłą strefą ochrony zabytków archeologicznych. W zakresie ochrony zabytków archeologicznych obowiązują ustalenia jak dla stanowisk archeologicznych. Dla planowanej zabudowy uzupełniającej obowiązuje wymóg przeprowadzenia wyprzedzających badań archeologiczno- architektonicznych. Ratownicze badania archeologiczne mogą określić pierwotne linie zabudowy, historyczne podziały działek, szerokość zabudowy historycznej, która winna znaleźć odzwierciedlenie w projektowanych elewacjach budynków. Należy liczyć się także z koniecznością zachowania w nowej zabudowie czy zagospodarowaniu terenu wartościowych relikwów historycznej zabudowy (piwnic, murów) i ekspozycji w nawierzchni zarysów dawnej zabudowy, wjazdów, bram itp. Nakazuje się odtworzenie historycznej zabudowy uzupełniającej zgodnie z przekazami ikonograficznymi oraz wynikami badań archeologiczno- architektonicznych.

Dla założeń parkowych, kościelnych i terenów cmentarnych znajdujących się w strefach ochrony konserwatorskiej wprowadza się zakaz zabudowy.

▪ Strefa „B” ochrony konserwatorskiej

Obejmuje obszary historycznych układów ruralistycznych, w obrębie których elementy dawnego układu przestrzennego miejscowości tzn. rozplanowanie, kształt zewnętrzny zabudowy, a także jej powiązania z zielenią i krajobrazem zachowały się w stosunkowo dobrym stanie i całość stanowi wartość kulturową w skali lokalnej. Działalność konserwatorska w strefie „B” zmierza do zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, w tym przede wszystkim zabudowy, układu dróg, podziału i sposobu zagospodarowania działek. Zmierza również do restauracji i modernizacji technicznej obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości obiektów i obszarów.

Strefa „B” ochrony konserwatorskiej obejmuje następujące miejscowości: Aleksandrowice, Baszyn, Białawy Wielkie, Białawy, Białków, Boraszyce Wielkie, Brzózka, Budków, Buszkowice Małe, Chwałkowice, Czaplice, Dąbie, Domanice, Głębowice, Iwno, Jakubikowice, Kleszczowice, Konary, Kozowo, Krzelów, Łazy, Małowice, Moczydlnica Klasztorna, Morzyna, Naroków, Orzeszków, Piskorzyna, Przyborów, Rajczyn, Rogów Wołowski, Rogówek, Rudawa, Słup, Smogorzówek, Staszowice, Stryjno, Turzany, Węgrzce, Wińsko, Wrzeszów, Wyszęce.

W strefie „B” obowiązują następujące wymagania konserwatorskie:

- zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego tj. rozplanowanie dróg, ulic i placów, linie zabudowy, kompozycję: wewnątrz ruralistycznych, zabudowy, zieleni, zespoły zabudowy, zachować historyczne nawierzchnie kamienne,
- obiekty o wartościach zabytkowych poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu,
- wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące już związki przestrzenne i planistyczne, obowiązują działania odtworzeniowe i rewaloryzacyjne, zarówno w przypadku historycznego układu przestrzennego, przyrodniczych elementów krajobrazu, jak i w stosunku do historycznej struktury technicznej, instalacji wodnych, sieci komunikacyjnych, obiektów zabytkowych znajdujących się w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków i obiektów historycznych,
- należy preferować te inwestycje, które stanowią rozszerzenia lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia

istniejących już relacji oraz pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem obiektu i obszaru,

- przy inwestycjach związanych z modernizacją, rozbudową, przebudową obiektów istniejących wymagane jest uwzględnienie warunków kształtowania nowej zabudowy w obszarze strefy ochrony konserwatorskiej oraz zasad zachowania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury, po rozbudowie budynek winien tworzyć spójną kompozycję z istniejącą częścią (w przypadku obiektów objętych wojewódzką i gminną ewidencją zabytków obowiązują odrębne uwarunkowania), nowa zabudowa winna być zharmonizowana z historyczną kompozycją przestrzenno-architektoniczną w zakresie lokalizacji, rozplanowania, skali, ukształtowania bryły, w tym kształtu i wysokości dachu, poziomu posadowienia parteru, formy architektonicznej, formy i podziałów otworów okiennych i drzwiowych, materiału oraz przy nawiązaniu do historycznej zabudowy poszczególnych miejscowości, lokalizacja nowej zabudowy w obrębie zespołów folwarcznych/zagród możliwa jest wyłącznie w miejscu nieistniejących historycznych budynków lub jako logiczne uzupełnienie czworoboku bądź układu zabudowy,
- w obrębie w/w zespołów zakazuje się budowy silosów w obrębie podwórzy gospodarczych; dopuszcza się budowę silosów na tym terenie jako wbudowane w obiekty folwarczne, w formie obudowanej, w miejscu nieistniejących obiektów historycznych,
- zakazuje się wprowadzania przegrodzeń dzielących optycznie historyczne zespoły, nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną,
- ustala się dachy symetryczne: dwuspadowe, dwuspadowe naczółkowe, o kącie nachylenia połaci dachowych powyżej 38°; dopuszcza się wzbogacenie formy dachu poprzez wprowadzenie świetlików, lukarn,
- należy stosować historyczny rodzaj pokrycia dachowego (dachówka ceramiczna w kolorze ceglastym, matowym); w obiektach historycznych, które posiadały inne pokrycie niż ceramiczne stosuje się pokrycie historyczne właściwe dla danego obiektu,
- kolorystyka obiektów winna uwzględniać walory estetyczne otoczenia jak i rozwiązania kolorystyczne
- występujące w zabudowie historycznej wsi (np. biel, rozbielone beże, piaski),
- elewacje należy kształtować w nawiązaniu do rozwiązań stosowanych w występujących w danej miejscowości budynkach historycznych o zachowanych walorach architektonicznych w zakresie podziałów, detalu, kolorystyki, użytych materiałów elewacyjnych - wymagane elewacje tynkowane lub ceglane,
- zakaz stosowania tworzyw sztucznych (np. siding) jako materiały okładzinowe,
- elementy dysharmonizujące, nie spełniające warunków ochrony strefy konserwatorskiej oraz uniemożliwiające ekspozycję wartościowych obiektów zabytkowych, winny być usunięte lub w uzasadnionych przypadkach poddane odpowiedniej przebudowie; analogicznie należy postępować w stosunku do innych elementów zniekształcających założenie historyczne (np. błędnych nasadzeń zieleni),
- zakaz ustawiania garaży czy obiektów gospodarczych blaszanych,
- zakaz budowy ogrodzeń betonowych z elementów prefabrykowanych; forma, materiał i wysokość ogrodzenia ma nawiązywać do lokalnych historycznych ogrodzeń,
- zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych i masztów związanych z urządzeniami przekątnikowymi telekomunikacji,
- zakaz lokalizacji dominant architektonicznych, urządzeń technicznych o gabarytach kolidujących z krajobrazem kulturowym obszaru,
- dopuszcza się lokalizację silosów, zbiorników na materiały masowe na tyłach działek, osłoniętych zabudową, w miejscach nie eksponowanych, wysokość silosów nie może przekraczać wysokości historycznych obiektów,

- umieszczanie reklam lub innych tablic nie związanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących na obiekcie lub obszarze element obcy, jest zabronione. Dopuszczalne jest umieszczanie tablic informacyjnych instytucji lub szyldów sklepów i zakładów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej, nie agresywnej formie,
- wyklucza się możliwość prowadzenia napowietrznych linii teletechnicznych i energetycznych, istniejące linie napowietrzne należy sukcesywnie zastępować ziemnymi,

Przy opracowaniu zasad kształtowania przyszłej zabudowy należy uwzględnić historyczny charakter zabudowy miejscowości i jej rozplanowania: np. mieszkaniowy, zagrodowy itp.

Strefy ochrony konserwatorskiej A i B są tożsame z granicami historycznych układów ruralistycznych ujętych w wykazie zabytków.

▪ Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego

Obejmuje historyczne obszary oraz związane z nimi tereny krajobrazu przyrodniczego lub obszary o wyglądzie ukształtowanym w wyniku działalności człowieka. Działania konserwatorskie w strefie „K” obejmują restaurację zabytkowych elementów krajobrazu urządzonego, ochronę krajobrazu naturalnego, przestrzennie związanego z historycznym założeniem, ochronę form i sposobu użytkowania terenów takich jak: układ dróg, miedz, zadrzewień, alei, szpalerów, grobli, stawów, przebiegu cieków wodnych, z zaleceniem utrzymania wykształconego sposobu parcelacji gruntów i formy użytkowania.

Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego obejmuje miejscowość Głębowice.

W strefie „K” obowiązują następujące wymagania konserwatorskie:

- należy zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego i kompozycję zieleni, nowa zabudowa winna być zharmonizowana z historyczną kompozycją przestrzenno-architektoniczną w zakresie lokalizacji, skali, bryły, formy architektonicznej, materiału oraz nawiązywać do lokalnej tradycji architektonicznej,
- wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące już związki przestrzenne, należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewaloryzacyjnym, zarówno w przypadku przyrodniczych elementów krajobrazu, jak i w stosunku do historycznej struktury technicznej, instalacji wodnych, sieci komunikacyjnych oraz obiektów zabytkowych, figurujących w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków,
- należy preferować te inwestycje, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie istniejących już form zainwestowania terenu,
- zakazuje się lokalizacji konstrukcji wieżowych, związanych z urządzeniami przekaźnikowymi telekomunikacji, oraz innych dominant architektonicznych i urządzeń technicznych o gabarytach kolidujących z krajobrazem kulturowym obszaru,
- umieszczanie reklam lub innych tablic, nie związanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących element obcy na tym obszarze jest zabronione; dopuszcza się umieszczenie tablic informacyjnych instytucji lub szyldów sklepów i zakładów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej, nie agresywnej formie,
- wszelkie działania inwestycyjne, polegające na wznoszeniu nowych obiektów kubaturowych oraz
- przebudowie i zmianie wyglądu istniejących obiektów należy uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Ponadto w zależności od formy zabytku winny zostać zastosowane wymagania podane poniżej:

Na terenie cmentarzy obowiązują następujące warunki konserwatorskie:

- jeżeli są one nadal użytkowane, należy zachować ich dotychczasową funkcję,
- cmentarze nieużytkowane należy zachować jako tereny zielone,
- należy utrzymać i konserwować zachowane elementy historycznego układu przestrzennego oraz poszczególne elementy tego układu, w tym historyczne ogrodzenie, obiekty sztuki sepulkralnej, zieleń,
- nagrobki zabezpieczyć przed dewastacją i pozostawić na miejscu, ewentualnie stworzyć dla nich lapidaria lub zachować je w inny sposób uzgodniony z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków,
- należy zaznaczyć w terenie obszar cmentarza poprzez ogrodzenie go w sposób trwały (funkcję ogrodzenia pełnić może zarówno twór sztuczny, np. mur, estetyczne ogrodzenie metalowe, jak i naturalne, np. żywopłot),
- wszelkie zamierzenia inwestycyjne należy poprzedzić uzyskaniem wytycznych konserwatorskich,
- dla terenu zabytkowych cmentarzy oraz historycznych miejsc pocmentarnych należy ustalić stanowiska archeologiczne.

W przypadku szpalerów, alei i pojedynczych okazów drzew obowiązują wymogi konserwatorskie:

- właściwa pielęgnacja zieleni,
- w przypadku szpalerów i alei usuwanie chorych i uzupełnienie układu nasadzeniami właściwych gatunków drzew.

Oдноśnie obiektów zabytkowych obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej. Należy dążyć do pełnej rewaloryzacji zabytków. Rygory te obowiązują niezależnie od położenia budowli czy innego wpisanego do rejestru zabytków obiektu w poszczególnych strefach ochrony konserwatorskiej.

Teren zabytkowego parku powinien stanowić jedną całość i celem zapewnienia właściwej ochrony - powinien pozostać w ręku jednego właściciela.

- Obowiązują działania odtworzeniowe i rewaloryzacyjne.
- Obowiązuje zakaz podziału nieruchomości i wznoszenia nowych zabudowań.
- Należy zachować historyczny układ przestrzenny i kompozycję zieleni.
- Rewaloryzacja parków wpisanych do rejestru zabytków (odtworzenie dróg i ścieżek, nowe nasadzenia, elementy małej architektury) może odbywać się wyłącznie za pozwoleniem konserwatorskim, na podstawie projektu rewaloryzacji, opracowanego przez architekta krajobrazu.

Należy uwzględnić ochronę obiektów budowlanych ujętych w wykazie zabytków przeznaczonych do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków, dla których obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- zachować ich bryłę, kształt i geometrię dachu oraz zastosowane tradycyjne materiały budowlane, utrzymać, a w przypadku zniszczenia odtworzyć historyczny detal architektoniczny, zachować kształt, rozmiary i rozmieszczenie otworów zgodne z historycznym wizerunkiem budynku, należy utrzymać - lub odtworzyć - oryginalną stolarkę okien i drzwi,
- w przypadku konieczności przebicia nowych otworów, należy je zharmonizować z zabytkową elewacją budynku,

- stosować kolorystykę i materiały nawiązujące do tradycyjnych lokalnych rozwiązań, w tym ceramiczne lub tynkowe pokrycie ścian zewnętrznych; zakazuje się stosowania okładzin ściennych typu „siding”,
- należy stosować historyczny rodzaj pokrycia dachowego dachówka ceramiczna w kolorze ceglastym lub inne właściwe dla danego obiektu),
- elementy elewacyjne instalacji technicznych należy montować z uwzględnieniem wartości zabytkowych obiektów,
- prowadzenie wszelkich prac budowlanych przy obiektach zabytkowych należy poprzedzić uzyskaniem wytycznych konserwatorskich.

Należy ustalić ochronę historycznych urządzeń technicznych oraz dzieł inżynierskich lub ich zespołów, trwale związane z miejscem posadowienia (m. in. stacje trafo).

Podstawowymi wymogami konserwatorskimi w przypadkach tych obiektów jest: zachowanie tych urządzeń oraz ich formy wraz z najbliższym otoczeniem, utrzymanie ich w należytym stanie technicznym, wszelkie prace budowlane, a także zmiany funkcji tych obiektów i obszarów należy uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.

W zakresie przewidywania nowej zabudowy i infrastruktury należy ograniczyć kierunki zagospodarowania terenów i wykluczyć związane z tym niewłaściwe, przestrzenne i funkcjonalne łączenie odrębnych historycznie układów i zespołów ruralistycznych. Ponadto należy wyeliminować możliwość kształtowania zabudowy na zapleczu historycznych działek. Założeniem winno być docelowe dążenie do utrzymania i odtworzenia zabudowy mieszkaniowej w granicach historycznych działek, a nowe budynki, dostosowane do charakteru zabudowy poszczególnych miejscowości, lokowane jako uzasadnione historycznie uzupełnienie przestrzeni. Ponadto wskazuje się na lokowanie nowej zabudowy w logicznym rozwinięciu przy istniejącej siatce dróg. Powyższe winno być wyraźnie przedstawione w części graficznej.

Przebieg granic stref ochrony konserwatorskiej, obiekty i obszary ujęte w wykazach zabytków, obiekty dysharmonijne wyznaczone do usunięcia lub przebudowy, cmentarze, ciągi komunikacyjne, zabytkowe nawierzchnie do zachowania - należy oznaczyć na załączniku graficznym, w skali przewidzianej dla studium. Granice stref konserwatorskich i obszarów historycznych układów ruralistycznych należy formułować w oparciu o historyczne zasięgi założeń wraz z przynależnymi działkami.

Nowe inwestycje (np. elektrownie fotowoltaiczne) winny być lokalizowane w miejscach niekolidujących z obszarami objętymi strefami ochrony konserwatorskiej i strefami K ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego oraz w obszarze osi widokowych i panoram poszczególnych wsi. Takie zagospodarowanie nie może mieć negatywnego wpływu na lokalne wartości kulturowe, a szczególnie na krajobraz kulturowy - historycznych dominant, panoram, osi widokowych w historycznie ukształtowanych terenach osadniczych i układach ruralistycznych oraz przedpól ekspozycji sylwetek wsi, w tym ze stron najazdów dróg na te wsie.

Za dopuszczalne uznaje się możliwość wprowadzania takich obiektów wyłącznie w obszarze wyraźnie zdystansowanym od układów ruralistycznych i zespołów budowlanych, z uwzględnieniem konieczności eliminacji lokalizacji dominant (w tym urządzeń i elementów infrastruktury technicznej o formach i gabarytach kolidujących z krajobrazem kulturowym) z osi widokowych chronionych obszarów.

Wykaz obszarów i obiektów ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków wyznaczonych zgodnie z art.7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 282, z późn. zm.) wg Tab. 7 i Tab. 8.

W tym 50 obszarów wsi ujętych jest w wojewódzkiej ewidencji zabytków, w ramach historycznych układów urbanistycznych wsi (Tab. 7).

[Tab. 7] Wykaz obszarów i zabytków archeologicznych ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Lp.	Miejscowość	I. Wykaz obszarów zabytkowych	II. Wykaz zabytków archeologicznych	
			stanowiska archeologiczne	obszary ochrony archeologicznej
1.	Aleksandrowice	historyczny układ ruralistyczny wsi	17	jak w kolumnie I oraz w dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wińsko (objęte w nich strefami OW i W)
2.	Baszyn	historyczny układ ruralistyczny wsi	34	
3.	Białawy Małe	historyczny układ ruralistyczny wsi	25	
4.	Białawy	historyczny układ ruralistyczny przysiółka	-	
5.	Białawy Wielkie	historyczny układ ruralistyczny wsi	24	
6.	Czaplice	historyczny układ ruralistyczny przysiółka	-	
7.	Białków	historyczny układ ruralistyczny wsi	1	
8.	Boraszyce Małe	historyczny układ ruralistyczny wsi	11	
9.	Boraszyce Wielkie	historyczny układ ruralistyczny wsi	8	
10.	Brzózka	historyczny układ ruralistyczny wsi	13	
11.	Budków	historyczny układ ruralistyczny wsi	12	
12.	Buszkowice Małe	historyczny układ ruralistyczny wsi wraz z układem przestrzennym zespołu pałacowego Śleszowice	29	
13.	Chwałkowice	historyczny układ ruralistyczny wsi	11	
14.	Dąbie	historyczny układ ruralistyczny wsi	19	
15.	Domanice	historyczny układ ruralistyczny wsi	23	
16.	Głębowice	historyczny układ ruralistyczny wsi	18	
17.	Gryżyce	historyczny układ ruralistyczny wsi	28	
18.	Iwno	historyczny układ ruralistyczny wsi	25	
19.	Jakubikowice	historyczny układ ruralistyczny wsi	12	
20.	Kleszczowice	historyczny układ ruralistyczny wsi	4	
21.	Konary	historyczny układ ruralistyczny wsi	57	
22.	Kozowo	historyczny układ ruralistyczny wsi	28	
23.	Krzelów	historyczny układ ruralistyczny wsi	88	
24.	Krzelów – Młoty	historyczny układ ruralistyczny wsi	-	
25.	Łazy	historyczny układ ruralistyczny wsi	37	
26.	Małowice	historyczny układ ruralistyczny wsi	23	
27.	Małowice - Ninkowice	historyczny układ ruralistyczny przysiółka	-	
28.	Moczydlnica Klasztorna	historyczny układ ruralistyczny wsi	77	
29.	Morzyna	historyczny układ ruralistyczny wsi	12	
30.	Mysłoszów	historyczny układ ruralistyczny przysiółka	-	
31.	Orzeszków	historyczny układ ruralistyczny wsi	27	
32.	Piskorzyna	historyczny układ ruralistyczny wsi	54	
33.	Noraków	historyczny układ ruralistyczny wsi	-	
34.	Przyborów	historyczny układ ruralistyczny wsi	12	
35.	Rajczyn	historyczny układ ruralistyczny wsi	37	
36.	Rogów Wołowski	historyczny układ ruralistyczny wsi	12	
37.	Rogówek	historyczny układ ruralistyczny wsi	-	
38.	Rudawa	historyczny układ ruralistyczny wsi	17	
39.	Ślup	historyczny układ ruralistyczny wsi	24	
40.	Smogorzów	historyczny układ ruralistyczny wsi	51	

41.	Smogorzówek	historyczny układ ruralistyczny wsi	22	
42.	Staszowice	historyczny układ ruralistyczny wsi	21	
43.	Stryjno	historyczny układ ruralistyczny wsi	31	
44.	Trzcina Wołowska	historyczny układ ruralistyczny wsi	-	
45.	Turzany	historyczny układ ruralistyczny wsi	30	
46.	Węglewo	historyczny układ przestrzenny folwarku wraz z	-	
47.	Węgrzce	historyczny układ ruralistyczny wsi	22	
48.	Wińsko	historyczny układ ruralistyczny wsi	65	
49.	Wrzeszów	historyczny układ ruralistyczny wsi	21	
50.	Wyszęccie	historyczny układ ruralistyczny wsi	71	

W tym 39 obiektów jest wpisanych do rejestru zabytków (są to pojedyncze budynki, mała architektura - np. mury miejskie w Wińsku, zespoły zabudowy, założenia pałacowe, dworskie i folwarczne a także cmentarne i parkowe) (Tab. 8).

[Tab. 8] Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji zabytków (stan na luty 2021 r.)

Lp.	Miejscowość	obiekt	adres	nr	rodzaj obiektu	rejestr zabytków	data rejestru
1.	ALEKSANDROWICE	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.		Zespół dworski:		Nr 14	zespół dworski		
a.		Dwór			dwór		
b.		Dom zarządcy folwarku		Nr 12	rzędcówka		
c.		Stodoła			budynek gospodarczy		
d.		Budynek mieszkalno-gospodarczy			budynek mieszkalno-gospodarczy		
e.		Obory			budynek gospodarczy		
f.		Dom mieszkalny			budynek mieszkalny		
3.		Dom mieszkalny		Nr 3	budynek mieszkalny		
4.		Stodoła		Nr 10	budynek gospodarczy		
1.	BASZYN	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.		Zespół kościelny:			zespół kościelny		
a.		Kościół fil. św. Andrzeja Boboli			kościół	A/6080	2018-05-07
b.		Cmentarz katolicki			cmentarz		
c.		D. cmentarz ewangelicki (zlikwidowany)			cmentarz		
3.		Dom mieszkalny		Nr 1	budynek mieszkalny		
4.		Dom mieszkalny		Nr 4	budynek mieszkalny		
5.		Dom mieszkalny		Nr 6	budynek mieszkalny		
6.		Dom mieszkalny		Nr 7	budynek mieszkalny		
7.		Dom mieszkalny		Nr 11	budynek mieszkalny		
8.		Chlew		Nr 13	budynek gospodarczy		
9.		Dom Ludowy		Nr 16	publiczny		
10.		Dom mieszkalny		Nr 16 a	budynek mieszkalny		
11.		Dom mieszkalny		Nr 22/23	budynek mieszkalny		
12.		Stodoła		Nr 27	budynek gospodarczy		

13.		Dom mieszkalny, d. szkoła		Nr 37	budynek mieszkalny		
14.		Dom mieszkalny		Nr 38	budynek mieszkalny		
1.	BIAŁAWY MAŁE	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.		Cmentarz katolicki			cmentarz		
3.		Zespół pałacowy:			zespół pałacowy		
a.		Pałac		Nr 9	pałac	A/2594/485/W	22-12-1980
b.		Park pałacowy			park/ogród	A/2599/484/W	22-12-1980
c.		Obora I			budynek gospodarczy		
d.		Obora II			budynek gospodarczy		
e.		Stajnia			budynek gospodarczy		
f.		Dom robotników folwarcznych z komórką gospodarczą		Nr 6	budynek mieszkalny		
g.		Dom robotników folwarcznych z komórką gospodarczą		Nr 7	budynek mieszkalny		
4.		Zespół dworca:			zespół		
a.		Dworzec PKP, ob. dom mieszkalny			dworzec		
b.		Budynek gospodarczy			budynek gospodarczy		
c.		Budynek WC			inny		
5.		Dom mieszkalny		Nr 5	budynek mieszkalny		
6.		Dom mieszkalny		Nr 12	budynek mieszkalny		
7.		Dom mieszkalny		Nr 13	budynek mieszkalny		
1.	BIAŁAWY WIELKIE	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.		Dworzec PKP, ob. dom mieszkalny			dworzec		
3.		Dom mieszkalny		Nr 6	budynek mieszkalny		
4.		Dom mieszkalny		Nr 8	budynek mieszkalny		
5.		Dom mieszkalny		Nr 22	budynek mieszkalny		
1.	BIAŁAWY	Historyczny układ zabudowy przysiółka			obszar		
1.	BIAŁKÓW	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.		Zespół pałacowy:			zespół pałacowy		
a.		Pałac, ob. obserwatorium astronomiczne UW			pałac	A/6060/1-4	2017-10-31
b.		Kryty ganek – łącznik z 2 wieżami			inny	A/6060/1-4	2017-10-31
c.		Obserwatorium astronomiczne I			inny	A/6060/1-4	2017-10-31
d.		Obserwatorium astronomiczne II			inny	A/6060/1-4	2017-10-31
e.		Park pałacowy			park/ogród	A/2600/478/W	22-12-1980
1.	BORASZYCE MAŁE	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.		Cmentarz poewangelicki	na zach. od wsi		cmentarz	A/2619/509/W	28-09-1983

3.		Dom mieszkalny		Nr 11	budynek mieszkalny		
a.		Budynek gospodarczy		Nr 11	budynek gospodarczy		
1.	BORASZYCE WIELKIE	Historyczny układ rurali- styczny wsi			obszar		
2.		Zespół folwarczny:		Nr 14	zespół folwarczny		
a.		Dom zarządcy		Nr 14	zrądcówka		
b.		Oficyna mieszkalna			budynek mieszkalny		
c.		Budynek gospodarczy			budynek gospodarczy		
d.		Stodoła I			budynek gospodarczy		
e.		Stodoła II			budynek gospodarczy		
f.		Brama			inny		
3.		Dom mieszkalny		nr 24	budynek mieszkalny		
a.		Budynek gospodarczy		nr 24	budynek gospodarczy		
1.	BRZÓZKA	Historyczny układ rurali- styczny wsi			obszar		
2.		Zespół pałacowy:			zespół pałacowy		
a.		Pałac		Nr 13	pałac	A/2609/461/W	29-11-1980
b.		Park pałacowy			park/ogród	A/2608/462/W	29-11-1980
3.		Stodoła		Nr 2	budynek gospodarczy		
1.	BUDKÓW	Historyczny układ rurali- styczny wsi			obszar		
2.		Dom mieszkalny, d. szkoła		Nr 1	budynek mieszkalny		
3.		Zespół budynków gospo- darczych:		Nr 8	zespół		
a.		Spichlerz		Nr 8	budynek gospodarczy		
b.		Stodoła		Nr 8	budynek gospodarczy		
4.		Dom mieszkalny		Nr 25	budynek mieszkalny		
5.		Dom mieszkalny		Nr 27	budynek mieszkalny		
6.		Dom mieszkalny		Nr 28	budynek mieszkalny		
7.		Stodoła		Nr 35	budynek gospodarczy		
8.		Stodoła		Nr 36	budynek gospodarczy		
9.		Stodoła		Nr 38	budynek gospodarczy		
10.		Budynek gospodarczy		Nr 40	budynek gospodarczy		
11.		Dom mieszkalny		Nr 42	budynek mieszkalny		
a.		Stodoła		Nr 42	budynek gospodarczy		
12.		Dom mieszkalny		Nr 43	budynek mieszkalny		
13.		Dom mieszkalny		Nr 44	budynek mieszkalny		
a.		Budynek gospodarczy		Nr 44	budynek gospodarczy		
14.		Stodoła		Nr 45	budynek gospodarczy		
15.		Zespół budynków gospo- darczych:		Nr 46	zespół		
a.		Budynek gospodarczy		Nr 46	budynek gospodarczy		
b.		Stodoła		Nr 46	budynek gospodarczy		
1.	BUSZKOWICE MAŁE	Historyczny układ rurali- styczny wsi			obszar		
2.		Zespół pałacowy Śleszowice:			zespół pałacowy		

a.		Historyczny układ przestrzenny zespołu			obszar		
b.		Pałac			pałac		
c.		Oficyna pałacowa			budynek mieszkalny		
d.		Dom mieszkalny		Nr 1	budynek mieszkalny		
e.		Dom mieszkalny		Nr 3	budynek mieszkalny		
f.		Park pałacowy			park/ogród		
3.		Dom Ludowy		Nr 9	publiczny		
4.		Remiza OSP			inny		
1.		Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.		Zespół pałacowy:		Nr 6	zespół pałacowy		
a.	CHWAŁKOWICE	Pałac		Nr 6	pałac		
b.		Brama na folwark		Nr 6	inny		
c.		Park pałacowy			park/ogród		
1.		Historyczny układ zabudowy przysiółka			obszar		
2.		Zespół folwarczny:		Nr 3	zespół folwarczny		
a.		Obora, ob. chlewnia			budynek gospodarczy		
b.		Owczarnia, ob. chlewnia			budynek gospodarczy		
c.	CZAPLICE	Stodoła			budynek gospodarczy		
d.		Oficyna mieszkalna I			budynek mieszkalny		
e.		Oficyna mieszkalna II			budynek mieszkalny		
f.		Chlew			budynek gospodarczy		
g.		Dom mieszkalny			budynek mieszkalny		
3.		Dom mieszkalny		Nr 10	budynek mieszkalny		
1.		Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.	DĄBIE	Stodoła		Nr 13	budynek gospodarczy		
1.		Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.		Cmentarz poewangelicki	na pd. od wsi		cmentarz		
3.	DOMANICE	Dom mieszkalny		Nr 1	budynek mieszkalny		
4.		Dom mieszkalny		Nr 8	budynek mieszkalny		
5.		Dom mieszkalny		Nr 11	budynek mieszkalny		
1.		Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.		Zespół klasztorny karmelitów:			zespół klasztorny		
		Historyczny układ przestrzenny d. zespołu klasztornego			obszar	A/5951	02-02-2015
a.	GŁĘBOWICE	Kościół św. Eliasza, ob. par. NMP z Góry Karmel			kościół	A/2627/6 95	16-05-1960
b.		Klasztor karmelitów		Nr 46	klasztor	A/2610/458/W	29-10-1980
c.		Brama w murze kościelnym			inny		
d.		D. cmentarz klasztorny			cmentarz		
e.		Zabudowania gospodarcze (folwark)			zespół folwarczny		

f.		Spichlerz na folwarku			budynek gospodarczy	A/5984	20-11-2015
3.		Cmentarz katolicki	na wsch. od kościoła		cmentarz		
4.		Zespół pałacowy:			zespół pałacowy		
a.		Pałac (ruina)			pałac	A/2611/457/W	29-10-1980
b.		Oranżeria i dom ogrodnika			inny		
c.		Wozownia i stajnia			budynek gospodarczy		
d.		Brama pałacowa			inny		
e.		Kaplica i mauzoleum rodu von Pourtales	cmentarz rodowy przy parku		kaplica		
f.		Park pałacowy			park/ogród	A/2620/535/W	31-01-1984
5.		Dom mieszkalny		Nr 8	budynek mieszkalny		
6.		Dom mieszkalny		Nr 16/17	budynek mieszkalny		
7.		Dom mieszkalny		Nr 20	budynek mieszkalny		
8.		Dom mieszkalny, d. szkoła		Nr 34	budynek mieszkalny		
9.		Dom mieszkalny		Nr 35	budynek mieszkalny		
1.		Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.		Cmentarz leśny	w lesie		cmentarz		
3.		Zespół pałacowy:		Nr 5-9	zespół pałacowy		
a.		Pałac		Nr 9	pałac		
b.		Gołębnik		Nr 9	inny		
c.	GRYŻYCE	Dom zarządcy		Nr 8	rzędcówka		
d.		Altana		Nr 8	inny		
e.		Dom mieszkalny		Nr 6	budynek mieszkalny		
f.		Obora			budynek gospodarczy		
g.		Park pałacowy			park/ogród		
4.		Stodoła		Nr 4	budynek gospodarczy		
1.		Zespół dworski:			zespół dworski		
a.		Dwór		Nr 24	dwór		
b.		Park dworski			park/ogród		
2.	GRZESZYN	Stodoła		Nr 3	budynek gospodarczy		
3.		Stodoła		Nr 9	budynek gospodarczy		
4.		Stodoła		Nr 11	budynek gospodarczy		
5.		Dom mieszkalny i gospoda		Nr 13	budynek mieszkalny		
1.		Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.	IWNO	Dom mieszkalny, d. szkoła		Nr 5	budynek mieszkalny		
3.		Dom mieszkalny		Nr 11	budynek mieszkalny		
1.	JAKUBIKOWICE	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.		Dwór			dwór		
1.	KLESZCZOWICE	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		

2.		Dwór		Nr 16	dwór		
3.		Dom Ludowy		Nr 1	publiczny		
4.		Stodoła		Nr 5	budynek gospodarczy		
1.	KONARY	Historyczny układ rurali- styczny wsi			obszar		
2.		Zespół dworski:			zespół dworski		
a.		Warzelnia cukru (relikt)			przemysłowy	A/2590/1062	18-02-1964
b.		Spichlerz			budynek gospodarczy		
c.		Park dworski			park/ogród		
3.		Stodoła		Nr 25	budynek gospodarczy		
4.		Dom mieszkalny		Nr 27	budynek mieszkalny		
a.		Budynek gospodarczy		Nr 27	budynek gospodarczy		
5.		Dom mieszkalny		Nr 45	budynek mieszkalny		
1.	KOZOWO	Historyczny układ rurali- styczny wsi			obszar		
		Cmentarz leśny	na pd.-zach. od wsi		cmentarz		
2.		Zespół dworski:			zespół dworski		
a.		Dwór		Nr 42	dwór		
b.		Dom mieszkalny		Nr 39	budynek mieszkalny		
c.		Park dworski (relikt)			park/ogród		
1.	KRZELÓW	Historyczny układ rurali- styczny wsi			obszar		
2.		Zespół kościelny:			zespół kościelny		
a.		Kościół par. św. Marcina		Nr 35	kościół	142/A/02	4-12-2002
b.		Kapliczka – pomnik pole- głych w I wojnie światowej			kaplica		
c.		Cmentarz katolicki			cmentarz	142/A/02	4-12-2002
3.		D. cmentarz wojenny	za zach. skraju wsi		cmentarz		
4.		Plebania		Nr 39	plebania		
5.		Klasztor ss. Niepokalanek		Nr 69	klasztor		
6.		Dworzec PKP, ob. dom mieszkalny		Nr 61	dworzec		
7.		Zespół pałacowy:			zespół pałacowy		
a.		Pałac, ob. szkoła		Nr 132	pałac		
b.		Dom mieszkalny, ob. bank		Nr 126	budynek mieszkalny		
c.		Park pałacowy			park/ogród	A/2598/483/W	22-12-1980
8.		Budynek gospodarczy		Nr 1	budynek gospodarczy		
9.		Dom mieszkalny		Nr 12	budynek mieszkalny		
10.		Dom mieszkalny		Nr 17	budynek mieszkalny		
a.		Stodoła		Nr 17	budynek gospodarczy		
11.		Dom mieszkalny		Nr 22	budynek mieszkalny		
12.		Dom mieszkalny		Nr 29	budynek mieszkalny		
13.		Dom mieszkalny		Nr 41	budynek mieszkalny		
14.		Dom mieszkalny		Nr 47	budynek mieszkalny		

15.		Dom mieszkalny, ob. ZOZ		Nr 51	budynek mieszkalny		
16.		Dom Ludowy		Nr 75	publiczny		
17.		Dom mieszkalny		Nr 81	budynek mieszkalny		
18.		Dom mieszkalny		Nr 83	budynek mieszkalny		
19.		Dom mieszkalny		Nr 90	budynek mieszkalny		
20.		Dom mieszkalny		Nr 95	budynek mieszkalny		
21.		Leśniczówka		Nr 96	leśniczówka		
22.		Dom mieszkalny		Nr 106	budynek mieszkalny		
23.		Dom mieszkalny		Nr 111	budynek mieszkalny		
24.		Dom mieszkalny		Nr 112	budynek mieszkalny		
25.		Dom mieszkalny		Nr 118	budynek mieszkalny		
26.		Dom mieszkalny		Nr 119	budynek mieszkalny		
27.		Dom mieszkalny		Nr 120	budynek mieszkalny		
28.		Dom mieszkalny		Nr 121	budynek mieszkalny		
a.		Stodoła		Nr 121	budynek gospodarczy		
29.		Dom mieszkalny		Nr 135	budynek mieszkalny		
30.		Remiza OSP			inny		
1.	ŁAZY	Historyczny układ rurali- styczny wsi			obszar		
2.		Zespół folwarczny:			zespół folwarczny		
a.		Budynek mieszkalno- gospodarczy		Nr 20	budynek mieszkalno- gospodarczy		
b.		Gorzelnia, ob. dom miesz- kalny		Nr 21	przemysłowy		
c.		Komin gorzelnii		Nr 21	przemysłowy		
d.		Budynek mieszkalno- gospodarczy		Nr 23	budynek mieszkalno- gospodarczy		
e.		Park dworski			park/ogród		
3.		Dom mieszkalny		Nr 2	budynek mieszkalny		
4.		Dom mieszkalny		Nr 5	budynek mieszkalny		
5.		Dom mieszkalny		Nr 13	budynek mieszkalny		
1.	MAŁOWICE	Historyczny układ rurali- styczny wsi			obszar		
2.		Kościół fil. Niepokalanego Poczęcia NMP			kościół		
3.		Cmentarz poewangelicki	na zach. od kościółka		cmentarz		
4.		Zespół pałacowy:			zespół pałacowy		
a.		Pałac			pałac		
b.		Czworaki, ob. dom miesz- kalny		Nr 20	budynek mieszkalny		
c.		Czworaki, ob. dom miesz- kalny		Nr 22- 26	budynek mieszkalny		
d.		Budynek gospodarczy I			budynek gospodarczy		
e.		Budynek gospodarczy II- obora			budynek gospodarczy		
f.		Spichlerz			budynek gospodarczy		
g.		Park pałacowy			park/ogród		

5.		Zespół dworca:			zespół		
a.		Budynek dworca			dworzec		
b.		Magazyn towarowy			magazyn		
6.		Dom mieszkalny		Nr 7	budynek mieszkalny		
7.		Zespół budynków gospodarczych:		Nr 14	zespół		
a.		Obora		Nr 14	budynek gospodarczy		
b.		Budynek gospodarczy		Nr 14	budynek gospodarczy		
c.		Magazyn		Nr 14	magazyn		
8.		Dom mieszkalny		Nr 28	budynek mieszkalny		
9.		Dom mieszkalny		Nr 30	budynek mieszkalny		
a.		Stodoła		Nr 30	budynek gospodarczy		
10.		Dom mieszkalny		Nr 49	budynek mieszkalny		
11.		Dom mieszkalny		Nr 50	budynek mieszkalny		
12.		Dom mieszkalny		Nr 52	budynek mieszkalny		
a.		Sala taneczna		Nr 52	publiczny		
13.		Dom mieszkalny		Nr 57	budynek mieszkalny		
14.		Dom mieszkalny, ob. Inspektorat Żeglugi Śródlądowej		Nr 64	budynek mieszkalny		
a.		Transformator	przy nr 64		transformator		
15.		Dom dróżnika	przy moście kolejowym		inny		
16.		Rogatka mostu drogowego			inny		
1.	MŁOTY	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.		Stodoła	przy nr 6		budynek gospodarczy		
3.		Stodoła	przy nr 8		budynek gospodarczy		
1.	MOCZYDLNIA KLASZTORNA	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.		Zespół kościelny:			zespół kościelny		
a.		Kościół par. Niepokalanego Poczęcia NMP			kościół	A/2665/1770	11-07-1966
b.		Kapliczka			kaplica		
c.		Plebania		Nr 3	plebania		
3.		Zespół pałacowy:			zespół pałacowy		
a.		Pałac letni opatów lubiąskich (ruina)			pałac	A/2605/465/W	29-11-1980
b.		Oficina mieszkalna		Nr 39	budynek mieszkalny		
c.		Spichlerz			budynek gospodarczy		
d.		Stodoła			budynek gospodarczy		
e.		Chlewnie			budynek gospodarczy		
f.		Brama I			inny		
g.		Brama II			inny		
h.		Ogród ozdobny			park/ogród	A/2604/466/W	29-11-1980
i.		Kaplica grobowa rodu von Gerlach	ogród		kaplica		
4.		Dom mieszkalny		Nr 1	budynek mieszkalny		

5.		Stodoła		Nr 18/19	budynek gospodarczy		
6.		Dom mieszkalny		Nr 24/25	budynek mieszkalny		
a.		Stodoła		Nr 24/25	budynek gospodarczy		
7.		Dom mieszkalny		Nr 35	budynek mieszkalny		
8.		Stodoła		Nr 45	budynek gospodarczy		
1.	MORZYNA	Historyczny układ rurali- styczny wsi			obszar		
2.		Zespół dworski:			zespół dworski		
a.		Budynek gospodarczy			budynek gospodarczy		
b.		Budynek owczarni			budynek gospodarczy		
c.		Budynek hydroforni			budynek gospodarczy		
d.		Park dworski			park/ogród	A/3007/548/W	31-01-1984
1.	MYSŁOSZÓW	Historyczny układ prze- strzenny przysiółka			obszar		
1.	NAROKÓW	Historyczny układ rurali- styczny wsi			obszar		
2.		Zespół folwarczny:		Nr 9	zespół folwarczny		
a.		Budynek gospodarczy		Nr 9	budynek gospodarczy		
b.		Stodoła		Nr 9	budynek gospodarczy		
c.		Obora		Nr 9	budynek gospodarczy		
1.	NINKOWICE	Historyczny układ prze- strzenny przysiółka			obszar		
2.	MAŁOWICE	Dom zarządcy folwarku		Nr 63	rzędcówka		
1.	ORZESZKÓW	Historyczny układ rurali- styczny wsi			obszar		
2.		Kaplica cmentarna, ob. kościół fil. św. Piotra i Pawła			kaplica		
a.		Cmentarz katolicki			cmentarz		
3.		Dwór		Nr 16	dwór		
4.		Zespół folwarczny:		Nr 61	zespół folwarczny		
a.		Dom mieszkalny		Nr 61	budynek mieszkalny		
b.		Budynek gospodarczy		Nr 61	budynek gospodarczy		
5.		Szkoła podstawowa		Nr 9	szkoła		
6.		Dom mieszkalny		Nr 38	budynek mieszkalny		
7.		Dom mieszkalny		Nr 46	budynek mieszkalny		
8.		Dom mieszkalny		Nr 56	budynek mieszkalny		
a.		Obora		Nr 56	budynek gospodarczy		
b.		Stodoła		Nr 56	budynek gospodarczy		
9.		Dom mieszkalny		Nr 80	budynek mieszkalny		
10.		Dom dróżnika	na linii Wołów- Ścinawa		inny		
1.	PISKORZYA	Historyczny układ rurali- styczny wsi			obszar		
2.		Kościół par. Niepokalanego Serca NMP			kościół	A/3006/662/W	07-07-1993

a.		Cmentarz poewangelicki			cmentarz		
3.		Plebania		Nr 38/40	plebania		
4.		Cmentarz katolicki	przy drodze na Rawicz, za wsią		cmentarz		
5.		Zespół pałacowy:	dobra dolne		zespół pałacowy		
a.		Pałac		Nr 16	pałac	A/2606/463/W	29-11-1980
b.		Studnia			inny		
c.		Brama pałacowa I			inny		
d.		Brama pałacowa II			inny		
e.		Dom mieszkalny robotników folwarcznych		Nr 17	budynek mieszkalny		
f.		Budynek gospodarczy		Nr 17	budynek gospodarczy		
g.		Park pałacowy			park/ogród	A/2607/464/W	29-11-1980
6.		Zespół pałacowy:	dobra górne		zespół pałacowy		
a.		Dom zarządcy i robotników folwarcznych		Nr 47 (a-b)	rzędcówka		
7.		Dom Ludowy, ob. świetlica wiejska			publiczny		
8.		Dom mieszkalny		Nr 16	budynek mieszkalny		
9.		Dom mieszkalny		Nr 30	budynek mieszkalny		
10.		Dom mieszkalny		Nr 33	budynek mieszkalny		
11.		Dom mieszkalny, d. szkoła		Nr 52	budynek mieszkalny		
12.		Dom mieszkalny		Nr 54	budynek mieszkalny		
1.	PRZYBORÓW	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.		D. cmentarz rodowy	na wsch. od wsi		cmentarz		
3.		Zespół pałacowy:			zespół pałacowy	469/A/1-3/04	24-12-2004
a.		Pałac		Nr 46	pałac	469/A/1-3/04	24-12-2004
b.		Dwór		Nr 45	dwór	469/A/1-3/04	24-12-2004
c.		Dom czeladny folwarczny			budynek mieszkalny		
d.		Obora I			budynek gospodarczy		
e.		Obora II			budynek gospodarczy		
f.		Park pałacowy			park/ogród	469/A/1-3/04	24-12-2004
4.		Zespół mieszkalno- gosp.:		Nr 44	zespół		
a.		Dom mieszkalny		Nr 44	budynek mieszkalny		
b.		Budynek gospodarczy I		Nr 44	budynek gospodarczy		
c.		Budynek gospodarczy II		Nr 44	budynek gospodarczy		
5.		Dom mieszkalny		Nr 47	budynek mieszkalny		
6.		Stodoła		Nr 49	budynek gospodarczy		
1.	RAJCZYN	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.		Zespół folwarczny:		Nr 24	zespół folwarczny		

a.		Dom mieszkalny		Nr 24	budynek mieszkalny		
b.		Studnia		Nr 24	inny		
c.		Brama		Nr 24	inny		
d.		Park pałacowy			park/ogród		
3.		Dom mieszkalny, d. szkoła		Nr 1	budynek mieszkalny		
4.		Most drogowy			most		
1.	ROGÓW WOŁOWSKI	Historyczny układ rurali- styczny wsi			obszar		
2.		Zespół dworski:			zespół dworski		
a.		Dwór		Nr 15	dwór	A/2622/682/W	5-06-1993
b.		Wiata			przemysłowy		
c.		Chlew			budynek gospodarczy		
d.		Obora			budynek gospodarczy		
e.		Park dworski			park/ogród	A/2622/682/W	5-06-1993
1.	ROGÓWEK	Historyczny układ rurali- styczny wsi			obszar		
2.		Zespół dworski:		Nr 4-5	zespół dworski		
a.		Dwór		Nr 5	dwór		
b.		Stodoła I			budynek gospodarczy		
c.		Stodoła II			budynek gospodarczy		
d.		Obora			budynek gospodarczy		
3.		Budynek mieszkalno- gospodarczy		Nr 2	budynek mieszkalno- gospodarczy		
1.	RUDAWA	Historyczny układ rurali- styczny wsi			obszar		
2.		Zespół dworski:			zespół dworski		
a.		Pałac (ruina)			pałac		
b.		Stodoła (ruina)			budynek gospodarczy		
c.		Spichlerz			budynek gospodarczy		
d.		Owczarnia, ob. obora			budynek gospodarczy		
e.		Owczarnia, ob. chlewnia			budynek gospodarczy		
f.		Stajnia, ob. obora			budynek gospodarczy		
3.		Dom mieszkalny, d. szkoła		Nr 1	budynek mieszkalny		
4.		Dom mieszkalny		Nr 34	budynek mieszkalny		
1.	ŚLUP	Historyczny układ rurali- styczny wsi			obszar		
2.		D. kaplica i szkoła ewange- licka, ob. dom mieszk. i sklep		Nr 17	budynek mieszkalny		
3.		Zespół cmentarza ewang.:	na wsch. od folwarku, w lesie		zespół		
a.		Cmentarz leśny	na wsch. od folwarku, w lesie		cmentarz		
b.		Kaplica i kostnica			kaplica		
4.		Zespół pałacowy:			zespół pałacowy		
a.		Pałac		Nr 9	pałac	A/2603/467/W	29-11-1980
b.		Oficina mieszkalna		Nr 9	budynek mieszkalny		
c.		Gorzelnia		Nr 10	przemysłowy		

d.		Komin gorzelni		Nr 10	przemysłowy		
e.		Park pałacowy			park/ogród	A/2602/468/W	29-11-1980
f.		Lodownia	park		inny		
5.		Zespół budynków gospodarczych:		Nr 21	zespół		
a.		Budynek gospodarczy		Nr 21	budynek gospodarczy		
b.		Stodoła		Nr 21	budynek gospodarczy		
6.		Dom mieszkalny		Nr 22	budynek mieszkalny		
7.		Stodoła		Nr 24	budynek gospodarczy		
8.		Dom mieszkalny		Nr 28	budynek mieszkalny		
1.	SMOGORZÓW WIELKI	Historyczny układ ruralistyczny wsi					
2.		Kościół par. św. Michała Archaniola			kościół	A/2673/1773	11-07-1966
a.		Cmentarz katolicki			cmentarz		
3.		Dwór			dwór		
4.		Kapliczka	przy nr 8		kaplica		
5.		Dom mieszkalny		Nr 9	budynek mieszkalny		
6.		Dom mieszkalny		Nr 20	budynek mieszkalny		
7.		Zagroda:		Nr 21	zespół		
a.		Dom mieszkalny		Nr 21	budynek mieszkalny		
b.		Stodoła		Nr 21	budynek gospodarczy		
c.		Obora		Nr 21	budynek gospodarczy		
d.		Budynek gospodarczy		Nr 21	budynek gospodarczy		
8.		Dom mieszkalny		Nr 22	budynek mieszkalny		
9.		Dom mieszkalny		Nr 31	budynek mieszkalny		
10.		Dom mieszkalny		Nr 32	budynek mieszkalny		
a.		Stodoła		Nr 32	budynek gospodarczy		
11.		Dom mieszkalny		Nr 44	budynek mieszkalny		
12.		Dom mieszkalny		Nr 51	budynek mieszkalny		
13.		Dom mieszkalny		Nr 53	budynek mieszkalny		
1.	SMOGORZÓWEK	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.		Zespół dworski:		Nr 13, 14, 15	zespół dworski		
a.		Dwór		Nr 13	dwór		
b.		Stajnia I z mieszkaniem stangreta (ruina)			budynek gospodarczy		
c.		Stajnia II, ob. budynek gospodarczy			budynek gospodarczy		
d.		Stodoła (ruina)			budynek gospodarczy		
e.		Owczarnia z częścią mieszkalną		Nr 15	budynek gospodarczy		
f.		Budynek mieszkalno-gospodarczy		Nr 16	budynek mieszkalno-gospodarczy		
g.		Park dworski			park/ogród		
3.		Dom mieszkalny		Nr 23	budynek mieszkalny		
4.		Dom mieszkalny i sklep, d. szkoła		Nr 38	budynek mieszkalny		
1.	STASZOWICE	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		

2.		Zespół folwarczny:			zespół folwarczny		
a.		Spichlerz			budynek gospodarczy		
3.		Dom mieszkalny, d. Dom Ludowy i szkoła		Nr 4	budynek mieszkalny		
4.		Stodoła		Nr 14	budynek gospodarczy		
5.		Dom mieszkalny		Nr 16	budynek mieszkalny		
1.	STRYJNO	Historyczny układ rurali- styczny wsi			obszar		
2.		Zespół dworski:		Nr 34	zespół dworski		
a.		Dwór		Nr 34	dwór		
b.		Stodoła		Nr 34	budynek gospodarczy		
1.	TRZCINICA WOŁOWSKA	Historyczny układ rurali- styczny wsi			obszar		
2.		Zespół Kalwarii:			zespół		
a.		Kaplica pom. MB Bolesnej			kaplica	A/5858	05-2-2013
b.		Kapliczka 7 Boleści Marii			kaplica		
c.		Kapliczka 7 Boleści Marii			kaplica		
d.		Kapliczka 7 Boleści Marii			kaplica		
e.		Kapliczka 7 Boleści Marii		Nr 19	kaplica		
f.		Kapliczka 7 Boleści Marii		Nr 5	kaplica		
g.		Kapliczka 7 Boleści Marii	na pd.- zach. od wsi		kaplica		
h.		Kapliczka 7 Boleści Marii	przy drodze do Wołowa		kaplica		
3.		Dom mieszkalny		Nr 30	budynek mieszkalny		
1.	TURZANY	Historyczny układ rurali- styczny wsi			obszar		
2.		Zespół folwarczny:			zespół folwarczny		
3.		Dom mieszkalny		Nr 5	budynek mieszkalny		
4.		Dom mieszkalny		Nr 6	budynek mieszkalny		
5.		Dom mieszkalny		Nr 10	budynek mieszkalny		
6.		Dom Ludowy		Nr 13	publiczny		
7.		Dom mieszkalny		Nr 19	budynek mieszkalny		
8.		Stodoła		Nr 27	budynek gospodarczy		
9.		Dom mieszkalny		Nr 30	budynek mieszkalny		
a.		Stodoła		Nr 30	budynek gospodarczy		
1.	WĘGLEWO	Zespół dworski:			zespół dworski		
a.		Historyczny układ prze- strzenny folwarku			obszar		
b.		Dwór (ruina)			dwór		
c.		Stajnia			budynek gospodarczy		
d.		Obora I, II			budynek gospodarczy		
e.		Obora III			budynek gospodarczy		
f.		Stodoła I, ob. magazyn			budynek gospodarczy		
g.		Stodoła II			budynek gospodarczy		
h.		Oficyna, ob. budynek mieszkalny		Nr 10	budynek mieszkalny		
I.		Park dworski			park/ogród		
2.		Stodoła		Nr 2	budynek gospodarczy		

1.	WĘGRZCE	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.		Zespół pałacowy I:			zespół pałacowy		
a.		Pałac		Nr 21	pałac		
b.		Park pałacowy			park/ogród		
3.		Zespół pałacowy II:			zespół pałacowy		
a.		Pałac (ruina)		Nr 50	pałac		
b.		Stodoła		Nr 50	budynek gospodarczy		
4.		Dom mieszkalny		Nr 8	budynek mieszkalny		
5.		Dom mieszkalny		Nr 11	budynek mieszkalny		
6.		Dom mieszkalny		Nr 25	budynek mieszkalny		
a.		Budynek gospodarczy		Nr 25	budynek gospodarczy		
7.		Dom mieszkalny		Nr 26	budynek mieszkalny		
8.		Dom mieszkalny		Nr 27	budynek mieszkalny		
9.		Budynek mieszkalno-gospodarczy		Nr 29	budynek mieszkalno-gospodarczy		
10.		Dom mieszkalny		Nr 31	budynek mieszkalny		
11.		Dom mieszkalny		Nr 32	budynek mieszkalny		
12.		Dom mieszkalny		Nr 33	budynek mieszkalny		
13.		Dom mieszkalny		Nr 39	budynek mieszkalny		
14.		Dom mieszkalny		Nr 43	budynek mieszkalny		
1.	WIŃSKO	Ośrodek historyczny miasta			obszar	A/1849/446	8-12-1958
2.		Historyczny układ urbanistyczny miasta			obszar		
3.		Mury miejskie			mury miejskie	A/2667/1189	10-12-1964
4.		Zespół kościelny:			zespół kościelny		
a.		Kościół par. św. Michała Archanioła	ul. Kościelna	4	kościół	A/2588/697/W	28-06-1994
b.		Plebania	ul. Kościelna	2	plebania		
5.		Kościół ewang., ob. pom. św. Trójcy			kościół	A/2626/697	17-05-1960
6.		Kaplica cmentarna, ob. Ośrodek OC	ul. Parkowa	2	kaplica		
7.		Cmentarz komunalny	przy drodze do Biaław Małych		cmentarz		
8.		D. cmentarz ewangelicki (zlikwidowany)	przy pd.- wsch. narożniku Rynku		cmentarz		
9.		Cmentarz żydowski	ul. Piłsudskiego		cmentarz	A/2614/515/W	26-09-1983
10.		Zespół dworca:	ul. Piłsudskiego	146	zespół		
a.		Dworzec PKP, ob. dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego	146	dworzec		
b.		Magazyn towarowy	ul. Piłsudskiego	146	magazyn		
c.		Magazyn – baza obrotu towarowego	ul. Piłsudskiego	146	magazyn		
d.		Budynek WC	ul. Piłsudskiego	146	inny		
11.		Dom mieszkalny	ul. Kościuszki	1	budynek mieszkalny		
12.		Dom mieszkalny	ul. Kościuszki	3	budynek mieszkalny		
13.		Dom mieszkalny	ul. Kościuszki	4	budynek mieszkalny		
14.		Dom mieszkalny	ul. Kościuszki	5	budynek mieszkalny		
15.		Dom mieszkalny	ul. Kościuszki	6	budynek mieszkalny		

16.	Dom mieszkalny	ul. Kościuszki	8	budynek mieszkalny		
17.	Dom mieszkalny	ul. 8-go Maja	1	budynek mieszkalny		
18.	Dom mieszkalny	ul. 8-go Maja	2	budynek mieszkalny		
19.	Dom mieszkalny	ul. 8-go Maja	3	budynek mieszkalny		
20.	Dom mieszkalny	ul. 8-go Maja	5	budynek mieszkalny		
21.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	2	budynek mieszkalny		
22.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	4	budynek mieszkalny		
23.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	8	budynek mieszkalny		
24.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	9	budynek mieszkalny		
25.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	14	budynek mieszkalny		
26.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	15	budynek mieszkalny		
27.	Dom mieszkalny, ob. bank	ul. Mickiewicza	16	budynek mieszkalny		
28.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	17	budynek mieszkalny		
29.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	20	budynek mieszkalny		
30.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	21	budynek mieszkalny		
31.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	22	budynek mieszkalny		
32.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	23	budynek mieszkalny		
33.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	25	budynek mieszkalny		
34.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	26	budynek mieszkalny		
35.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	30	budynek mieszkalny		
36.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	34	budynek mieszkalny		
37.	Zespół mieszkalno- gospo- darczy:	ul. Mickiewicza	43	zespół		
a.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	43	budynek mieszkalny		
b.	Budynek gospodarczy I	ul. Mickiewicza	43	budynek gospodarczy		
c.	Budynek gospodarczy II	ul. Mickiewicza	43	budynek gospodarczy		
d.	Budynek gospodarczy III	ul. Mickiewicza	43	budynek gospodarczy		
38.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	45	budynek mieszkalny		
39.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	47	budynek mieszkalny		
40.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	50	budynek mieszkalny		
41.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	51	budynek mieszkalny		
42.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	53	budynek mieszkalny		
43.	Dom mieszkalny	ul. Mickiewicza	58	budynek mieszkalny		
44.	Dom mieszkalny	ul. Ogrodowa	2	budynek mieszkalny		
45.	Dom mieszkalny	ul. Ogrodowa	9	budynek mieszkalny		
46.	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego	1	budynek mieszkalny		
47.	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego	7	budynek mieszkalny		
48.	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego	8	budynek mieszkalny		
49.	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego	11	budynek mieszkalny		
50.	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego	15	budynek mieszkalny		
a.	Brama	ul. Piłsudskiego	15	inny		
51.	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego	16	budynek mieszkalny		
52.	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego	18	budynek mieszkalny		
53.	Pocztą	ul. Piłsudskiego	21	publiczny		
54.	Dom mieszkalny, ob. Przy- chodnia	ul. Piłsudskiego	23	budynek mieszkalny		
55.	Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego	25	budynek mieszkalny		

56.		Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego	27	budynek mieszkalny		
57.		Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego	32	budynek mieszkalny		
58.		Budynek gospody i strzelnicy, ob. ZGKiM	ul. Piłsudskiego	33	publiczny		
59.		Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego	40	budynek mieszkalny		
60.		Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego	41	budynek mieszkalny		
61.		Kino „Radość”	ul. Piłsudskiego	42	publiczny		
62.		Remiza OSP	ul. Piłsudskiego	44	inny		
63.		Budynek d. gazowni	ul. Piłsudskiego	49/51	przemysłowy		
a.		Transformator	ul. Piłsudskiego	49/51	transformator		
64.		Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego	57	budynek mieszkalny		
65.		Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego	91	budynek mieszkalny		
66.		Dom mieszkalny	ul. Przemysłowa	1	budynek mieszkalny		
67.		Dom mieszkalny	ul. Przemysłowa	4	budynek mieszkalny		
68.		Dom mieszkalny	ul. Przemysłowa	8	budynek mieszkalny		
a.		Młyn gospodarczy	ul. Przemysłowa	8	młyn		
69.		Budynek administracyjno-produkcyjny d. mleczarni	ul. Przemysłowa	10	przemysłowy		
70.		Dom mieszkalny	ul. Przemysłowa	11	budynek mieszkalny		
71.		Dom mieszkalny	ul. Rawicka 1/ ul. Robotnicza		budynek mieszkalny		
72.		Dom mieszkalny	ul. Rawicka	3	budynek mieszkalny		
73.		Szkoła podstawowa	ul. Rawicka	7	szkoła		
74.		Dom mieszkalny	ul. Rawicka	10	budynek mieszkalny		
75.		Wozownia (ruina)	ul. Robotnicza	8	budynek gospodarczy		
76.		Dom mieszkalny	ul. Rolna	1	budynek mieszkalny		
a.		Garaż	ul. Rolna	1	inny		
77.		Zespół dworski:	ul. Rolna	6	zespół dworski		
a.		Dwór	ul. Rolna	6	dwór		
b.		Park dworski	ul. Rolna	6	park/ogród		
78.		Szkoła podstawowa	ul. Szkolna	2	szkoła		
79.		Dom mieszkalny	ul. Szkolna	6	budynek mieszkalny		
80.		Magazyn, rzeźnia	ul. Witosa	4	przemysłowy		
81.		Leśniczówka	ul. Witosa	19	leśniczówka		
82.		D. budynek skupu zboża i magazyn nawozów Steinhardt&Co.-Winzig	ul. Witosa, dz. 676		budynek gospodarczy		
83.		Dom mieszkalny	Pl. Wolności	1	budynek mieszkalny		
84.		Dom mieszkalny, ob. Urząd Gminy	Pl. Wolności	2	budynek mieszkalny		
85.		Dom mieszkalny	Pl. Wolności	9	budynek mieszkalny		
86.		Dom mieszkalny	ul. Zjazdowa / Pl. Wolności	12	budynek mieszkalny		
1.	WRZESZÓW	Historyczny układ ruralistyczny wsi			obszar		
2.		Dom mieszkalny		nr 8	budynek mieszkalny		
a.		Budynek gospodarczy		nr 8	budynek gospodarczy		
3.		Dom mieszkalny		Nr 16	budynek mieszkalny		

4.		Zespół mieszkalno- gospo- darczy:		Nr 17	zespół		
a.		Dom mieszkalny		Nr 17	budynek mieszkalny		
b.		Stodoła		Nr 17	budynek gospodarczy		
c.		Gołębnik		Nr 17	inny		
5.		Dom mieszkalny		nr 18	budynek mieszkalny		
a.		Budynek gospodarczy		nr 18	budynek gospodarczy		
1.		Historyczny układ rurali- styczny wsi			obszar		
2.		Kościół fil. św. Michała Archaniola			kościół	A/2591/1192	10-12-1964
a.		Cmentarz katolicki			cmentarz		
3.		Zespół pałacowy:		Nr 47- 48	zespół pałacowy		
a.		Pałac (ruina)		Nr 47	pałac		
b.		Oficina mieszkalna		Nr 49	budynek mieszkalny		
c.		Stodoła			budynek gospodarczy		
d.		Obora			budynek gospodarczy		
e.		Lamus			inny		
f.		Dom mieszkalny		Nr 50	budynek mieszkalny		
g.		Budynek gospodarczy		Nr 50	budynek gospodarczy		
h.	WYSZĘCICE	Park dworski			park/ogród		
4.		Dom mieszkalny		Nr 3	budynek mieszkalny		
5.		Dom mieszkalny		Nr 4	budynek mieszkalny		
6.		Dom mieszkalny		Nr 8	budynek mieszkalny		
7.		Dom mieszkalny		Nr 19	budynek mieszkalny		
8.		Dom mieszkalny		Nr 27	budynek mieszkalny		
9.		Dom mieszkalny, d. pastórowka		Nr 55	budynek mieszkalny		
10.		Dom mieszkalny		Nr 65	budynek mieszkalny		
11.		Dom mieszkalny		Nr 68	budynek mieszkalny		
12.		Dom mieszkalny		Nr 71	budynek mieszkalny		
13.		Dom mieszkalny		Nr 74	budynek mieszkalny		

W zakresie ochrony zabytków archeologicznych:

Na terenie gminy Wińsko znajduje się 1136 stanowisk archeologicznych (Tab. 9), z których 66 wpisanych jest do rejestru zabytków (Tab. 10).

[Tab. 9] Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie gm. Wińsko

POWIAT WOŁOWSKI - Gmina Wińsko				
L.p.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr na obszarze	Nr w miejscowości
1	Dąbie	71-23	55	1
2		71-23	56	2
3		71-23	57	3
4		71-23	58	4
5		71-23	59	5

6		71-23	60	6
7		71-23	61	7
8		71-23	62	8
9		71-23	63	9
10		71-23	64	10
11		71-23	65	11
12		71-23	66	12
13		71-23	67	13
14	Rajczyn	71-23	68	2
15		71-23	69	1
16		71-23	70	14
17		71-23	71	15
18		71-23	72	16
19		71-23	73	17
20		71-23	74	18
21		71-23	75	19
22		71-23	76	20
23		71-23	77	21
24		71-23	78	22
25		71-23	79	23
26		71-23	80	24
27		71-23	81	3
28		71-23	82	25
29		71-23	83	26
30		71-23	84	28
31		71-23	85	37
32		71-24	87	27
33		71-24	88	28
34		71-24	89	29
35		71-24	90	30
36		71-24	91	31
37		71-24	92	32
38	Łazy	71-24	93	29
39		71-24	94	2
40		71-24	95	3
41		71-24	96	4
42		71-24	97	5
43		71-24	98	6
44		71-24	99	1
45		71-24	100	7
46		71-24	101	8
47		71-24	102	9
48		71-24	103	10
49		71-24	104	11
50		71-24	105	12

51		71-24	106	13
52		71-24	107	14
53		71-24	108	15
54		71-24	109	16
55		71-24	110	17
56		71-24	111	18
57		71-24	112	19
58		71-24	113	20
59		71-24	114	21
60		71-24	115	22
61		71-24	116	23
62		71-24	117	24
63		71-24	118	25
64		71-24	119	26
65		71-24	120	27
66		71-24	121	28
67	Wrzeszów	71-24	122	1
68		71-24	123	2
69		71-24	124	3
70		71-24	125	4
71		71-24	126	5
72		71-24	127	6
73		71-24	128	7
74		71-24	129	8
75		71-24	130	9
76		71-24	131	10
77		71-24	132	11
78		71-24	133	12
79		71-24	134	13
80		71-24	135	14
81		71-24	136	15
82		71-24	137	16
83		71-24	138	17
84		71-24	139	18
85		71-24	140	19
86	Rogów Wołowski	71-24	141	2
87		71-24	142	3
88		71-24	143	4
89		71-24	144	5
90		71-24	145	1
91		71-24	146	6
92		71-24	147	7
93		71-24	148	8
94		71-24	149	9
95	Piskorzyna	71-24	150	14

96		71-24	151	15
97		71-24	152	16
98		71-24	153	17
99		71-24	154	18
100		71-24	155	19
101		71-24	156	20
102		71-24	157	21
103		71-24	158	22
104		71-24	159	23
105		71-24	160	24
106		71-24	161	25
107		71-24	162	26
108		71-24	163	27
109		71-24	164	13
110		71-24	165	28
111		71-24	166	29
112		71-24	167	3
113		71-24	168	7
114		71-24	169	30
115		71-24	170	5
116	Łazy	71-24	171	37
117		71-24	172	30
118		71-24	173	31
119		71-24	174	32
120		71-24	175	33
121		71-24	176	34
122		71-24	177	35
123		71-24	178	36
124	Budków	72-23	45	1
125		72-23	46	2
126		72-23	47	3
127		72-23	48	4
128		72-23	49	5
129		72-23	50	6
130		72-23	51	7
131		72-23	52	8
132		72-23	53	9
133		72-23	54	10
134		72-23	55	11
135		72-23	56	12
136	Dąbie	72-23	57	5
137		72-23	58	6
138		72-23	59	7
139		72-23	60	8
140		72-23	61	9

141		72-23	62	10
142		72-23	63	4
143		72-23	64	11
144		72-23	65	12
145		72-23	66	13
146		72-23	67	14
147		72-23	68	15
148		72-23	69	16
149		72-23	70	17
150		72-23	71	18
151		72-23	72	19
152	Rajczyn	72-23	73	33
153		72-23	74	34
154		72-23	75	35
155		72-23	76	36
156	Gryżyce	72-23	77	2
157		72-23	78	3
158		72-23	79	4
159		72-23	80	5
160		72-23	81	6
161		72-23	82	7
162		72-23	83	8
163		72-23	84	9
164		72-23	85	10
165		72-23	86	11
166		72-23	87	12
167		72-23	88	13
168		72-23	89	14
169		72-23	90	15
170		72-23	91	16
171		72-23	92	17
172		72-23	93	18
173		72-23	94	19
174		72-23	95	1
175		72-23	96	20
176		72-23	97	21
177		72-23	98	22
178		72-23	99	23
179		72-23	100	24
180		72-23	101	25
181		72-23	102	26
182		72-23	103	27
183	Wyszęcice	72-23	104	5
184		72-23	105	6
185		72-23	106	7

186	72-23	107	8
187	72-23	108	9
188	72-23	109	10
189	72-23	110	11
190	72-23	111	12
191	72-23	112	13
192	72-23	113	1
193	72-23	114	52
194	72-23	115	14
195	72-23	116	15
196	72-23	117	4
197	72-23	118	2
198	72-23	119	16
199	72-23	120	17
200	72-23	121	18
201	72-23	122	19
202	72-23	123	20
203	72-23	124	21
204	72-23	125	22
205	72-23	126	23
206	72-23	127	24
207	72-23	128	25
208	72-23	129	26
209	72-23	130	27
210	72-23	131	28
211	72-23	132	29
212	72-23	133	30
213	72-23	134	31
214	72-23	135	32
215	72-23	136	33
216	72-23	137	34
217	72-23	138	35
218	72-23	139	36
219	72-23	140	37
220	72-23	141	38
221	72-23	142	39
222	72-23	143	40
223	72-23	144	41
224	72-23	145	42
225	72-23	146	53
226	72-23	147	43
227	72-23	148	44
228	72-23	149	45
229	72-23	150	46
230	72-23	151	47

231		72-23	152	48
232		72-23	153	51
233		72-23	154	49
234		72-23	155	50
235		72-23	156	3
236		72-23	157	54
237		72-23	158	71
238	Buszkowice Małe	72-23	159	1
239		72-23	160	2
240		72-23	161	3
241		72-23	162	4
242		72-23	163	5
243		72-23	164	6
244		72-23	165	7
245		72-23	166	8
246		72-23	167	9
247		72-23	168	10
248		72-23	169	11
249		72-23	170	12
250		72-23	171	13
251		72-23	172	14
252		72-23	173	15
253		72-23	174	16
254		72-23	175	17
255		72-23	176	18
256		72-23	177	19
257		72-23	178	20
258		72-23	179	21
259		72-23	180	22
260		72-23	181	23
261		72-23	182	24
262		72-23	183	25
263		72-23	184	26
264		72-23	185	27
265		72-23	186	28
266		72-23	187	29
267	Przyborów	72-23	188	1
268		72-23	189	2
269	Krzelów	72-23	190	13
270		72-23	191	23
271		72-23	192	24
272		72-23	193	14
273		72-23	194	15
274		72-23	195	16
275		72-23	196	25

276		72-23	197	20
277		72-23	198	21
278		72-23	199	22
279	Wyszęcice	72-23	200	67
280		72-23	201	68
281		72-23	202	69
282		72-23	203	70
283	Kozowo	72-24	1	3
284		72-24	2	2
285		72-24	3	1
286		72-24	4	4
287		72-24	5	5
288		72-24	6	6
289		72-24	7	7
290		72-24	8	8
291		72-24	9	9
292		72-24	10	10
293		72-24	11	11
294		72-24	12	12
295		72-24	13	13
296		72-24	14	14
297		72-24	15	15
298		72-24	16	16
299		72-24	17	17
300		72-24	18	18
301		72-24	19	19
302		72-24	20	20
303		72-24	21	21
304		72-24	22	22
305		72-24	23	23
306		72-24	24	24
307		72-24	25	25
308		72-24	26	26
309		72-24	27	27
310		72-24	28	28
311	Węgrzce	72-24	29	3
312		72-24	30	4
313		72-24	31	5
314		72-24	32	6
315		72-24	33	7
316		72-24	34	8
317		72-24	35	10
318		72-24	35	11
319		72-24	36	11
320		72-24	37	12

321		72-24	38	13
322		72-24	39	1
323		72-24	40	14
324		72-24	41	15
325		72-24	42	16
326		72-24	43	17
327		72-24	44	18
328		72-24	45	19
329		72-24	46	20
330		72-24	47	2
331		72-24	48	21
332		72-24	49	22
333		72-24	50	9
334	Wrzeszów	72-24	51	20
335		72-24	52	21
336	Rogów Wołowski	72-24	53	10
337		72-24	54	11
338		72-24	55	12
339	Piskorzyna	72-24	56	32
340		72-24	57	8
341		72-24	58	1
342	Wyszęccie	72-24	59	55
343		72-24	60	56
344		72-24	61	57
345		72-24	62	58
346		72-24	63	59
347		72-24	64	60
348		72-24	65	61
349		72-24	66	62
350		72-24	67	63
351		72-24	68	64
352		72-24	69	65
353		72-24	70	66
354	Wrzeszów	72-24	71	30
355		72-24	72	31
356	Krzelów	72-24	73	26
357		72-24	74	27
358		72-24	75	2
359		72-24	76	28
360		72-24	77	29
361		72-24	78	1
362	Boraszyce Wielkie	72-24	79	2
363		72-24	80	3
364		72-24	81	4
365		72-24	82	5

366		72-24	83	6
367		72-24	84	8
368		72-24	85	7
369		72-24	86	1
370		72-24	87	9
371	Boraszyce Male	72-24	88	1
372		72-24	89	2
373		72-24	90	3
374		72-24	91	4
375		72-24	92	5
376		72-24	93	6
377		72-24	94	7
378		72-24	95	8
379		72-24	96	9
380		72-24	97	10
381		72-24	98	11
382	Słup	72-24	99	5
383		72-24	100	6
384		72-24	101	7
385		72-24	102	8
386		72-24	103	3
387		72-24	104	9
388		72-24	105	10
389		72-24	106	4
390		72-24	107	11
391		72-24	108	12
392		72-24	109	13
393		72-24	110	20
394		72-24	111	14
395		72-24	112	15
396		72-24	113	16
397		72-24	114	17
398		72-24	115	18
399		72-24	116	19
400	Jakubikowice	72-24	117	7
401		72-24	118	1
402		72-24	119	2
403		72-24	120	3
404		72-24	121	4
405		72-24	122	5
406		72-24	123	6
407		72-24	124	8
408		72-24	125	9
409		72-24	126	10
410		72-24	127	11

411	Wińsko	72-24	128	4
412		72-24	129	5
413		72-24	130	6
414		72-24	131	7
415		72-24	132	8
416		72-24	133	9
417		72-24	134	10
418		72-24	136	12
419		72-24	137	13
420		72-24	138	14
421		72-24	139	15
422		72-24	140	16
423		72-24	141	17
424		72-24	142	18
425		72-24	143	19
426		72-24	144	20
427		72-24	145	21
428		72-24	146	22
429		72-24	147	23
430		72-24	148	24
431		72-24	149	25
432		72-24	150	26
433		72-24	151	27
434		72-24	152	28
435		72-24	153	29
436		72-24	154	30
437		72-24	155	31
438		72-24	156	32
439		72-24	157	33
440		72-24	158	34
441		72-24	159	35
442		72-24	160	36
443		72-24	161	37
444		72-24	162	38
445		72-24	163	39
446		72-24	164	40
447		72-24	165	41
448		72-24	166	42
449		72-24	167	43
450		72-24	168	1
451		72-24	169	44
452		72-24	170	45
453		72-24	171	46
454		72-24	172	3
455		72-24	173	47

456		72-24	174	48
457		72-24	175	49
458		72-24	176	50
459		72-24	177	51
460		72-24	178	52
461		72-24	179	53
462		72-24	180	54
463		72-24	181	55
464		72-24	182	56
465		72-24	183	57
466	Kleszczowice	72-24	184	1
467		72-24	185	1
468		72-24	186	3
469		72-24	187	4
470		72-24	188	2
471		72-24	189	5
472	Chwałkowice	72-24	190	6
473		72-24	191	7
474		72-24	192	8
475		72-24	193	9
476		72-24	194	10
477		72-24	195	11
478	Słup	72-24	196	21
479	Jakubikowice	72-24	197	12
480	Wińsko	72-24	198	58
481		72-25	19	41
482		72-25	20	42
483	Piskorzyna	72-25	21	2
484		72-25	22	11
485		72-25	23	6
486		72-25	24	1
487		72-25	25	2
488		72-25	26	3
489	Grzeszyn	72-25	27	4
490		72-25	28	5
491		72-25	29	6
492		72-25	30	7
493	Białków	72-25	31	1
494		72-25	32	5
495	Kleszczowice	72-25	33	2
496		72-25	34	3
497		72-25	35	4
498		72-25	36	58
499	Wińsko	72-25	37	59
500		72-25	38	60

501		72-25	39	61
502		72-25	40	62
503		72-25	41	63
504		72-25	42	64
505		72-25	43	2
506	Morzyna	72-25	44	1
507		72-25	45	2
508		72-25	46	3
509		72-25	47	4
510		72-25	48	5
511		72-25	49	6
512		72-25	50	7
513		72-25	51	8
514		72-25	52	9
515		72-25	53	10
516		72-25	54	11
517		72-25	55	12
518	Węglewo	72-25	56	1
519		72-25	57	2
520		72-25	58	3
521		72-25	59	4
522		72-25	60	5
523		72-25	61	6
524		72-25	62	7
525	Stryjno	72-25	63	7
526		72-25	64	8
527		72-25	65	9
528		72-25	66	10
529		72-25	67	11
530		72-25	68	12
531		72-25	69	13
532		72-25	70	14
533		72-25	71	15
534		72-25	72	16
535		72-25	73	17
536		72-25	74	18
537		72-25	75	6
538		72-25	76	19
539		72-25	77	20
540		72-25	78	21
541		72-25	79	22
542		72-25	80	2
543		72-25	81	23
544		72-25	82	5
545		72-25	83	24

546		72-25	84	4
547		72-25	85	25
548		72-25	86	3
549		72-25	87	26
550		72-25	88	27
551		72-25	89	28
552		72-25	90	1
553		72-25	91	29
554		72-25	92	30
555	Rudawa	72-25	93	2
556		72-25	94	3
557		72-25	95	1
558		72-25	96	4
559		72-25	97	5
560		72-25	98	6
561		72-25	99	7
562		72-25	100	8
563		72-25	101	9
564		72-25	102	10
565		72-25	103	11
566		72-25	104	12
567		72-25	105	13
568		72-25	106	14
569	Białawy Małe	72-25	107	2
570		72-25	108	4
571		72-25	109	5
572		72-25	110	6
573		72-25	111	7
574		72-25	112	8
575		72-25	113	9
576		72-25	114	3
577		72-25	115	1
578		72-25	116	10
579		72-25	117	11
580		72-25	118	12
581		72-25	119	13
582		72-25	120	14
583		72-25	121	15
584		72-25	122	16
585		72-25	123	17
586		72-25	124	18
587	Brzózka	72-25	125	2
588		72-25	126	1
589		72-25	127	4
590		72-25	128	3

591		72-25	129	6
592		72-25	130	7
593		72-25	131	8
594		72-25	132	9
595		72-25	133	10
596		72-25	134	5
597	Białawy Wielkie	72-25	135	1
598	Stryjno	72-25	136	31
599	Białawy Wielkie	72-26	52	2
600		72-26	53	3
601		72-26	54	4
602		72-26	55	5
603		72-26	56	6
604		72-26	57	7
605		72-26	58	8
606		72-26	59	9
607		72-26	60	10
608		72-26	61	11
609		72-26	62	12
610		72-26	63	13
611		72-26	64	14
612		72-26	65	15
613		72-26	66	16
614		72-26	67	17
615		72-26	68	18
616		72-26	69	19
617		72-26	70	20
618		72-26	71	21
619		72-26	72	22
620		72-26	73	23
621		72-26	74	24
622	Turzany	72-26	115	1
623		72-26	116	2
624		72-26	117	3
625		72-26	118	4
626		72-26	119	5
627		72-26	120	6
628		72-26	121	7
629		72-26	122	8
630		72-26	123	9
631		72-26	124	20
632		72-26	125	11
633		72-26	126	12
634	Aleksandrowice	72-26	127	1
635		72-26	128	2

636		72-26	129	3
637		72-26	130	4
638		72-26	131	5
639		72-26	132	6
640		72-26	133	7
641		72-26	134	8
642	Iwno	73-23	61	1
643		73-23	62	3
644		73-23	63	2
645		73-23	64	4
646		73-23	65	5
647		73-23	66	6
648		73-23	67	7
649		73-23	68	8
650		73-23	69	9
651		73-23	70	10
652		73-23	71	11
653		73-23	72	12
654		73-23	73	13
655		73-23	74	14
656		73-23	75	15
657		73-23	76	16
658		73-23	77	17
659		73-23	78	18
660		73-23	79	19
661		73-23	80	20
662		73-23	81	21
663		73-23	82	23
664		73-23	83	24
665		73-23	84	25
666		73-23	85	22
667	Przyborów	73-23	86	1
668		73-23	87	2
669		73-23	88	3
670		73-23	89	4
671		73-23	90	5
672		73-23	91	6
673		73-23	92	7
674		73-23	93	8
675		73-23	94	9
676		73-23	95	10
677	Krzelów	73-23	96	3
678		73-23	97	4
679		73-23	98	5
680		73-23	99	6

681	73-23	100	8
682	73-23	101	9
683	73-23	102	10
684	73-23	103	11
685	73-23	104	12
686	73-23	105	18
687	73-23	106	32
688	73-23	107	33
689	73-23	108	34
690	73-23	109	35
691	73-23	110	36
692	73-23	111	37
693	73-23	112	38
694	73-23	113	39
695	73-23	114	40
696	73-23	115	41
697	73-23	116	42
698	73-23	117	43
699	73-23	118	44
700	73-23	119	45
701	73-23	120	46
702	73-23	121	47
703	73-23	122	48
704	73-23	123	49
705	73-23	124	50
706	73-23	125	51
707	73-23	126	52
708	73-23	127	70
709	73-23	128	72
710	73-23	129	73
711	73-23	130	74
712	73-23	131	75
713	73-23	132	76
714	73-23	133	77
715	73-23	134	78
716	73-23	135	80
717	73-23	136	81
718	73-23	137	84
719	73-23	138	85
720	73-23	139	86
721	73-23	140	87
722	73-23	141	88
723	73-23	142	89
724	73-23	143	79
725	73-23	144	83

726		73-23	145	82
727		73-23	146	71
728	Orzeszków	73-23	147	1
729		73-23	148	2
730		73-23	149	3
731		73-23	150	4
732		73-23	151	5
733		73-23	152	6
734		73-23	153	7
735		73-23	154	8
736		73-23	155	9
737		73-23	156	10
738		73-23	157	11
739		73-23	158	12
740		73-23	159	13
741		73-23	160	14
742		73-23	161	15
743		73-23	162	16
744		73-23	163	17
745		73-23	164	24
746		73-23	165	25
747		73-23	166	26
748		73-23	167	27
749		73-23	168	23
750	Małowice	73-23	169	1
751		73-23	170	2
752		73-23	171	3
753		73-23	172	4
754		73-23	173	5
755		73-23	174	6
756		73-23	175	7
757		73-23	176	8
758		73-23	177	9
759		73-23	178	10
760		73-23	179	11
761		73-23	180	12
762		73-23	181	13
763		73-23	182	14
764		73-23	183	15
765		73-23	184	16
766		73-23	185	17
767		73-23	186	18
768		73-23	187	19
769		73-23	188	20
770		73-23	189	21

771		73-23	190	22
772		73-23	191	23
773	Krzelów	73-24	1	19
774		73-24	2	41
775		73-24	3	42
776		73-24	4	43
777		73-24	5	44
778		73-24	6	57
779		73-24	7	58
780		73-24	8	59
781		73-24	9	69
782		73-24	10	61
783		73-24	11	62
784		73-24	12	63
785		73-24	13	64
786		73-24	14	65
787		73-24	15	66
788		73-24	16	67
789		73-24	17	68
790		73-24	18	69
791	Słup	73-24	19	1
792		73-24	20	2
793		73-24	21	21
794		73-24	22	22
795		73-24	23	23
796	Baszyn	73-24	24	1
797		73-24	25	2
798		73-24	26	3
799		73-24	27	4
800		73-24	28	5
801		73-24	29	6
802		73-24	30	7
803		73-24	31	8
804		73-24	32	9
805		73-24	33	10
806		73-24	34	11
807		73-24	35	12
808		73-24	36	13
809		73-24	37	14
810		73-24	38	15
811		73-24	39	16
812		73-24	40	17
813		73-24	41	18
814		73-24	42	19
815	Domanice	73-24	43	1

816		73-24	44	2
817		73-24	45	3
818		73-24	68	1
819		73-24	69	2
820		73-24	70	3
821		73-24	71	5
822		73-24	72	6
823		73-24	73	4
824		73-24	74	7
825		73-24	75	8
826		73-24	76	9
827		73-24	77	10
828		73-24	78	11
829		73-24	79	12
830		73-24	80	13
831		73-24	81	14
832		73-24	82	15
833		73-24	83	16
834		73-24	84	17
835		73-24	85	18
836		73-24	86	19
837		73-24	87	20
838		73-24	88	21
839	Moczydlnica Klasztorna	73-24	89	22
840		73-24	90	23
841		73-24	91	24
842		73-24	92	25
843		73-24	93	26
844		73-24	94	27
845		73-24	95	28
846		73-24	96	29
847		73-24	97	30
848		73-24	98	31
849		73-24	99	32
850		73-24	100	33
851		73-24	101	61
852		73-24	102	62
853		73-24	103	63
854		73-24	104	64
855		73-24	105	65
856		73-24	106	66
857		73-24	107	67
858		73-24	108	68
859		73-24	109	69
860		73-24	110	70

861		73-24	111	71
862		73-24	112	72
863		73-24	113	73
864		73-24	114	75
865		73-24	115	76
866		73-24	116	77
867		73-24	117	74
868		73-24	118	52
869		73-24	119	53
870		73-24	120	54
871		73-24	121	55
872		73-24	122	56
873		73-24	123	57
874		73-24	124	58
875		73-24	125	59
876		73-24	126	60
877	Konary	73-24	127	1
878		73-24	128	2
879		73-24	129	3
880		73-24	130	4
881		73-24	131	5
882		73-24	132	6
883		73-24	133	7
884		73-24	134	8
885		73-24	135	9
886		73-24	136	10
887		73-24	137	11
888		73-24	138	12
889		73-24	139	13
890		73-24	140	14
891		73-24	141	15
892		73-24	142	16
893		73-24	143	17
894		73-24	144	18
895		73-24	145	19
896		73-24	146	20
897		73-24	147	21
898		73-24	148	22
899		73-24	149	23
900		73-24	150	24
901		73-24	151	25
902		73-24	152	26
903		73-24	153	27
904		73-24	154	28
905		73-24	155	29

906		73-24	156	30
907		73-24	157	31
908		73-24	158	32
909		73-24	159	33
910		73-24	160	34
911		73-24	161	35
912		73-24	162	36
913		73-24	163	37
914		73-24	164	38
915		73-24	165	39
916		73-24	166	40
917		73-24	167	41
918		73-24	168	42
919		73-24	169	43
920		73-24	170	44
921		73-24	171	45
922		73-24	172	46
923		73-24	173	47
924		73-24	174	48
925		73-24	175	49
926		73-24	176	50
927		73-24	177	51
928		73-24	178	52
929		73-24	179	53
930		73-24	180	54
931		73-24	181	55
932		73-24	182	56
933		73-24	183	57
934	Domanice	73-25	1	4
935		73-25	2	5
936		73-25	3	6
937		73-25	4	7
938		73-25	5	8
939		73-25	6	9
940		73-25	7	10
941		73-25	8	11
942		73-25	9	12
943		73-25	10	13
944		73-25	11	14
945		73-25	12	15
946		73-25	13	16
947		73-25	14	17
948		73-25	15	18
949		73-25	16	19
950		73-25	17	20

951		73-25	18	21
952		73-25	19	22
953	Baszyn	73-25	20	20
954		73-25	21	21
955		73-25	22	22
956		73-25	23	23
957		73-25	24	24
958		73-25	25	25
959		73-25	26	26
960		73-25	27	27
961		73-25	28	28
962		73-25	29	29
963		73-25	30	30
964		73-25	31	31
965		73-25	32	32
966		73-25	33	33
967		73-25	34	34
968		73-25	35	35
969	Smogorzów Mały	73-25	36	1
970		73-25	37	2
971		73-25	38	3
972		73-25	39	4
973		73-25	40	5
974		73-25	41	6
975		73-25	42	7
976		73-25	43	8
977		73-25	44	9
978		73-25	46	10
979		73-25	46	11
980		73-25	47	12
981		73-25	48	13
982		73-25	49	14
983		73-25	50	15
984		73-25	51	16
985		73-25	52	17
986		73-25	53	18
987		73-25	54	19
988		73-25	55	20
989		73-25	56	21
990		73-25	57	22
991	Smogorzów Wielki	73-25	58	1
992		73-25	59	2
993		73-25	60	3
994		73-25	61	4
995		73-25	62	5

996	73-25	63	6
997	73-25	64	7
998	73-25	65	8
999	73-25	66	9
1000	73-25	67	10
1001	73-25	68	11
1002	73-25	69	12
1003	73-25	70	13
1004	73-25	71	14
1005	73-25	72	15
1006	73-25	73	16
1007	73-25	74	17
1008	73-25	75	18
1009	73-25	76	19
1010	73-25	77	20
1011	73-25	78	21
1012	73-25	79	22
1013	73-25	80	23
1014	73-25	81	24
1015	73-25	82	25
1016	73-25	83	26
1017	73-25	84	27
1018	73-25	85	28
1019	73-25	86	29
1020	73-25	87	30
1021	73-25	88	31
1022	73-25	89	32
1023	73-25	90	33
1024	73-25	91	34
1025	73-25	92	35
1026	73-25	93	36
1027	73-25	94	37
1028	73-25	95	38
1029	73-25	96	39
1030	73-25	97	40
1031	73-25	98	41
1032	73-25	99	42
1033	73-25	100	43
1034	73-25	101	44
1035	73-25	102	45
1036	73-25	103	46
1037	73-25	104	47
1038	73-25	105	48
1039	73-25	106	49
1040	73-25	107	50

1041		73-25	108	51
1042	Rudawa	73-25	109	14
1043		73-25	110	15
1044		73-25	111	16
1045	Brzózka	73-25	112	11
1046		73-25	113	12
1047		73-25	114	13
1048	Głębowice	73-25	115	9
1049		73-25	116	10
1050		73-25	117	11
1051		73-25	118	12
1052		73-25	119	13
1053		73-25	120	14
1054		73-25	121	15
1055		73-25	122	16
1056		73-25	123	17
1057		73-25	124	18
1058		73-25	125	19
1059		73-25	126	20
1060		73-25	127	21
1061	Staszowice	73-26	68	1
1062		73-26	69	2
1063		73-26	70	3
1064		73-26	71	4
1065		73-26	72	5
1066		73-26	73	6
1067		73-26	74	7
1068		73-26	75	8
1069		73-26	76	9
1070		73-26	77	10
1071		73-26	78	11
1072		73-26	79	12
1073		73-26	80	13
1074		73-26	81	14
1075		73-26	82	15
1076		73-26	83	16
1077		73-26	84	17
1078		73-26	85	18
1079		73-26	86	19
1080		73-26	87	20
1081		73-26	88	21
1082	Aleksandrowice	73-26	89	1
1083		73-26	90	2
1084		73-26	91	3
1085		73-26	92	4

1086		73-26	93	5
1087		73-26	94	6
1088		73-26	95	7
1089		73-26	96	8
1090		73-26	97	9
1091	Turzany	73-26	98	1
1092		73-26	99	2
1093		73-26	100	3
1094		73-26	101	4
1095		73-26	102	5
1096		73-26	103	6
1097		73-26	104	7
1098		73-26	105	8
1099		73-26	106	9
1100		73-26	107	10
1101		73-26	108	11
1102		73-26	109	12
1103		73-26	110	13
1104		73-26	111	14
1105		73-26	112	15
1106		73-26	113	16
1107		73-26	114	17
1108		73-26	115	18
1109	Głębowice	73-26	116	2
1110		73-26	117	5
1111		73-26	118	6
1112		73-26	119	7
1113		73-26	120	8
1114	Orzeszków	74-23	76	18
1115		74-23	77	19
1116		74-23	78	20
1117		74-23	79	21
1118		74-23	80	22
1119	Moczydlnica Klasztorna	74-24	1	4
1120		74-24	2	49
1121		74-24	3	47
1122		74-24	4	46
1123		74-24	5	48
1124		74-24	6	45
1125		74-24	7	44
1126		74-24	8	43
1127		74-24	9	51
1128		74-24	10	42
1129		74-24	11	41
1130		74-24	12	40

1131		74-24	13	39
1132		74-24	14	38
1133		74-24	15	37
1134		74-24	16	50
1135		74-24	17	36
1136		74-24	18	35

[Tab. 10] Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków

POWIAT WOŁOWSKI - Gmina Wińsko					
L.p.	Miejscowość	Nr rejestru	Data wpisu	Stanowisko; chronologia/kultura	Nr AZP, uwagi
1.	Aleksandrowice	1230/665/1991	01.08.1991	osada; epoka brązu(kultura łużycka), okres wpływów rzymskich (kultura przeworska)	1/127/72-26
2.		1231/666/1991	01.08.1991	osada; okres wpływów rzymskich	3/129/72-26
3.		1229/664/1991	30.07.1991	osada; późny okres wpływów rzymskich (kultura przeworska)	5/131/72-26
4.	Białawy	1247/682/1991	31.10.1991	osada; epoka brązu (kultura łużycka), okres wpływów rzymskich (kultura przeworska), pradzieje	3/53/72-26
5.		1246/681/1991	31.10.1991	osada; epoka kamienia, okres wpływów rzymskich(kultura przeworska), pradzieje	5/55/72-26
6.		1248/683/1991	31.10.1991	osada; epoka kamienia, wczesne średniowiecze, pradzieje	14/64/72-26
7.		148/Arch/1965	20.10.1965	osada; kultura łużycka, XIII-XIV wiek	2/125/72-25, administracyjnie Brzózka
8.	Chwałkowice	284/Arch/1967	08.06.1967	grodzisko; XIV wiek	2/188/72-24
9.	Dąbie	1209/644/1987	15.12.1987	osada; kultura przeworska	10/62/72-23
10.		1299/734/1993	15.12.1987	osada	13/66/72-23
11.		1217/652/1987	15.12.1987	osada; kultura przeworska	14/67/72-23
12.		1220/655/1987	15.12.1987	osada; wczesne średniowiecze	12/6572-23
13.	Głębowice	1187/622/1987	15.12.1987	osada; „starożytna” wg decyzji o wpisie; wg AZP - epoka brązu, okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze	2/116/73-26
14.		1188/623/1987	15.12.1987	osada; „starożytna” i wczesne średniowiecze	5/117/73-26
15.		158/Arch/1965	29.09.1964	osada; kultura łużycka	11/117/73-25
16.	Gryżyce	1218/653/1987	15.12.1987	cmentarzysko; kultura łużycka;	1/95/72-23
17.		1215/650/1987	15.12.1987	osada; kultura łużycka, kultura przeworska	12/87/72-23
18.		1221/656/1987	15.12.1987	osada; kultura łużycka, kultura przeworska	13/88/72-23
19.		1219/654/1987	15.12.1987	osada; kultura przeworska	17/9272-23
20.	Grzeszyn	1249/684/1991	31.10.1991	osada; kultura łużycka	6/29/72-25
21.		1250/685/1991	31.10.1991	osada; epoka kamienia, epoka brązu (kultura łużycka), pradzieje	7/30/72-25
22.	Iwno	385/Arch/1968	08.08.1968	osada; kultura łużycka	3/6273-23
23.	Konary	36/Arch/1964	13.08.1964	grodzisko; XIII w.	4/130/73-24
24.		582/Arch/1971		cmentarzysko	73-24
25.	Krzelów	1216/651/1987	15.12.1987	osada; epoka brązu, okres lateński	24/192/73-23
26.	Łazy	1211/646/1987	15.12.1987	osada; kultura łużycka	7/100/71-24
27.		1212/647/1987	15.12.1987	osada; kultura przeworska	18/111/71-24
28.		1210/645/1987	15.12.1987	osada; kultura przeworska	25/118/71-24

29.		l/Arch/2000	28.03.2000	cmmentarzysko; V okres epoki brązu, okres halszacki (kultura łużycka)	1/99/71-24
30.	Moczydlnica Klasztorna	798/Arch/1975	03.04.1975	cmmentarzysko; kultura łużycka	1/68/73-24
31.	Morzyna	1241/676/1991	31.07.1991	osada; epoka brązu (kultura łużycka), okres wpływów rzymskich (kultura przeworska), wczesne średniowiecze	2/45/72-25
32.		1242/677/1991	31.07.1991	osada; epoka brązu (kultura łużycka), okres wpływów rzymskich (kultura przeworska), wczesne średniowiecze	10/53/72-25
33.		1240/675/1991	30.07.1991	osada; okres halszacki (kultura łużycka), pradzieje	11/54/72-25
34.		1239/674/1991	30.07.1991	osada; okres wpływów rzymskich (kultura przeworska)	12/55/72-25
35.	Piskorzyna	747/Arch.1974	14.12.1974	cmmentarzysko; kultura łużycka	1/58/72-24
36.		748/Arch/1974	14.12.1974	cmmentarzysko; kultura łużycka	2/21/72-25
37.		749/Arch/1974	14.12.1974	osada; kultura łużycka- IV V okres epoki brązu	5/170/71-24
38.		750/Arch/1974	14.12.1974	cmmentarzysko; kultura łużycka (decyzja) osada; wczesna epoka brązu i kultura przeworska (AZP)	8/148/71-24, Stan. 5a
39.		751/Arch/1974	14.12.1974	osada; kultura łużycka	6/23/72-25
40.	Przyborów	381/Arch/1968	26.06.1968	cmmentarzysko; późny okres lateński, okres wpływów rzymskich	1/86/73-23
41.		382/Arch/1968	26.06.1968	osada; okres wpływów rzymskich	9/94/73-23
42.	Rajczyn	27/Arch/1964	16.06.1964	grodzisko; XIV wiek	1/69/71-23
43.		1208/643/1987	15.12.1987	osada; wczesne średniowiecze (decyzja) oraz kultura przeworska(AZP)	14/48/69-23
44.	Rudawa	1263/698/1992	17.12.1992	osada; wczesne średniowiecze, późne średniowiecze	2/93/72-25
45.	Słup	278/Arch/1967	08.06.1967	kurhan; wczesna epoka brązu	1/19/73-24
46.		12/Arch/1964	30.05.1964	grodzisko; XIII - XIV wiek	2/20/73-24
47.	Staszowice	1197/632/1987	15.12.1987	grodzisko; XIII-XIV wiek	6/73/73-26
48.		1198/633/1987	15.12.1987	grodzisko; średniowiecze	8/75/73-26
49.		1199/634/1987	15.12.1987	osada; kultura łużycka, kultura przeworska, późne średniowiecze	15/82/73-26
50.		1200/635/1987	15.12.1987	osada; kultura łużycka, kultura przeworska, późne średniowiecze	16/83/73-26
51.		1201/636/1987	15.12.1987	osada; „starożytna” (decyzja) pradzieje, kultura łużycka, kultura przeworska, późne średniowiecze	18/85/73-26
52.		1202/637/1987	15.12.1987	osada; neolit, kultura łużycka, pradzieje, późne średniowiecze	21/88/73-26
53.	Stryjno	1243/678/1991	31.07.1991	cmmentarzysko; epoka brązu (kultura łużycka)	3/86/72-25
54.		498/Arch/1970	30.11.1970	osada; kultura łużycka, wczesne średniowiecze	6/75/72-25
55.	Trzcina Wołowska	65/Arch/1964		cmmentarzysko	73-26
56.	Turzany	1203/638/1987	15.12.1987	cmmentarzysko; kultura łużycka - V okres epoki brązu - okres halszacki	2/99/73-26
57.		1204/639/1987	15.12.1987	osada; kultury łużyckiej	4/10173-26
58.		1205/640/1987	15.12.1987	osada; kultura łużycka	8/105/73-26
59.		1206/641/1987	15.12.1987	osada; „starożytna” (decyzja) - kultura łużycka, okres wpływów rzymskich - okres wędrówek lu-	11/108/73-26
60.		1207/642/1987	15.12.1987	osada; pradzieje, kultura łużycka, kultura przeworska, wczesne średniowiecze	16/113/73-26

61.	Węgrzce	25/Arch/1964	16.06.1964	grodzisko; XIV wiek	1/39/72-24
62.	Wińsko	1265/700/1992	17.12.1992	osada; okres halszacki (kultura łużycka), pradziej, wczesne średniowiecze, okres nowożytny	63/41/72-25
63.		1264/699/1992	16.12.1992	osada; neolit, okres halszacki (kultura łużycka), kultura przeworska, wczesne średniowiecze, późne	64/42/72-25
64.	Wyszęćce	80/Arch/1964	06.11.1964	grodzisko; XIII - XIV wiek	4/117/72-23
65.		1214/649/1987	15.12.1987	osada; mezolit, neolit (KPL), kultura przeworska, wczesne średniowiecze, późne średniowiecze	34/137/72-23
66.		1213/648/1987	15.12.1987	osada; kultura przeworska	36/139/72-23

W odniesieniu do stanowisk archeologicznych obowiązują następujące wymagania konserwatorskie:

- w obrębie znajdujących się na terenie objętym opracowaniem studium stanowisk archeologicznych, zamierzenia inwestycyjne związane z pracami ziemnymi wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- Strefa „OW” obserwacji archeologicznej

Strefa ta jest równoznaczna z obszarem ujętym w ewidencji zabytków. Wyznacza się dla obszarów wsi o średniowiecznej metryce i terenów intensywnego osadnictwa pradziejowego, średniowiecznego i nowożytnego, stanowiącego zabytek i ujętego w wykazie, w myśl przepisów odrębnych), w ramach której:

- wszelkie zamierzenia inwestycyjne związane z pracami ziemnymi w jej obrębie podlegają następującemu ustaleniu: - wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych zgodnie z przepisami odrębnymi.

Strefa „OW” obserwacji archeologicznej obejmuje następujące miejscowości: Baszyn, Budków, Brzózka, Chwałkowice, Dąbie, Domanice, Głębowice, Iwno, Jakubikowice, Kleszczowice, Konary, Kozowo, Krzelów, Małowice, Moczydlina Klasztorna, Morzyna, Orzeszków, Piskorzyna, Przyborów, Rogów Wołowski, Rudawa, Smogorzów Wielki, Smogorzówek, Węgrzce, Wińsko, Wyszęćce.

- Strefa „W” ścisłej ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych

Strefę „W” ścisłej ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych wyznacza się dla zespołów sakralnych oraz stanowisk archeologicznych posiadających własną formę krajobrazową (grodziska w Chwałkowicach, Konarach, Rajczynie, Słupie, Staszowicach (tutaj dwa grodziska), Węgrzicach, Wyszęcicach, kurhan w Słupie). Obiekty o zachowanej formie krajobrazowej, dla których wyznaczono ww. strefę wyłączone są z wszelkiej działalności inwestycyjnej, która mogłaby naruszyć ich specyficzną formę. Dla tego typu obiektów w strefie wprowadza się priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych nie związanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją zabytkowego terenu - dopuszcza się jedynie prowadzenie badań naukowych, prac porządkowych, konserwację zachowanych fragmentów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem. Dopuszczalne na tym terenie prace należy wykonywać zgodnie z przepisami odrębnymi.

Dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub na obszarze stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków obowiązują przepisy odrębne.

Dla obiektów ujętych w ewidencji zabytków obowiązują następujące wymagania:

- zachować ich bryłę, kształt i geometrię dachu oraz zastosowane tradycyjne materiały budowlane,
- stosować historyczny rodzaj pokrycia dachowego,
- utrzymać, a w przypadku zniszczenia odtworzyć historyczny detal architektoniczny,
- zachować kształt, rozmiary i rozmieszczenie otworów zgodne z historycznym wizerunkiem budynku,
- utrzymać – lub odtworzyć oryginalną stolarkę okien i drzwi,
- w przypadku konieczności przebicia nowych otworów, należy je zharmonizować z zabawkową elewacją budynku,
- stosować kolorystykę i materiały nawiązujące do tradycyjnych lokalnych rozwiązań, w tym ceramiczne lub tynkowe pokrycie ścian zewnętrznych,
- zespoły stanowisk archeologicznych oraz pojedyncze stanowiska archeologiczne winny być wyłączone z wszelkiej działalności inwestycyjnej, która mogłaby naruszyć formę i zniekształcić otoczenie, zniszczyć ich nawarstwienia kulturowe, relikty budowli drewnianych, murowanych, czy ich specyficzną formę,
- na obszarze ujętych w ewidencji zabytków stanowisk archeologicznych i ich bezpośredniego otoczenia, dla robót ziemnych lub zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie (w tym zalesień), obowiązuje wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych zgodnie z przepisami odrębnymi.

Ochrona zabytkowych układów zieleni

Tereny te najczęściej stanowią integralną część obszarów chronionych lub niekiedy występują samoistnie. Jako zieleń chroniona mogą występować:

- założenia zieleni komponowanej: parki, ogrody, skwery ukształtowane przez człowieka,
- cmentarze powstałe przed 1945 rokiem,
- szpalery aleje, pojedyncze drzewa pomnikowe.

Na terenach zieleni komponowanej należy dążyć do ich zachowania i scalenia w granicach historycznych, w miarę możliwości należy zachować dawne funkcje poszczególnych części zespołów pałacowych: folwark jako tereny gospodarcze, polany parkowe jako krajobrazowe, bez prowadzenia nasadzeń, tereny zadrzewione jako naturalne masywy zieleni.

W przypadku szpalerów, alei i pojedynczych okazów zaleca się:

- właściwą pielęgnację zieleni,
- w przypadku szpalerów i alei usuwanie chorych i uzupełnienie układu nasadzeniami właściwych gatunków drzew.

Gdy nie przewiduje się prac renowacyjnych należy pozostawić zbiorowisko naturalnej sukcesji przyrodniczej. Prace melioracyjne winny być projektowane i prowadzone w taki sposób, aby nie niszczyć naturalnych zadrzewień, zwłaszcza tych, które rosną nad brzegami cieków wodnych.

6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

W obszarze gminy Wińsko wskazuje się na możliwości planowania rozwoju struktur przestrzennych w oparciu o metodę Transit Oriented Development (TOD), w odniesieniu do planowania skoncentrowanego na optymalnym wykorzystaniu dostępności transportu zbiorowego, szczególnie o dużej zdolności przewozowej – w obszarze gminy Wińsko głównie w postaci np. kolei.

Ponadto na terenie gminy należy uwzględnić możliwość wyznaczenia elementów systemu bike & ride i przeprowadzenie szczegółowych analiz dot. możliwości wyznaczenia elementów systemu park & ride przy stacjach i przystankach kolejowych.

Integrowanie transportu poprzez wyznaczanie w studium gminy oraz budowę gminnych i aglomeracyjnych zintegrowanych węzłów przesiadkowych.

Komunikacja drogowa

Przez gminę z północny na południowy-zachód przebiega droga krajowa nr 36 relacji Ostrów Wielkopolski-Prochowice. W granicach gminy Wińsko na trasie drogi nr 36 są zlokalizowane trzy istotne węzły w ramach skrzyżowań z drogami wojewódzkimi nr: 340, 334 i 338. W ramach systemu komunikacji na terenie gminy funkcjonuje także sieć piętnastu dróg powiatowych o nr: 1099D, 1113D, 1114D, 1115D, 1271D, 1272D, 1273D, 1274 D, 1274D, 1274D, 1275D, 1276D, 1277D, 1278D, 1280D i 1324D. Uzupełnieniem w/w są liczne drogi gminne.

Ponadto do zadań komunikacyjnych na terenie gminy należy przebudowa drogi krajowej nr 36 ze szczególnym uwzględnieniem poszerzenia drogi na niektórych odcinkach.

Modernizacja dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych podniesie standard bezpieczeństwa na drogach oraz poprawi dostępność komunikacyjną miejscowości gminnych.

Potrzeby i kierunki modernizacji systemów komunikacji na terenie gminy:

- ustalane w aktach prawa miejscowego drogi klasy GP lub G winny mieć szerokość w liniach rozgraniczających zgodną z przepisami odrębnymi;
- drogi klasy Z winny mieć szerokość w liniach rozgraniczających: na terenach zainwestowania wiejskiego i na terenach otwartych, zgodne z przepisami odrębnymi;
- drogi i ulice lokalne winny mieć szerokości w liniach rozgraniczających zgodną z przepisami odrębnymi, z wyjątkiem obszarów zabudowanych lub miejsc o szczególnych warunkach terenowych, gdzie należy je dostosować do możliwości wynikających z istniejącego zagospodarowania i granic władania;
- drogi i ulice dojazdowe projektowane na obszarach niezabudowanych powinny mieć szerokość w liniach rozgraniczających zgodną z przepisami odrębnymi, a na terenach z istniejącą zabudową szerokości dostosowane do lokalnych możliwości wynikających z istniejącej zabudowy i granic władania;
- utwardzanie i poprawa nawierzchni i dróg;
- budowa jednostronnych lub obustronnych (w zależności od zabudowy i możliwości terenowych) chodników na terenach zabudowanych celem wydzielenia z osobna ruchu kołowego, rowerowego i pieszego;
- budowa ścieżek rowerowych, z uwzględnieniem sieci głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego;
- budowa miejsc postojowych przy usługach lub innych obiektach stanowiących cele ruchu;
- realizacja wyznaczonych w opracowaniach planów miejscowych obejść wsi: Wińsko i Kleszczowice, podtrzymane w opracowaniu studium;
- uwzględnienie przyszłych rezerw terenowych wyznaczonych w studium dla obejść wsi: Białawy Wlk., Małowice, Krzelów;
- drogi wewnętrzne powinny mieć szerokości odpowiednie dla sposobu użytkowania i zagospodarowania terenów, w których granicach zostają wyznaczane, zalecane co najmniej 8 m.

Komunikacja kolejowa

Przez gminę Wińsko przebiega dwutorowa zelektryfikowana linia kolejowa nr 273 relacji Wrocław Główny - Szczecin Główny, a także dwie nieczynne obecnie odcinki linii kolejowej Rawicz - Pątnów Legnicki i linia 782 Małowice Wołowskie - Iwno. W obszarze gminy funkcjonują dwie czynne stacje kolejowe: w Orzeszkowie i Małowicach.

Na linii kolejowej nr 273 realizowane są:

- Projekt POLiŚ 5.1-20 pn.: „Budowa infrastruktury systemu ERTMS/GSM-R na liniach kolejowych PKP Polskie Linie Kolejowe S.A w ramach NPW ERTMS”,
- „Prace na ciągu C-E 59 - odcinek Grabiszyn Rzepin, opracowanie SW”.

Na pozostałych odcinkach nie przewiduje się znaczących zmian i modernizacji w zakresie przebiegu i standardów istniejących odcinków linii kolejowych. Celem przemysłowym służy linia kolejowa Wińsko - Polkowice.

Sytuowanie m. in. budynków i zieleni w odniesieniu do sąsiedztwa terenów kolejowych powinno być zgodne z wymaganiami określonymi w art. 53 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, a także na podstawie przepisów odrębnych.

Infrastruktura techniczna

Ustala się następujące ogólne zasady uzbrojenia terenów w infrastrukturę techniczną:

- sieci uzbrojenia technicznego terenu w obszarze zabudowy zwartej należy prowadzić w obrębie linii rozgraniczających ulic,
- projektowane sieci uzbrojenia należy sytuować równolegle w stosunku do istniejących i planowanych linii rozgraniczających ulic, w takich poziomych i pionowych odległościach od istniejących i projektowanych elementów podziemnego i naziemnego uzbrojenia terenu, jakie przewidują obowiązujące przepisy szczególne,
- w przypadku realizacji sieci uzbrojenia technicznego poza liniami rozgraniczającymi ulic, należy w miarę możliwości prowadzić je równolegle do granic działek, w pasie terenu wolnym od innego istniejącego uzbrojenia,
- w przypadku, gdy istniejące uzbrojenie terenu prowadzone jest w sposób sprzeczny z zasadami określonymi powyżej, należy dążyć do jego przełożenia, umożliwiając tym samym prawidłowe sytuowanie innych sieci,
- realizacja układu komunikacyjnego powinna obejmować kompleksową realizację uzbrojenia technicznego,
- dopuszcza się realizację urządzeń technicznych uzbrojenia, w tym ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, pary, gazów i energii elektrycznej oraz urządzeń łączności publicznej i sygnalizacji, a także innych podziemnych, naziemnych lub nadziemnych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń w granicach wszystkich obszarów funkcjonalnych, o ile przepisy szczególne nie będą tego wykluczać.

Potrzeby i kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej

Zaopatrzenie w wodę

- 1) Zakłada się rozbudowę systemów zaopatrzenia w wodę poprzez budowę wodociągów grupowych oraz w miarę potrzeb nowych lokalnych ujęć wody wraz z infrastrukturą, stacji uzdatniania wody.
- 2) Sieci rozdzielcze winny być realizowane w układach pierścieniowych.

- 3) Należy zapewnić odpowiednią jakość wody pitnej poprzez ochronę obszarów zasobowych wód podziemnych oraz prawidłowe zagospodarowanie stref ochronnych ujęć wody.
- 4) Dla terenów aktywności gospodarczej w przypadku znacznego zapotrzebowania na wodę dopuszcza się budowę własnych ujęć wody.
- 5) Dopuszcza się indywidualne zaopatrzenie w wodę.
- 6) Zaleca się gospodarcze wykorzystanie wód opadowych i roztopowych oraz tzw. wody szarej poprzez działania na bazie małej retencji i ponownego wykorzystania zgromadzonej wody do innych celów.

Odprowadzanie i unieszkodliwianie ścieków

- 1) Zakłada się odprowadzenie ścieków bytowych z terenów zainwestowanych do gminnej sieci kanalizacyjnej.
- 2) W ramach uporządkowania i rozbudowy sieci kanalizacyjnej należy dążyć do utworzenia na terenie gminy systemu kanalizacji rozdzielczej poprzez sukcesywną, prowadzoną w etapach rozbudowę sieci kanalizacyjnej.
- 3) Na obszarach nie wyposażonych w sieć kanalizacji sanitarnej dopuszcza się stosowanie lokalnych systemów, w tym przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych.
- 4) W zakresie odprowadzania ścieków przemysłowych należy dążyć do ich całkowitego unieszkodliwiania na terenie własnym inwestora i w miarę możliwości do stosowania obiegu zamkniętego procesów produkcyjnych; należy egzekwować obowiązek podczyszczania ścieków o przekroczonych dopuszczalnych wartościach zanieczyszczeń, przed ich wprowadzeniem do komunalnej kanalizacji sanitarnej, w oczyszczalniach zlokalizowanych na terenach wyznaczonej działalności gospodarczej.

Zaopatrzenie w gaz

- 1) Wzdłuż istniejącej sieci wysokiego ciśnienia występującej na obszarze gminy lub nowo realizowanej sieci wysokiego ciśnienia obowiązują strefy kontrolowane zgodnie z przepisami odrębnymi.
- 2) Strefa kontrolowana sieci gazowej wysokiego ciśnienia, której lokalizację pokazano na rysunku studium stanowi obszar, w którym operator sieci gazowej jest uprawniony do zapobiegania działalności mogącej mieć negatywny wpływ na jej trwałość i prawidłową eksploatację.
- 3) Zakłada się rozbudowę rozdzielczej sieci gazowej na nowych terenach przewidzianych pod zabudowę.
- 4) W celu wykorzystania gazu do celów grzewczych i umożliwienia podłączenia kotłowni lokalnych do sieci gazowej proponuje się wybudowanie gazociągów średniego ciśnienia w rejonach zasilanych niskim ciśnieniem oraz budowę obiektów służących magazynowaniu gazu.
- 5) Zaopatrzenie w gaz z dystrybucyjnej sieci gazowej odbywać się będzie w oparciu o obowiązujące przepisy szczególne w zakresie systemu gazowego, jeżeli zaistnieją techniczne i ekonomiczne warunki dostarczania paliwa gazowego. W takim przypadku na obszarze objętym planem przewiduje się umieszczenie sieci gazowej niezbędnej dla zapewnienia dostarczania gazu do odbiorców.
- 6) Na terenach objętych strefami ochronnymi nieczynnych odwiertów i stref kontrolowanych gazociągów wskazanych na rysunku studium obowiązuje zakaz zabudowy.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

- 1) Dopuszcza się rozbudowę istniejącej sieci przesyłowej średniego i niskiego napięcia i prowadzenie nowych linii energetycznych w miarę potrzeb, szczególnie na terenach wyznaczonych obszarów aktywności gospodarczej.
- 2) Dla terenów wskazanych pod zabudowę należy przewidzieć stosownie do potrzeb budowę dodatkowych stacji transformatorowych, których lokalizację należy uzależnić od rodzaju i sposobu zabudowy.
- 3) Wskazuje się obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW z wyłączeniem urządzeń wykorzystujących energię wiatru.
- 4) Dopuszcza się urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 500 kW na potrzeby własne.

Zaopatrzenie w energię cieplną

- 1) Przewiduje się utrzymanie istniejących systemów zaopatrzenia w ciepło z zaleceniem modernizacji i wymiany urządzeń grzewczych na urządzenia o wysokiej sprawności grzewczej i niskim stopniu emisji zanieczyszczeń.
- 2) W przypadkach stosowania paliw stałych o wysokiej emisji pyłów i gazów należy dążyć do zamian nośnika energii na paliwo nie powodujące zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego.
- 3) Dla zabudowy indywidualnej proponuje się przechodzenie na ogrzewanie gazowe w miejscach wyposażonych w sieć gazową lub inne z wykorzystaniem ekologicznych źródeł energii.
- 4) W celu ekonomicznego wykorzystania mocy oraz obniżenia kosztów ogrzewania zaleca się:
 - prowadzenie procesów termomodernizacyjnych,
 - instalowanie wysoko sprawnych, energooszczędnych i ekologicznych urządzeń odbiorczych.

Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów

- 1) Na obszarze gminy wskazuje się tereny pod ewentualne obiekty lub urządzenia związane z gospodarowaniem odpadami. Jakkolwiek obecnie nie planuje się budowy spalarni odpadów, to nie można wykluczyć takiej potrzeby lub budowy innych instalacji gospodarowania odpadami w przyszłości.
- 2) Udział gminy Wińsko we współpracy międzygminnej powinien się wiązać z pełnym prowadzeniem selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych na terenie gminy; zakłada się, że do PSZOK zlokalizowanych na obszarze gminy winny trafiać surowce zbierane od mieszkańców gminy.
- 3) Celem strategicznym jest minimalizacja powstawania odpadów w sektorze komunalnym i gospodarczym, ograniczenie do minimum negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko oraz maksymalny wzrost ich gospodarczego wykorzystania.
- 4) Obiekty i urządzenia związane z odzyskiwaniem surowców wtórnych powinny być lokalizowane w odpowiedniej izolacji od zabudowy mieszkaniowej.

7. Obszary inwestycji celu publicznego**o znaczeniu lokalnym**

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Gminy Wińsko na terenie gminy planuje się m. in. następujące cele publiczne o znaczeniu lokalnym:

- Modernizacja dróg gminnych na terenie gminy, w tym budowa chodników i oświetlenia ulicznego,
- Inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej – rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, gazyfikacja wsi, budowa instalacji w zakresie gospodarowania odpadami,
- Budowa i rozbudowa sieci tras i ścieżek rowerowych,
- Budowa, modernizacja i doposażenie infrastruktury kulturalnej (GOK, biblioteka, świetlice),
- Rewitalizacja pustostanów (zagospodarowanie centrum Wińska),
- Rozwój przydomowych oczyszczalni ścieków, kanalizacja, rozbudowa istniejącej oczyszczalni ścieków,
- Oczyszczanie, renowacja zbiorników wodnych we wszystkich miejscowościach,
- Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w gminie,
- Opracowanie oferty inwestycyjnej gminy,
- Zabieganie o dobre połączenie drogowe gminy z trasą S5,
- Rozwój bazy noclegowej i agroturystyki,
- Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

o znaczeniu ponadlokalnym

Wg Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, ustawy o pzp przewiduje się następujące Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, związanych z terenem gminy Wińsko:

- Prace na linii kolejowej C-E 59 na odcinku Wrocław Brochów/ Grabiszyn - Głogów - Zielona Góra - Rzepin - Szczecin Podjuchy - na terenie województwa dolnośląskiego,
- Remont i modernizacja zabudowy regulacyjnej Odry swobodnie płynącej - odbudowa i modernizacja zabudowy regulacyjnej - w celu przystosowania odcinka Odry od Malczyc do ujścia Nysy Łużyckiej do III klasy drogi wodnej,
- Budowa stopnia wodnego Ścinawa na rzece Odrze" (zadanie znajduje się w Pzp woj. dolnośląskiego, obecnie brak zatwierdzonej lokalizacji stopnia) oraz o zadanie: „Budowa stopnia wodnego Rajczyn na rzece Odrze" (zadanie to nie jest wyszczególnione w Pzp woj. dolnośląskiego, ale SW Rajczyn jest to po SW Ścinawa kolejny obiekt do realizacji z programu kaskadyzacji rz. Odry),
- Odra - modernizacja wałów, gm. Brzeg Dolny,
- Przystosowanie Odrzańskiej Drogi Wodnej do parametrów klasy Va,
- Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych,
- Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu - zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów,
- Linia 400 kV „Plewiska Bis"- Pasikurówce (operator elektroenergetycznego systemu przesyłowego nie przewiduje realizacji inwestycji),
- Udrożnienie podstawowych ciągów wywozowych z Dolnego Śląska - Prace na linii kolejowej nr 273 na odcinku Wrocław - Głogów,
- Projektowany rezerwat przyrody "Jezierzycza",

8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej

W granicach gminy Wińsko nie występują obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej.

9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Gmina Wińsko ustanowiła prawo miejscowe w zakresie zagospodarowania przestrzennego uchwalając miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego jednak nie dla wszystkich obrębów.

Na terenie gminy obowiązuje 20 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w następujących obrębach (bądź ich częściach):

- w obrębie wsi Chwałkowice,
- w obrębie wsi Wińsko (2 mpzp)
- w obrębie wsi Przyborów,
- w obrębie północnej części miejscowości Krzelów,
- w obrębie wsi Kleszczowice,
- w obrębie wsi: Boraszyce Małe, Wińsko i Jakubikowice,
- w obrębie wsi Małowice
- w obrębie obszarów położonych w południowo-zachodniej części wsi Orzeszków, północno-zachodniej części wsi Orzeszków, w obrębie wsi Iwno, w obrębie wsi Baszyn,
- w obrębie terenu położonego we wsi Głębowice,
- w obrębie terenu położonego w Piskorzynie,
- w obrębie obszaru położonego w obrębie wsi Boraszyce Małe, Wińsko i Jakubikowice,
- w obrębie działki nr 133/5 obręb Domanice,
- w obrębie jednotorowej napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV od słupa nr 55 do projektowanej stacji GPZ Wińsko,
- w obrębie jednotorowej napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV od słupa nr 55 linii S 419 do projektowanej stacji GPZ Wińsko,
- w obrębie wsi: Chwałkowice, Wrzeszów i Morzyna,
- w obrębie wsi Wińsko i Kleszczowice,
- w obrębie części wsi Wińsko i Jakubikowice,
- w obrębie terenu położonego we wsi Turzany,
- w obrębie terenu położonego w obrębie Konary.

Powyżej wskazane plany, które podlegały jednostkowym zmianom, stanowią podstawę wszelkich decyzji administracyjnych w zakresie zagospodarowania przestrzennego, a także podstawową przesłankę określenia kierunków przyszłych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy.

Dalsze zmiany planów zagospodarowania przestrzennego mogą być sporządzane w miarę potrzeb, w oparciu o kierunki rozwoju określone w niniejszym studium.

10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Zasoby ziemi rolniczej w gminie wynoszą ok. 16625 ha użytków rolnych. Rolnictwo stanowi jeden z podstawowych rodzajów działalności na obszarze gminy - 22,6% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Wińsko pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo).

Największy procent gruntów ornych (39,3 %) znajduje się w klasie IV. Szczegółowa klasyfikacja bonitacyjna gleb gminy przedstawia się następująco:

- gleby bardzo dobre (I, II klasa) – 0,2 %,
- gleby dobre i średnio dobre (III klasa) – 26,2 %,
- gleby średnie i średniogorsze (IV klasa) – 39,3 %,
- gleby słabe (V, VI klasa) - 34,3 %.

Grunty rolne o wysokiej wartości bonitacyjnej dominują w centralnej części gminy i na zachodzie. Stanowią one niespełna ¼ ogólnej powierzchni użytków rolnych.

Zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- Większe kompleksy gruntów użytkowanych rolniczo winny być chronione przed ich przeznaczeniem na cele nierolnicze.
- Na inwestycyjne cele nierolnicze winny być preferencyjnie przeznaczane grunty niższych klas bonitacyjnych, położone w pobliżu obszarów zainwestowanych.
- Należy ograniczać nadmierne rozpraszanie zabudowy związanej z produkcją rolniczą, w tym zagrodowej.
- Wskazane jest prowadzenie gospodarki wielokierunkowej, gdzie obok działalności typowo rolniczej będą świadczone usługi agroturystyczne, prowadzone pszczelarstwo, produkcja ziół itp.; gospodarka wielokierunkowa jest łatwiejsza w co najmniej średnich gospodarstwach.
- Grunty słabszej jakości, a szczególnie te, które znajdują się w pobliżu istniejących kompleksów leśnych, należałoby przeznaczyć pod zalesienia.
- Należy prowadzić działalność melioracyjną zgodnie z wymaganiami ekologicznymi, renaturyzację potoków, odtwarzanie śródpolnych stawów, zadrzewień.
- Na obszarach gruntów rolnych należy wprowadzić zadrzewienia i zakrzewienia w formie pasów, szpalerów w tym również o funkcji wiatrochronnej, przeciwoerozyjnej oraz kęp i enklaw zielonych.

Zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej:

Lasy zajmują powierzchnię ok. 7139 ha. Powierzchnia gruntów leśnych stanowi ok. 27,4 % powierzchni gminy. Lasy państwowe w gminie pozostają pod nadzorem Nadleśnictwa Wołów i Góra Śląska (pod zarządem - 143 ha).

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej lasy tego obszaru zakwalifikowano do V Śląskiej Krainy, Dzielnic Wrocławskiej V.2, Mezoregionów: Obniżenia Ścinawskiego i Wzgórz Trzebnicko - Ostrzeszowskich. Procentowy udział poszczególnych typów siedliskowych w lasach gminy Wińsko przedstawia się następująco:

- siedliska borowe - bór mieszany świeży - B.M.ŚW. - 54%, bór świeży - B.Św. - 22%, bór mieszany wilgotny - B.M.W. - 1%
- siedliska lasowe - las mieszany - L.M. - 10%, las świeży - L.Św. - 9%, las wilgotny - L. W. - 2% olsy jesionowe, olszowe o lasy łęgowe - O.L. i L.Ł. - 2%

Panującym gatunkiem w lasach jest sosna występująca w 72% i świerk w 2% a z liściastych dęb w 15%, brzoza w 4% olsza w 5%. Pozostałe gatunki zajmują łącznie tylko 2%.

Prawie wszystkie lasy na obszarze gminy to lasy ochronne. Większość lasów na terenie gminy (oprócz lasów na siedliskach wilgotnych) to lasy o warunkach korzystnych dla rekreacji.

Nie należy dopuszczać do przeznaczania terenów zwartych kompleksów leśnych na zabudowę, z wyjątkiem niezbędnych obiektów związanych z administracją lasów, prowadzeniem gospodarki leśnej, komunikacji lub infrastruktury technicznej.

Zadania ochrony lasu sprowadzają się do zachowania i powiększania obszarów zalesionych poprzez:

- uzupełnianie braków powstałych w wyniku szkód wyrządzanych przez wiatry: złomów, wywrotów, śniegołomów itp.,
- zalesianie gruntów rolnych niskich klas przyległych do terenów leśnych lub położonych w pobliżu,
- prowadzenie przebudowy drzewostanów przez wprowadzenie w nowych odnowieniach gatunków drzew zgodnych ze składem docelowym dla poszczególnych typów siedliskowych.

11. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych

Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego przekazane przez Prezesa KZGW jednostkom administracji w 2015 roku i określające obszary szczególnego zagrożenia powodzią Q10% i Q1%, dla których obowiązują ustalenia wynikające z przepisów odrębnych (ustawa Prawo wodne) oraz obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi wynosi 0,2%.

Na podstawie aktualnie obowiązujących map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP) ustalono, że teren objęty studium znajduje się częściowo w zasięgu zalewu wodą o prawdopodobieństwie przewyższenia:

- obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym (międzywale):
 - wyznaczony obszar szczególnego zagrożenia powodzią Q1% na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
 - wyznaczony obszar szczególnego zagrożenia powodzią Q10% na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
 - wyznaczony obszar 0,2%, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie (obejmują one wyłącznie teren międzywala),

a także

- obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego w scenariuszu całkowitego zniszczenia obwałowania, przy wyznaczeniu którego przyjęto przepływ o prawdopodobieństwie przewyższenia 1%.

Międzywale samo w sobie stanowi obszar szczególnego zagrożenia powodzią i ewentualne zagospodarowanie musi być podporządkowane jego funkcji wiodącej, jaką jest zapewnienie swobodnego przepływu wód powodziowych.

Wyznaczone na MZP strefy 0.10%, Q1% i Q0,2% w granicach Gminy Wińsko obejmują wyłącznie teren międzywala rz. Odry i częściowo rz. Jezierzycy. Na części międzywala rz. Jezierzycy nie ma wyznaczonych na MZP obszarów - co nie oznacza, że nie występuje tam obszar szczególnego zagrożenia powodzią - informacja ta wymaga uwzględnienia w Studium. Natomiast obszar narażony na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego obejmuje znaczną część terenów Gminy położonych po stronie odpowietrznej wału przeciwpowodziowego rz. Odry.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy odrębne wynikające z ustawy Prawo wodne. Ustala się bezwzględny zakaz zabudowy na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią tj. międzywału. Ograniczenie to nie dotyczy budowli przeciwpowodziowych, urządzeń wodnych i obiektów związanych z gospodarką wodną (tj. obiektów hydrotechnicznych, hydroenergetycznych wraz z infrastrukturą i budynkami niezbędnymi do ich funkcjonowania). Ponadto obowiązują stosowne przepisy odrębne w odniesieniu do istniejącego obwałowania (tj. art. 176).

Nie stwierdzono obszarów osuwania się mas ziemnych.

12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Na terenie gminy Wińsko nie wyznacza się potrzeby utworzenia filarów ochronnych dla złóż kopalin.

13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady

Na terenie gminy Wińsko nie występują obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.

14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Zgodnie z Lokalnym Programem Rewitalizacji w gminie Wińsko zidentyfikowano następujące obszary wymagające przekształceń funkcjonalno-przestrzennych:

- część obszaru zdegradowanego obejmujący obszar zamieszkany na terenie wsi Wińsko;
- obszar zamieszkany na terenie sołectw: Grzeszyn (z uwzględnieniem Białkowa), Konary, Małowice, Przyborów, Smogorzówek,
- niezamieszkany obszar wokół zalewu Słup
- teren przemysłowy w postaci nasypu po linii kolejowej na odcinku od Małowic przez Wińsko do Piskorzyny

Zidentyfikowano także następujące działania na terenie gminy Wińsko, mające na celu przywrócenie równowagi w środowisku:

- dostosowanie infrastruktury technicznej oraz zabudowy rynku w Wińsku, do pełnienia funkcji centrum gminy, z odbywającymi się tam różnego rodzaju wydarzeniami lokalnymi i ponadlokalnymi;
- adaptacja i remont istniejących obiektów i przestrzeni publicznych wraz z nadaniem im nowych funkcji: edukacyjnej, gospodarczej, integracyjnej, rekreacyjnej i turystycznej;
- zachowanie, dostosowywanie i ochrona dziedzictwa kulturowego obszarów rewitalizowanych wraz z towarzyszącą im infrastrukturą techniczną, dla działalności społecznej, kulturalnej i gospodarczej;
- poprawa stanu technicznego (termomodernizacja z wykorzystaniem ekologicznych

rozwiązań, sprawna kanalizacja) budynków mieszkalnych i obiektów użyteczności publicznej, służących poprawie jakości powietrza, wód powierzchniowych, przyrody i klimatu akustycznego;

- uporządkowanie gospodarki odpadami na obszarze objętym rewitalizacją (likwidacja nielegalnych „dzikich” wysypisk);
- rozwój infrastruktury turystycznej i sportowej na obszarze rewitalizowanym (modernizacja kompleksu obiektów sportowych w Wińsku, dostosowanie do potrzeb wypoczynku i rekreacji terenu z zalewem Słup, stworzenie systemu atrakcyjnych i bezpiecznych tras i ścieżek rowerowych z wykorzystaniem min. dawnej infrastruktury kolejowej oraz atrakcyjnych ścieżek pieszych w miejscowości Wińsko, oczyszczenie stawów);
- działania zmierzające do poprawy jakości środowiska naturalnego.

Obszar rewitalizowany na terenie gminy Wińsko zajmuje powierzchnię 2,11 km², co stanowi 8,85% powierzchni gminy, i jest zamieszkały przez 1774 osoby, czyli 21,17% ogółu mieszkańców gminy. Tym samym spełnia warunki nałożone na jego wielkość i liczbę mieszkańców przez odpowiednie akty normatywne.

Pozostałe obiekty wymagające przekształceń i rehabilitacji to przede wszystkim:

- obiekty zabytkowe lub o walorach kulturowych (dwory, budynki mieszkalne), wymagające właściwego utrzymania;
- zaniedbane parki lub zespoły zieleni;
- obiekty gospodarcze, w których pierwotna działalność gospodarcza została zaniechana lub ograniczona,
- tereny po eksploatacji powierzchniowej.

Działania w tych obiektach powinny polegać na:

- poprawie stanu technicznego poprzez ich remonty i modernizacje oraz wyposażenie w standardowe urządzenia infrastruktury technicznej;
- dostosowaniu funkcji współczesnej do wartości zabytkowych zespołów i obiektów;
- wyeliminowaniu funkcji uciążliwych i degradujących;
- zachowaniu w miarę możliwości funkcji poszczególnych części zespołów dworsko – parkowych (dwory – funkcje usługowe lub mieszkaniowe, parki – funkcje rekreacyjne);
- adaptacji istniejących, niewykorzystanych obiektów gospodarczych na cele przetwórstwa rolnego i urządzeń obsługi rolnictwa lub prowadzenia innej działalności gospodarczej, usług komercyjnych lub publicznych o ile przepisy szczególne nie będą takich adaptacji wykluczać;
- adaptacji budynków gospodarczych lub ich części na usługi nieuciążliwe lub obiekty agroturystyki.

15. Obszary zdegradowane

Na terenie gminy Wińsko nie występują obszary zdegradowane

16. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Na terenie gminy Wińsko nie występują tereny zamknięte inne, niż tereny zamknięte ustalane przez ministra właściwego do spraw transportu (tereny kolejowe).

III. UZASADNIENIE ROZWIĄZAŃ PRZYJĘTYCH W STUDIUM

Podstawą sporządzenia studium jest uchwała Nr XLVI/296/2017 Rady Gminy Wińsko z dnia 27 lutego 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wińsko.

Celem studium jest koordynacja działań przestrzennych na terenie gminy dla stworzenia warunków do ekorozwoju i harmonijnego współdziałania sąsiadujących terenów. Studium zobowiązuje organy gminy do podejmowania działań zmierzających do realizacji polityki określonej w studium.

Celem obecnej edycji studium jest zaktualizowanie obowiązujących zasad w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej na terenie gminy, stanowiących podstawę sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z nowymi uregulowaniami prawnymi, a także potrzebami, jakie zarysowały się od 2014 roku, to jest od czasu uchwalenia obecnie obowiązującej wersji studium.

Analiza stanu dotychczasowego zainwestowania terenów, stanu ładu przestrzennego, środowiska, rolniczej przestrzeni produkcyjnej, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego pozwala na wyróżnienie na obszarze gminy niżej wymienionych struktur funkcjonalno – przestrzennych:

- obszary koncentracji zabudowy o mieszanych funkcjach - mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej i działalności gospodarczej,
- obszary aktywności gospodarczej,
- obszary zieleni – kulturowe,
- obszary rolnicze,
- obszary leśne oraz przyrodnicze.

Niniejsze studium uwzględnia aktualny stan prawny, w tym wnioski wynikające z bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 7 lit. d ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W ramach bilansu terenów oszacowano chłonność terenów dokonując stosownych wyliczeń, lecz uznając, że ilościowy bilans wolnej powierzchni, bez uwzględnienia preferencji właścicieli nieruchomości oraz warunków miejsca nie może stanowić podstawy prawidłowego oszacowania chłonności rozumianej jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyłącznie przesądzającej o wnioskach z bilansu terenów.

Z bilansu tego wynika m.in., że:

- biorąc prognozy bilansowe za podstawę zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, bez uwzględnienia zapotrzebowania wynikającego z pobytu mieszkańców sezonowych oraz z osiedlania się imigrantów, można oszacować w perspektywie do roku 2035 zapotrzebowanie:
 - na ok. 750 – 850 mieszkań,
 - ustalenie to przy zakładanym wskaźniku średniej powierzchni użytkowej mieszkania jako 120 m² (głównie w zabudowie jednorodzinnej), daje powierzchnię użytkową ok. 102.000 m²,
 - dodatkowo przyjmując średnią powierzchnię działki 1000 m² daje to zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe o powierzchni ok. 85 ha;
- odpowiednio określono zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy usługowej szacując na poziomie wynoszącym ok. 6,2 ha, z czego zainwestowanych – zabudowanych terenów jest jedynie ok. 2,6 ha. Powierzchnia wolna od zainwestowania to powierzchnia ok. 3,6 ha, na której można zrealizować zabudowę o powierzchni użytkowej ok. 38.000 m². Tereny przeznaczone pod usługi dają możliwość zainwe-

stowania w różnoraki sposób. Funkcja usługowa to handel, usługi produkcyjne, logistyka, powierzchnie biurowe ale także obsługa finansowa, usługi zdrowia, oświaty, kultury, w tym obiekty kultu religijnego, osobną częścią funkcji usługowej są obiekty sportu i rekreacji;

- kolejno określono zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej, w tym przemysłowej które łącznie zajmują powierzchnię ok. 79 ha, z czego zainwestowanych – zabudowanych terenów jest jedynie ok. 13 ha. Dokonując analizy terenów przeznaczonych pod zabudowę stwierdza się, że są to analizy oparte jedynie na szacunkach wg których szacuje się, że dla zaktywizowania gospodarczego gminy zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej, w tym przemysłowej lub rolnej kształtuje się na poziomie 400.000 m²;
- reasumując łączna powierzchnia użytkowa nowych budynków o funkcji mieszkaniowej w zabudowie wielorodzinnej, jednorodzinnej oraz zagrodowej lokalizowanych na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę oraz obszarach określonych w studium nie powinna przekraczać w granicach gminy 102.000 m²;
- możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy pozwalają na realizację potrzeb inwestycyjnych związanych z lokalizacją nowej zabudowy w granicach wskazanych w studium obszarów funkcjonalnych, szacując, że potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związanych z lokalizacją nowej zabudowy nie przekroczą rocznie kwoty 150.000,- zł.

W niniejszym studium wprowadzono podział na obszary funkcjonalne, w których granicach określono wytyczne ustalenia przepisów w zakresie przeznaczenia terenów i zasad ich wyznaczania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:

- obszary funkcjonalne mieszkaniowe,
- obszary funkcjonalne usługowe,
- obszary funkcjonalne aktywności gospodarczej,
- obszary funkcjonalne zieleni – kulturowe,
- obszary funkcjonalne leśne,
- obszary funkcjonalne rolnicze.

W granicach tych obszarów wskazanych na rysunku studium określono wytyczne ustalenia przepisów w zakresie przeznaczenia terenów i zasad ich wyznaczania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Dla każdego z obszarów został ustalony katalog dopuszczalnych kategorii przeznaczenia terenów – dominujących i uzupełniających. Zgodność ustaleń sporządzanego planu miejscowego z tymi wytycznymi jest zgodnością planu ze studium. Celem tak przyjętej metody sporządzenia studium była graficzna synteza dających się wydzielić w granicach gminy obszarów o dominujących funkcjach, sprowadzająca się do określenia kilku rodzajów obszarów funkcjonalnych, z równoczesnym ustaleniem dopuszczalności działań w ich granicach, przekładających się na ustalenia planów miejscowych.

Metoda taka ma tę zaletę, że ustalając warunki brzegowe, w których ramach należy sporządzać plany miejscowe, pozostawia się większy zakres swobody w określaniu m.in. położenia oraz granic terenów o funkcjach dopuszczalnych – dominujących oraz innych niż dominujące, których potrzeby w czasie tworzenia i uchwalania studium nie można było przewidzieć.

Równocześnie zostały określone lub zaktualizowane wytyczne ustaleń w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów dla poszczególnych kategorii lub grup kategorii użytkowania terenów wyznaczanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w granicach różnych obszarów funkcjonalnych, okre-

ślonych w studium, niezależnie od obszaru funkcjonalnego, w którego granicach zostaną wyznaczone.

Ustalenia te mają charakter ogólnych zasad do stosowania dla wszystkich terenów o określonej kategorii użytkowania i dotyczą terenów lub poszczególnych nieruchomości położonych w ich granicach, których przeznaczenie zostaje zmienione aktem prawa miejscowego.

Przyjęto m. in., że:

- w granicach wszystkich wymienionych obszarów funkcjonalnych dopuszczalne są tereny lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej i związanej z nimi zabudowy służącej zaopatrzeniu ludności i podmiotów gospodarczych w wodę, energię, gaz, łączność oraz utylizacji ścieków lub odpadów,
- obiekty istniejące mogą być rozbudowywane, przebudowywane lub remontowane z zachowaniem dotychczasowej funkcji, a w przypadku zmiany funkcji na zasadach określonych w aktach prawa miejscowego,
- tereny komunikacji oraz korytarze infrastruktury technicznej mogą być wyznaczane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w granicach wszystkich obszarów funkcjonalnych,
- prowadzenie badań oraz pozyskiwanie złóż surowców naturalnych jest dopuszczalne niezależnie od wyznaczonych w studium obszarów funkcjonalnych.

Zgodnie z wyżej określonymi zasadami wprowadzono niezbędne ograniczenia, które zapewnią efektywny rozwój gminy oraz możliwy do uzyskania ład przestrzenny, przy jednoczesnej ochronie wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.